

Deuteronomio

¹ Mao kini ang mga pulong nga gisulti ni Moises sa tanang Israelita sa unahan sa Jordan didto sa kamingawan, didto sa walog sa Suba sa Jordan duol sa Suf, tungatunga sa Paran, Tofel, Laban, Hazerot, ug sa Di Zahab. ² Adunay 11 ka adlaw nga panaw gikan sa Horeb agi sa Bukid sa Seir paingon sa Kades Barnea. ³ Nahitabo kini sa ika 40 ka tuig, sa ika-11 ka bulan, sa unang adlaw sa bulan, nga misulti si Moises ngadto sa katawhan sa Israel, gisulti niya kanilang tanan ang sugo ni Yahweh mahitungod kanila. ⁴ Nahitabo kini human gibuntog ni Yahweh si Sihon nga hari sa Amorihanon, nga nagpuyo sa Heshbon, ug si Og nga hari sa Basan, nga nagpuyo sa Ashtarot sa Edrei. ⁵ Sa tabok sa Jordan, didto sa yuta sa Moab, nagsugod si Moises sa pagsulti niini nga mga balaod, nga nag-ingon, ⁶ “Nakigsulti si Yahweh nga atong Dios kanato didto sa Horeb, nga nag-ingon, “Nakapuyo na kamog dugay-dugay niining bukira. ⁷ Pamalik ug padayon kamo sa inyong panaw, ug adto didto sa bukid sa Amorihanon ug sa tanang kapatagan nga dapit duol sa walog sa Suba sa Jordan, didto sa kabungtoran, sa kapatagan, sa Negeb, ug sa baybayon— sa yuta sa Canaanhon, ug sa Lebanon hangtod sa dakong suba sa Eufrates. ⁸ Tan-awa, giandam na nako ang yuta alang kaninyo; lakaw ug panag-iyaha ang yuta nga gisaad ni Yahweh sa inyong katigulangan— kang Abraham, Isaac,

ug kang Jacob—aron ihatag kanila ug sa ilang mga kaliwatan nga mosunod kanila.' ⁹ Nakigsulti ako kaninyo nianang higayona, nga nag-ingon, "Dili ako makahimo sa pagdala kaninyo nga ako lang. ¹⁰ Gipadaghan na kamo ni Yahweh nga inyong Dios, ug tan-awa, sama kamo kadaghan karon sa kabituonan sa kalangitan. ¹¹ Hinaot nga si Yahweh, ang Dios sa inyong katigulangan, mopasanay pa gayod kaninyo sa liboan ka pilo sama sa inyong gidaghanon karon, ug magpanalangin kaninyo ingon sa iyang gisaad kaninyo! ¹² Apan unsaon man nako pagdala sa inyong dal-unon kung ako lamang sa akong kaugalingon, sa inyong palas-anon ug sa inyong mga panagbingkil? ¹³ Pagkuha ug mga tawong maalamon, adunay kahibalo, ug mga maayong tawo nga may dungog gikan sa matag tribo, ug himoon ko silang pangulo nganha kaninyo.' ¹⁴ Mitubag kamo kanako ug miingon, 'Ang mga butang nga imong gisulti maayo alang kanamo nga buhaton.' ¹⁵ Busa nagkuha ako ug pangulo sa inyong mga tribo, maalamong mga tawo, ug mga tawong maayo ang dungog, ug gihimo silang pangulo diha kaninyo, mga pangulo sa liboan, pangulo sa gatosan, pangulo sa tagkalim-an, pangulo sa tagpulo, ug mga opisyal sa matag tribo. ¹⁶ Gimandoan ko ang inyong mga maghuhukom nianang higayona, nga nag-ingon, 'Paminawa ang mga panaglalis taliwala sa inyong kaigsoonan, ug hukmi nga makataronganon ang usa ka tawo ug ang iyang igsoon, ug ang langyaw nga uban kaniya. ¹⁷ Dili

kamo magpakita ug pagdapig ni bisan kinsa diha sa usa ka panaglalis; paminawa ninyo nga managsama ang kabos ug ang bantogan. Ayaw kamo kahadlok sa tawo, kay ang paghukom iya sa Dios. Ang panaglalis nga lisod alang kaninyo, dad-a kanako, ug maminaw ako niini.' ¹⁸ Gimandoan ko kamo nianang higayona sa tanang butang nga angay ninyong buhaton. ¹⁹ Mipanaw kita pahilayo gikan sa Horeb ug milatas sa tanang dagko ug makalilisang nga kamingawan nga inyong nakita, sa atong pagpadulong sa kabukiran sa Amorihanon, sama sa gimando ni Yahweh nga atong Dios kanato; ug miabot kita sa Kades Barnea. ²⁰ Miingon ako kaninyo, 'Miabot kamo sa kabukiran sa Amorihanon, nga ihatag ni Yahweh nga atong Dios kanato. ²¹ Tan-awa, giandam na ni Yahweh nga inyong Dios ang yuta alang kaninyo; tungas ug panag-iyaha, sama sa gisulti ni Yahweh kaninyo, ang Dios sa inyong mga amahan; ayaw kahadlok ni kaluya.' ²² Ang matag-usa kaninyo miduol kanako ug miingon, "Magpadala kita ug tawo nga mag-una kanato, aron masusi nila ang yuta alang kanato, ug magdala ug pulong mahitungod sa dalan nga diin kinahanglan kita mosulong ug mahitungod sa mga siyudad nga atong adtoan. ²³ Ang tambag nakapahimuot gayod kanako; mikuha ako ug napulog duha ka mga tawo gikan kaninyo, usa ka tawo gikan sa matag tribo. ²⁴ Mibiya sila ug mitungas sa kabungtoran, miabot ngadto sa walog sa Escol, ug nagsusi didto. ²⁵ Nagkuha sila ug pipila ka abot sa yuta sa ilang mga kamot ug gidala kini kanato. Nagdala usab sila kanato

ug pulong ug miingon, 'Maayo kining yutaa nga ihatag ni Yahweh nga atong Dios alang kanato.'²⁶ Nagdumili kamo sa pagsulong, apan misupak kamo sa kasugoan ni Yahweh nga inyong Dios.²⁷ Nagbagulbol kamo sa inyong mga tolda ug miingon, "Tungod kay gikasilagan kita ni Yahweh gidala kita niya pagawas sa yuta sa Ehipto, aron itugyan ngadto sa kamot sa mga Amorihanon aron laglagon kita.²⁸ Asa naman kita moadto karon? Gitunaw sa atong kaigsoonan ang atong mga kasingkasing nga nag-ingon, 'Kadtong mga tawhana dagko ug tag-as kay kanato; ang ilang mga siyudad dako ug ang pader misangko sa langit; dugang pa, nakita namo ang mga anak ni Anakim didto.'" ²⁹ Unya miingon ako kaninyo, "Ayaw kalisang, ni kahadlok kanila.³⁰ Si Yahweh nga inyong Dios nag-una kaninyo, makig-away alang kaninyo, sama sa tanang butang nga iyang gibuhay nga inyong nakita samtang didto pa kamo sa Ehipto,³¹ ug didto usab sa kamingawan, diin nakita ninyo kung giunsa kamo pagdala sa Dios, sama sa usa ka tawo nga nagkugos sa iyang anak, bisan asa kamo miadto hangtod nga miabot kamo niining dapita.'³² Apan bisan pa niini nga pulong wala kamo mituo kang Yahweh nga inyong Dios,³³ nga nag-una kaninyo sa pagpangita ug dapit nga inyong kampohan, pinaagi sa kalayo panahon sa gabii ug sa panganod panahon sa adlaw.³⁴ Nadungog ni Yahweh ang tingog sa inyong mga pulong ug nasuko; nanumpa siya ug miingon,³⁵ 'Sa pagkatinuod walay usa niining mga tawhana gikan niining

daotan nga kaliwatan nga makakita sa maayong yuta nga akong gisaad nga ihatag sa inyong mga katigulangan, ³⁶ gawas ni Caleb nga anak ni Jefune; makakita siya niini. Ihatag ko kaniya ang yuta nga iyang gitindogan ug sa iyang kabataan, tungod kay siya lamang gayod ang misunod kanako sa hingpit.' ³⁷ Nasuko usab si Yahweh kanako tungod kaninyo, nga nag-ingon, “Dili ka usab makaadto didto; ³⁸ si Josue nga anak ni Nun, nga nagatindog sa imong atubangan, makasulod siya didto; dasiga siya, kay siya maoy maggiya sa mga Israelita aron mapanagiya kini. ³⁹ Dugang pa, ang inyong kabataan, nga inyong giingon nga nahimong biktima, nga karon wala makahibalo sa maayo ug daotan—makasulod sila didto. Ihatag ko kanila kini ug mapanagiya nila kini. ⁴⁰ Apan kamo, balik ug panaw kamo didto sa kamingawan paingon sa Pulang Dagat.' ⁴¹ Unya mitubag kamo kanako ug miingon, 'Nakasala kami batok kang Yahweh; motungas kami ug makig-away, ug sundon namo ang tanang gisugo ni Yahweh nga among Dios nga buhaton.' Ang matag tawo diha kaninyo magsul-ob sa ilang mga hinagiban sa gubat ug andam na kamo sa pagsulong sa kabungtoran. ⁴² Miingon si Yahweh kanako, 'Ingna sila, “Ayaw pagsulong ug ayaw pagpakig-away, kay dili ako mouban kaninyo, ug mabuntog kamo sa inyong mga kaaway.' ⁴³ Nakigsulti ako kaninyo niini nga paagi, apan wala kamo naminaw. Gisupak ninyo ang gimando ni Yahweh; magarbohon kamo ug misulong sa kabukiran. ⁴⁴ Apan ang Amorihanon

nga nagpuyo niana nga kabukiran, migula sa pakigbatok kaninyo ug migukod kaninyo sama sa putyukan, ug mibuntog kaninyo didto sa Seir, hangtod sa Hormah. ⁴⁵ Mibalik kamo ug mihilak sa atubangan ni Yahweh; apan wala naminaw si Yahweh sa inyong tingog, ni nagtagad kaninyo. ⁴⁶ Busa nagpabilin kamo sa Kades sa daghang mga adlaw, sa tanang adlaw nagpabilin kamo didto.

2

¹ Unya mibalik kami ug mipadulong ngadto sa kamingawan agi sa Pulang Dagat, sumala sa gisulti ni Yahweh kanako; naglibotlibot kita sa Bukid sa Seir sa daghang mga adlaw. ² Nakigsulti si Yahweh kanako, nga nag-ingon, ³ 'Dugay na kamong naglibotlibot niining bukira; lakaw paingon sa amihan. ⁴ Mandoi ang katawhan, sa pag-ingon, 'Molatas kamo agi sa utlanan sa inyong kaigsoonan, ang kaliwat ni Esau, nga nagpuyo sa Seir; mangahadlok sila kaninyo. Busa pagmatngon ⁵ nga dili makig-away kanila, kay dili ko ihatag kaninyo bisag asa sa ilang yuta, dili bisan ang igo lang katumban sa tiil; kay gihatag ko ang Bukid sa Seir ngadto kang Esau ingon nga gipanag-iya. ⁶ Mopalit kamo ug pagkaon gikan kanila bayad ang salapi, aron makakaon kamo; mopalit usab kamo ug tubig gikan kanila bayad ang salapi, aron makainom kamo. ⁷ Kay gipanalanginan kamo ni Yahweh nga inyong Dios sa tanang buhat sa inyong kamot; nasayod siya sa inyong paglatas niining dakong kamingawan. Kay sulod sa 40 ka tuig

si Yahweh nga inyong Dios miuban kaninyo, ug walay nakulang kaninyo.”⁸ Busa milatas kita agi sa atong kaigsoonan, ang kaliwatan ni Esau, nga nagpuyo sa Seir, layo gikan sa Araba nga dalan, gikan sa Elat ug sa Ezion Geber. Mipadayon kita ug milatas agi sa kamingawan sa Moab.⁹ Miingon si Yahweh kanako, 'Ayaw samoka ang Moab, ug ayaw pakig-away kanila pinaagi sa gubat. Kay dili ko ihatag kaninyo ang iyang yuta aron inyong mapanag-iya, tungod kay gihatag ko ang Ar sa kaliwat ni Lot, aron ilang mapanag-iya.¹⁰ (Ang Emim ang nagpuyo didto kaniadto, katawhan nga bantogan, daghan, ug tag-as sama sa Anakim;¹¹ nailhan usab kini nga Refaim, sama sa Anakim; apan gitawag sila sa Moabihanon nga Emim.¹² Ang Horihanon ang nagpuyo usab kaniadto sa Seir, apan ang kaliwatan ni Esau nagpuli kanila. Gilaglag nila sila ug mipuyo sa ilang dapit, sama sa gibuhay sa Israel ngadto sa yuta nga iyang maangkon nga ihatag ni Yahweh kanila.)¹³ “Karon barog ug latas sa suba sa Zered.' Busa milatas kita sa suba sa Zereb.¹⁴ Karon gikan sa adlaw sa atong pag-abot gikan sa Kadesh Barnea hangtod sa atong pagtabok sa suba sa Zered, 38 na ka tuig. Nianang higayona ang tanang kaliwatan sa kalalakin-an nga hanas sa pakig-away nangamatay na, sama sa gisaad ni Yahweh kanila.¹⁵ Dugang pa, ang kamot ni Yahweh mibatok niadtong kaliwatan aron laglagon sila gikan sa katawhan hangtod nangamatay sila.¹⁶ Busa nahitabo kini, sa dihang ang tanang tawo nga

hanas na alang sa gubat nangamatay ug nanganaw diha sa katawhan, ¹⁷ nga misulti si Yahweh kanako, nga nag-ingon, ¹⁸ 'Karon molatas kamo sa Ar, ang utlanan sa Moab. ¹⁹ Sa dihang magkaduol na kamo sa atbang sa katawhan sa Amon, ayaw sila samoka o pakig away kanila; kay dili ko ihatag kaninyo ang bisan asa nga yuta sa katawhan sa Amon ingon nga mapanag-iyay; tungod kay gihatag ko kini sa kaliwat ni Lot ingon nga mapanag-iyay” ²⁰ (Nailhan usab kini nga yuta sa Refaim. Ang Refaim nagpuyo usab kaniadto didto, apan gitawag sila sa mga Amonihanon nga Zamzumim, ²¹ katawhan nga bantogan, daghan, ug sama katag-as sa Anakim. Apan gilaglag sila ni Yahweh atubangan sa mga Amonihanon, ug gibuntog nila sila ug mipuyo sa ilang dapit. ²² Mao usab kini ang gibuhat ni Yahweh alang sa katawhan ni Esau, nga nagpuyo sa Seir, sa dihang gibuntog niya ang mga Horihanon sa atubangan kanila, ug ang kaliwatan ni Esau nanag-iyay kanila ug mipuyo sa ilang dapit bisan hangtod karon. ²³ Ug ang Avihanon nga nagpuyo sa mga baryo hangtod sa Gaza — ang Caftorim, migula ang Caftor, gilaglag sila ug mipuyo sa ilang dapit.) ²⁴ “Karon barog ug padayon sa inyong panaw, ug latas ngadto sa walog sa Arnon; tan-awa, gihatag ko sa inyong mga kamot si Sihon ang Amorihanon, hari sa Heshbon, ug ang iyang yuta. Sugdi ang pagpanag-iyay niini, ug pakig-away kaniya pinaagi sa gubat. ²⁵ Karon himoon ko nga mahadlok ug malisang kaninyo ang katawhan

nga anaa sa ubos sa kalangitan; makadungog sila sa mga balita mahitungod kaninyo ug mangurog ug maguol tungod kaninyo.' ²⁶ Nagpadala ako ug mga mensahero gikan sa kamingawan sa Kedemoth ngadto kang Sihon, ang hari sa Heshbon, uban ang mga pulong sa kalinaw, nga nag-ingon, ²⁷ 'Paagiha kami sa imong yuta; mosubay lamang ako sa dalan; dili ako motipas sa tuo o sa wala. ²⁸ Makabaligya ka kanako ug pagkaon baylo sa salapi, aron makakaon ako; hatagi akog tubig baylo sa salapi, aron makainom ako; paagia lamang ako pinaagi sa akong tiil; ²⁹ sama sa gibuhat alang kanako sa kaliwatan ni Esau nga nagpuyo sa Seir, ug sama sa Moabihanon nga nagpuyo sa Ar; hangtod nga nakatabok ako sa Jordan paingon sa yuta nga ihatag ni Yahweh nga among Dios alang kanamo.' ³⁰ Apan si Sihon ang hari sa Heshbon, midumili sa pagpaagi kaniya; kay si Yahweh nga inyong Dios gipatig-a ang iyang hunahuna ug gipatig-a ang iyang kasingkasing, aron mabuntog niya siya pinaagi sa inyong kusog, nga diin iyang gibuhat karon. ³¹ Mingon si Yahweh kanako, 'Tan-awa, gisugdan ko na ang pagtugyan kang Sihon ug ang iyang yuta diha kaninyo; sugdi na ang pag-angkon niini, aron nga mapanag-iyang ninyo ang iyang yuta.' ³² Unya si Sihon misugat batok kanato, siya ug ang tanan niyang katawhan, aron makig-away didto sa Jahaz. ³³ Gitugyan siya ni Yahweh nga atong Dios kanato ug nabuntog nato siya; gipatay nato siya, ang iyang mga anak nga lalaki, ug ang tanan niyang katawhan. ³⁴ Giilog nato ang

tanang sa iyang mga siyudad nianang higayona ug gilaglag ang tanang siyudad sa hingpit—mga lalaki ug ang mga babaye ug ang kabataan; wala kitay gibilin. ³⁵ Ang mga baka lamang ang atong gikuha alang kanato, uban sa mga siyudad nga atong giilog. ³⁶ Gikan sa Aroer, diha sa daplin sa walog sa Arnon, ug gikan sa siyudad nga anaa sa walog, hangtod sa Gilead, walay siyudad nga lig-on alang kanato. Gihatagan kita ni Yahweh nga atong Dios ug kadaogan sa tanang natong mga kaaway. ³⁷ Ang yuta lamang sa kaliwatan ni Amon ang wala ninyo maadto, ang tanang bahin sa sa Suba sa Jabbok, ug ang tanang siyudad sa kabungtoran—bisan asa nga gidili ni Yahweh kanato nga adtoan.

3

¹ Unya miliko kita ug mitungas paingon sa Bashan. Apan si Og, ang hari sa Bashan, miabot ug miataki kanato, siya ug ang tanang niyang katawhan, aron makig-away didto sa Edrei. ² Miingon si Yahweh kanako, 'Ayaw kahadlok kaniya, kay gihatag ko kaninyo ang kadaogan batok kaniya ug ang pagdumala sa iyang katawhan ug sa iyang kayutaan. Buhaton ninyo kaniya ang sama sa inyong gibuhat kang Sihon, ang hari sa Amorihanon, nga nagpuyo sa Heshbon.' ³ Busa gihatagan kita ni Yahweh nga atong Dios ug kadaogan kang Og ang hari sa Bashan, ug nabutang ilalom sa atong pagdumala ang iyang katawhan. Unya gipatay nato siya hangtod nga walay bisan usa nga nahibilin sa tibuok niyang katawhan. ⁴ Gikuha usab nato ang tanang niyang

siyudad niadtong panahona; walay bisan usa ka siyudad nga wala nato nailog gikan kanila: 60 ka siyudad—ang tanan nga rehiyon sa Argob, ang gingharian ni Og sa Bashan. ⁵ Kini nga mga siyudad adunay tag-as nga mga pader, mga ganghaan ug mga rehas; gawas pa kini niadtong daghang mga baryo nga walay pader. ⁶ Gigun-ob nato sila pag-ayo, sama sa atong gibuhang kang Sihon nga hari sa Heshbon, giguba ang matag siyudad—ang kalalakin-an ug gagmayng mga bata. ⁷ Apan ang mga baka ug ang tanang kabtangan sa siyudad, gikuha nato kini ingon nga atong mga kabtangan alang sa atong mga kaugalingon. ⁸ Nianang panahona giilog nato ang yuta gikan sa kamot sa duha ka hari sa mga Amorianon, nga nahimutang tabok sa Jordan, gikan sa walog sa Arnon hangtod sa Bukid nga Hermon ⁹ (Ginganlan sa mga Sidonianon ang Bukid nga Hermon ug Sirion, unya ginganlan kini sa mga Amorianon nga Senir) ¹⁰ ug ang tanang siyudad sa kapatagan, ang tibuok Gilead, ug ang tibuok Bashan, ug hangtod sa Saleca ug Edrei, nga mga siyudad sa gingharian ni Og sa Bashan.” ¹¹ (Ang nahibilin sa kaliwatan ni Refaim, kay si Og na lamang nga hari sa Bashan. Tan-awa! Ang iyang higdaanan hinimo sa puthaw. Dili ba didto man sa Rabba nagpuyo ang mga kaliwat ni Ammon? Siyam ka kubiko ang katas-on ug upat ka kubiko ang kalapdon, sumala sa sukdanan sa mga tawo.) ¹² “Kini nga yuta nga atong gipanag-iya niadtong panahona—gikan sa Aroer, nahimutang kana sa walog sa Arnon, ug ang bungtod nga bahin sa Gilead,

ug ang siyudad niini—gihatag ko kini sa mga Reubenihanon ug Gadihanon. ¹³ Ang nahibilin sa Gilead ug tibuok sa Bashan, ang gingharian ni Og, akong gihatag sa katunga sa tribo ni Manases: ang tibuok nga rehiyon sa Argob, ug ang tibuok Bashan. (Ang maong teritoryo ginganlan usab nga yuta sa Refaim. ¹⁴ Si Jair, nga kaliwat ni Manasse, miilog sa tibuok rehiyon sa Argob hangtod sa utlanan sa mga Geshurihanon ug Maacathon. Gitawag niya ang rehiyon, bisan ang Bashan, subay sa iyang ngalan, Havvot Jair, hangtod karong panahona.) ¹⁵ Gihatag ko ang Gilead kang Makir. ¹⁶ Gihatag ko sa mga Reubenihanon ug mga Gadihanon ang teritoryo sugod sa Gilead hangtod sa walog sa Arnon—ang tungatunga sa walog mao ang utlanan sa teritoryo—ug sa Suba sa Jabok, nga utlanan sa mga kaliwat ni Ammon. ¹⁷ Ang laing utlanan niini mao usab ang kapatagan nga walog sa Suba sa Jordan, gikan sa Chinneret ngadto sa dagat sa Araba (nga mao, ang Asin nga Dagat) hangtod sa tiilan sa Bukid sa Pisga sa sidlakan nga bahin. ¹⁸ Gimandoan ko kamo nianang panahona nga miingon, 'Si Yahweh nga inyong Dios ang naghatag kaninyo niining yutaa aron mapanag-iyá; kamo, nga mga kalalakin-an sa gubat, moagi nga armado taliwala sa inyong mga kaigsoonang lalaki, ang katawhan sa Israel. ¹⁹ Apan ang inyong mga asawa, ang inyong mga gagmay nga mga anak, ang inyong mga baka (nakahibalo ko nga daghan kaayo kamo ug mga baka), magpabilin sila sa mga siyudad nga akong gihatag kaninyo, ²⁰ hangtod nga hatagan na ni

Yahweh ug kapahulayan ang inyong mga kaigsoonan, sama sa iyang gibuhat alang kaninyo, hangtod nga ihatag na ni Yahweh nga inyong Dios ang yuta nga gitagana kanila didto tabok sa Jordan; unya diha pa kamo makauli, ang matag usa kaninyo, sa yuta nga akong gihatag kaninyo.'

²¹ Gimandoan ko si Josue nianang panahona, ug miingon, 'Nakita sa inyong mga mata kung unsa ang gibuhat ni Yahweh nga inyong Dios niining duha ka mga hari; magbuhat ug sama niini si Yahweh sa tanang gingharian nga inyong adtoan.

²² Dili kamo mahadlok kanila, tungod kay si Yahweh nga inyong Dios maoy makig-away alang kaninyo.'

²³ Nanghangyo ako kang Yahweh nianang panahona nga nag-ingon, ²⁴ 'O Ginoong Yahweh, gipakita nimo sa imong alagad ang imong pagkagamhanan ug ang imong kusgan nga kamot; kay walay dios nga anaa sa langit o sa yuta ang makabuhat sa samang butang nga imong nahimo, ug ang samang dakong buhat?

²⁵ Tugoti ako sa pagsusi, nanghangyo ako, ug aron akong makita ang maayong yuta nga anaa unahan sa Jordan, ang nindot nga kabungtoran, ug ang Lebanon usab. ²⁶ Apan nasuko si Yahweh kanako tungod kaninyo; wala siya naminaw kanako. Miingon si Yahweh kanako, 'sakto na kini alang kanimo—ayaw na paghisgot niining butanga kanako: ²⁷ tungas sa tumoy sa Pisga ug iyahat ang imong mga mata sa kasadpan nga bahin, sa amihanan, sa habagatan, ug sa sidlakan; tan-awa kini, kay dili ka makalatas sa Jordan. ²⁸ Hinuon, tudloi ug dasiga si Josue ug lig-ona siya, kay siya mao ang makaadto uban

niining mga katawhan, ug siya ang hinungdan nga mapanunod nila kining yutaa nga imong nakita.' ²⁹ Busa nagpabilin kita sa walog nga atbang sa Bet Peor.

4

¹ Karon, Israel, paminawa ang mga balaod ug mga sugo nga akong itudlo kaninyo, aron buhaton kini; aron mabuhi kamo ug makasulod ug makapanag-iyas sa yuta nga ihatag ni Yahweh kaninyo, ang Dios sa inyong mga amahan. ² Dili ninyo dungagan ang mga pulong nga akong gisugo kaninyo, ni papason ninyo kini, aron nga inyong tipigan ang mga sugo ni Yahweh nga inyong Dios nga akong isugo kaninyo. ³ Nakita sa inyong mga mata kung unsa ang gibuhay ni Yahweh tungod kang Baal Peor; kay alang sa tanang tawo nga misunod kang Baal sa Peor, gilaglag sila ni Yahweh sa inyong taliwala. ⁴ Apan kamo nga nagpabilin kang Yahweh nga inyong Dios buhi karong adlaw, matag usa kaninyo. ⁵ Tan-awa, gitudloan ko kamo sa mga balaod ug mga sugo, sumala sa gisugo kanako ni Yahweh nga akong Dios, nga inyo usab nga pagabuhaton taliwala sa yuta nga inyong adtoan aron panag-iyahon. ⁶ Busa tipigi ug buhata kini; kay mao kini ang inyong kaalam ug inyong pagpanabot diha sa panan-aw sa mga tawo nga makadungog niining mga balaod ug moingon, 'Sigurado gayod nga kining dakong nasod maalamon ug masin-abtonon nga mga katawhan.' ⁷ Unsa ba ang anaa sa ubang dakong nasod nga adunay dios nga duol kanila, sama kang Yahweh nga atong Dios

sa dihang mosangpit kita kaniya? ⁸ Kay unsa bay anaa niadtong bantogang nasod nga may mga balaod ug kasugoan nga matarong sama sa balaod nga akong giandam alang kaninyo karong adlaw? ⁹ Pagmatngon lamang kamo ug bantayi pag-ayo ang inyong kaugalingon, aron nga dili ninyo makalimtan ang mga butang nga nakita sa inyong mga mata, aron nga dili kini mohawa sa inyong kasingkasing sa tanang mga adlaw sa inyong kinabuhi. Hinuon, ipahibalo kini ngadto sa inyong mga anak ug sa mga anak sa inyong mga anak. ¹⁰ Sa adlaw nga kamo mibarog sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios didto sa Horeb, sa dihang miingon si Yahweh kanako, 'Tapoka ang mga tawo nganhi kanako, ug padunggon ko sila sa akong mga pulong, aron nga makatuon sila sa pagkahadlok kanako sa tanang adlaw sa ilang pagkinabuhi sa kalibotan, ug aron nga ilang matudloan ang ilang mga anak.' ¹¹ Miduol kamo ug mitindog ngadto sa tiilan sa bukid. Midilaab sa kalayo ang bukid ngadto sa kasingkasing sa langit, uban ang kangitngit, panganod, ug bagang kangitngit. ¹² Nakigsulti si Yahweh kaninyo tunga-tunga sa kalayo; nadungog ninyo ang tingog uban ang mga pulong niini, apan wala kamoy nakita nga hulagway; nakadungog lamang kamo og tingog. ¹³ Gisulti niya kaninyo ang iyang kasabotan nga iyang gisugo kaninyo nga pagabuhaton, ang Napulo ka mga Sugo. Gisulat niya kini sa duha ka papan nga bato. ¹⁴ Gisugo ako ni Yahweh nianang tungora sa pagtudlo kaninyo sa mga balaod ug mga kasugoan, aron nga inyo kining

buhaton ngadto sa yuta nga inyong adtoan aron panag-iyahon. ¹⁵ Busa bantayi ninyo pagayo ang inyong mga kaugalingon— tungod kay wala kamoy nakita nga matang sa hulagway sa adlaw nga nakigsulti si Yahweh kaninyo didto sa Horeb gawas taliwala sa kalayo— ¹⁶ aron dili ninyo hugawan ang inyong mga kaugalingon ug maghimog kinulit nga larawan sa hulagway sa bisan unsang binuhat, sa hulagway sa lalaki o babaye nga tawo, ¹⁷ o sa bisan unsang hulagway sa mga mananap sa yuta, o sa hulagway sa bisan unsang langgam nga manglupad sa kalangitan, ¹⁸ o sa hulagway sa bisan unsang gakamang sa yuta, o sa hulagway sa bisan unsang isda nga anaa sa tubig ilalom sa yuta. ¹⁹ Ayaw itutok ang inyong mga mata sa kalangitan ug motan-aw sa adlaw, sa bulan, o sa kabituonan— sa tanang binuhat sa kalangitan—nga mohatod ngadto sa pagsimba ug sa paghigugma kanila—niadtong mga butang nga gihatag ni Yahweh nga inyong Dios alang sa tanang tawo ilalom sa tibuok kawanangan. ²⁰ Apan gikuha kamo ni Yahweh ug gidala pagawas gikan sa nagbagang hudno, gawas sa Ehipto, aron mahimong iyahang katawhan nga iyang panulondon, ingon nga kamo karong adlaw. ²¹ Nasuko si Yahweh kanako tungod kaninyo; nanumpa siya nga dili ako makaadto sa tabok sa Jordan, ug dili gayod ako makaadto sa maayo nga yuta, ang yuta nga ihatag ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo ingon nga panulondon. ²² Hinuon, kinahanglan nga mamatay ako niining yutaa; kinahanglan nga dili ako moadto sa tabok sa Jordan; apan

kamo makaadto ug panag-iyahon kadto nga maayong yuta. ²³ Paminaw gayod kamo pag-ayo, aron dili ninyo malimtan ang kasabotan ni Yahweh nga inyong Dios, nga iyang gibuhat uban kaninyo, ug hinungdan nga makabuhat kamo og kinulit nga mga larawan sa hulagway sa bisan unsa nga ginadili ni Yahweh kaninyo nga inyong Dios nga pagabuhaton. ²⁴ Kay si Yahweh nga inyong Dios sama sa kalayo nga molamoy, usa ka abubhoan nga Dios. ²⁵ Sa dihang makaliwat kamog mga anak ug mangapo, ug sa dihang anaa na kamo sa yuta sa dugay na nga panahon, ug unya pagahugawan ninyo ang inyong mga kaugalingon ug mohimog kinulit nga larawan sa bisan unsang mga butang, ug magbuhat og daotan sa panan-aw ni Yahweh nga inyong Dios, hinungdan nga masuko siya—²⁶ pagatawgon ko ang langit ug ang yuta aron sa pagpamatuod batok kaninyo karong adlaw nga sa dili madugay kamo mangalaglag gikan sa yuta tabok sa Jordan nga iyong panag-iyahon; dili magdugay ang inyong mga adlaw niadtong dapita, apan mangalaglag gayod kamo sa hingpit. ²⁷ Patibulaagon kamo ni Yahweh taliwala sa katawhan, ug mokunhod ang inyong gidaghanon taliwala sa kanasoran, diin kamo gipalayo ni Yahweh. ²⁸ Didto mag-alagad kamo sa ubang mga dios, nga gibuhat sa mga kamot sa tawo, kahoy ug bato, nga dili makakita, makadungog, makakaon, ni makasimhot. ²⁹ Apan gikan didto mangita kamo kang Yahweh nga inyong Dios, ug hikaplagn ninyo siya, sa dihang mangita kamo kaniya sa kinasingkasing ug sa bug-os

ninyong kalag. ³⁰ Sa dihang anaa kamo sa kalisdanan, ug sa dihang kining tanang mga butang modangat kaninyo, niadtong mga adlawa mobalik kamo kang Yahweh nga inyong Dios ug maminaw sa iyang tingog. ³¹ Tungod kay maluloy-on si Yahweh nga inyong Dios; dili niya kamo pakyason ni laglagon, ni kalimtan ang kasabotan sa inyong mga amahan nga iyang gipanumpa kanila. ³² Kay pangutan-a karon ang mahitungod sa nanglabay na nga mga adlaw, sa wala pa kamo: sukad gayod sa paghimo sa Dios sa tawo sa kalibotan, ug gikan sa utlanan sa langit ngadto sa uban, pangutan-a kung aduna bay sama niini nga dakong butang, o aduna bay nadungog nila nga sama niini? ³³ Aduna bay katawhan nga nakabati sa tingog sa Dios nga nakigsulti taliwala sa kalayo, sama sa inyong nadungog, ug nabuhi? ³⁴ O misulay ba ang Dios sa pag-adto aron sa pagkuha ug nasod alang sa iyang kaugalingon taliwala sa ubang nasod, pinaagi sa mga pagsulay, mga timaan, ug pinaagi sa mga katingalahan, ug pinaagi sa gubat, ug pinaagi sa kugang kamot, ug pinaagi sa pagtuy-od sa kamot, ug pinaagi sa dakong mga panghadlok, sama sa tanan nga gibuhat ni Yahweh nga inyong Dios alang kaninyo didto sa Ehipto sa inyong atubangan? ³⁵ Gipakita gayod kaninyo kining mga butanga, aron nga masayod kamo nga si Yahweh mao ang Dios, ug nga wala na gayoy lain pa gawas kaniya. ³⁶ Gikan sa langit gipadungog kamo niya sa iyang tingog, aron nga matudloan kamo niya; sa kalibotan gipakita niya kamo sa iyang dakong

kalayo; nadungog ninyo ang iyang mga pulong gikan sa taliwala sa kalayo. ³⁷ Tungod kay gihigugma niya ang inyong mga amahan, gipili niya ang ilang mga kaliwatan human kanila, ug gidala kamo pagawas sa Ehipto pinaagi sa iyang presensya, uban sa iyang dakong gahom; ³⁸ aron nga pukanon sa inyong atubangan ang mga nasod nga mas dako ug mas kusgan kaysa kaninyo, aron kamo makasulod, aron ihatag kaninyo ang ilang yuta ingon nga panulondon, ingon karong adlaw. ³⁹ Busa hibalo karong adlaw, ug ibutang kini sa inyong kasingkasing, nga si Yahweh mao ang Dios sa langit ug sa yuta; wala na gayoy lain pa. ⁴⁰ Tumana ninyo ang iyang mga balaod ug ang iyang mga sugo nga gisugo ko kaninyo karong adlaw, aron mahimong maayo ang inyong kahintang ug sa inyong mga anak human kaninyo, ug aron nga motaas ang inyong mga adlaw sa yuta nga ihatag ni Yahweh nga inyong Dios hangtod sa kahangtoran.” ⁴¹ Unya nagpili si Moises og tulo ka siyudad sa silangang bahin sa Jordan, ⁴² aron ang si bisan kinsa makahimo sa pagdangop niadtong mga dapita kung makapatay siya og laing tawo nga wala gituyo, ug wala pa niya sukad nakaaway kaniadto. Pinaagi sa pagdangop sa usa niining mga siyudara, mamahimo siyang makalahutay. ⁴³ Kining mga lugara mao ang: Bezer nga anaa sa kamingawan, ang patag nga nasod, alang sa banay ni Reuben; ug ang Ramoth sa Gilead, alang sa banay ni Gad; ug ang Golan sa Bashan, alang sa banay ni Manases. ⁴⁴ Mao kini ang balaod nga gihatag ni Moises atubangan sa katawhan

sa Israel; ⁴⁵ mao kini ang mga saad sa kasabotan, mga balaod, ug uban pang mga balaod nga iyang gihatag ngadto sa katawhan sa Israel sa dihang migula sila gikan sa Ehipto, ⁴⁶ sa dihang anaa sila sa silangang bahin sa Jordan, walog nga atbang sa Beth Peor, sa yuta ni Sihon, hari sa mga Amorihanon, nga nagpuyo sa Heshbon, nga gibuntog ni Moises ug sa mga katawhan sa Israel sa dihang migula sila sa Ehipto. ⁴⁷ Giilog nila ang iyang yuta ingon nga ilang gipanag-iyahan, ug ang yuta ni Og nga hari sa Bashan—kini, ang duha ka hari sa mga Amorihanon, nga atua sa tabok sa Jordan sa silangang bahin. ⁴⁸ Kini nga yuta nagsugod sa Aroer, nga anaa sa utlanan sa walog sa Arnon, ngadto sa Bukid nga Zion (o Bukid nga Hermon), ⁴⁹ ug apil ang tanang patag nga walog sa Suba sa Jordan, silangang bahin tabok sa Jordan, ngadto sa Dagat sa Araba, ngadto sa bakilid nga bahin sa Bukid sa Pisga.

5

¹ Gitawag ni Moises ang tanang Israelita ug giingnan sila, “Paminaw, Israel, sa mga balaod ug sa mga kasugoan nga akong isulti kaninyo karong adlaw, aron inyo silang tun-an ug tipigan. ² Si Yahweh nga atong Dios naghimo ug kasabotan kanato didto sa Horeb. ³ Wala himoa ni Yahweh kini nga kasabotan uban sa atong mga katigulangan, apan uban kanato, kanatong tanan nga buhi karon. ⁴ Nakigsulti si Yahweh kaninyo nawong sa nawong didto sa bukid taliwala sa kalayo. ⁵ (Nagtindog ako taliwala kaninyo ug kang Yahweh nianang panahona, sa pagpahayag

sa iyang pulong diha kaninyo; kay nahadlok man kamo tungod sa kalayo, ug wala kamo mitungas sa bukid). Miingon si Yahweh, ⁶ 'Ako si Yahweh nga inyong Dios, nga nagdala kaninyo pagawas sa yuta sa Ehipto, gawas sa balay sa pagkaulipon. ⁷ Dili kamo magbaton ug laing mga dios sa akong atubangan. ⁸ Dili kamo maghimo alang sa inyong kaugalingon ug kinulit nga hulagway o laing panagway sa bisan unsa ibabaw sa langit, ni ilawom sa kalibotan, ni sa ilalom sa tubig. ⁹ Dili kamo moyukbo kanila o moalagad kanila, kay Ako, si Yahweh nga inyong Dios, siluso nga Dios. Silotan ko ang mga katigulangan pinaagi sa pagdalag silot sa ilang mga kabataan, ngadto sa ikatulo ug ikaupat sa ilang kaliwatan niadtong nasuko kanako, ¹⁰ ipakita ko ang matitudanon nga kasabotan ngadto sa liboan, niadtong nahigugma kanako ug nagtuman sa akong mga sugo. ¹¹ Dili ninyo pagagamiton ang ngalan ni Yahweh nga inyong Dios sa pagpasipala, kay alang kang Yahweh isipon niyang makasasala ang naggamit sa iyang pangalan sa pagpasipala. ¹² Hinumdomi ang Adlaw nga Igpapahulay ug balaana kini, ingon sa gimando ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo. ¹³ Sulod sa unom ka adlaw makabuhat kamo sa tanan ninyong buluhaton; ¹⁴ apan ang ika pito nga adlaw mao ang Adlaw nga Igpapahulay alang kang Yahweh nga inyong Dios. Niining adlaw dili kamo magbuhat sa bisan unsang buluhaton—dili gayod, ni ang inyong anak nga lalaki, ang inyong anak nga babaye, ni ang inyong sulugoon nga lalaki, ni

ang inyong sulugoon nga babaye, ni ang inyong torong baka, ni ang inyong asno, ni bisan ang inyong mga baka, bisan kinsa nga langyaw nga anaa sa sulod sa inyong mga ganghaan. Buhaton kini aron ang inyong lalaki nga sulugoon ug ang inyong babaye nga sulugoon makapahulay ingon man kamo. ¹⁵ Hinumdomi nga nahimo kamong mga sulugoon sa yuta sa Ehipto, ug si Yahweh nga inyong Dios nagdala kaninyo pagawas gikan didto pinaagi sa kusgan niya nga kamot ug pinaagi sa iyang bukton. Busa si Yahweh nga inyong Dios nagmando kaninyo nga tumanon ang adlaw nga Igpapahulay. ¹⁶ Tahora ninyo ang inyong amahan ug ang inyong inahan, ingon nga gimando ni Yahweh nga inyong Dios nga inyong pagabuhaton, aron mabuhi kamo sa taas nga higayon sa yuta nga ihatag ni Yahweh nga inyong Dios, aron nga maayo ang inyong dangatan. ¹⁷ Dili kamo mopatay. ¹⁸ Dili kamo manapaw. ¹⁹ Dili kamo mangawat. ²⁰ Dili kamo magsaksi ug bakak batok sa inyong mga silingan. ²¹ Ayaw kaibog sa asawa sa imong silingan, ayaw kaibog sa balay sa imong silingan, sa iyang uma, ni sa iyang sulugoon nga lalaki, ni sa iyang sulugoon nga babaye, ni sa iyang torong baka, o sa iyang asno, o sa bisa unsa nga gipanag-iya sa imong silingan.' ²² Kining mga pulonga gisulti ni Yahweh sa makusog nga tingog sa tanan ninyong mga panagtigom didto sa bukid taliwala sa kalayo, ug sa panganod, ug sa baga nga kangitngit; wala nay daghang mga pulong nga iyang gidugang. Ug gisulat niya kini sa duha ka mga papan nga bato

ug gihatag kini kanako. ²³ Nahitabo kini, sa dihang nadungog ninyo ang tingog taliwala sa kangitngit, samtang ang bukid nagdilaab, nga kamo niduol kanako—ang tanan ninyong mga pangulo ug ang mga kadagkoan sa inyong mga tribo. ²⁴ Miingon kamo, 'Tan-awa, si Yahweh nga atong Dios nagpakita kanato sa iyang himaya ug sa iyang pagkagamhanan, ug atong nadungog ang iyang tingog taliwala sa kalayo; nakita nato karon nga sa dihang nakigsulti ang Dios sa katawhan, mabuhi sila. ²⁵ Apan nganong kinahanglan man kitang mamatay? Kay kining dakong kalayo molamoy kanato; kung atong nadungog ang tingog ni Yahweh nga atong Dios, kita mamatay. ²⁶ Kay kinsa ba gawas kanato ang anaa sa tanan nga unod nga nakadungog sa buhing Dios nga nagsulti taliwala sa kalayo, nga nagpabiling buhi, sama sa atong nabuhat? ²⁷ Alang kanimo, kinahanglan nga moadto ka ug maminaw sa tanan nga isulti ni Yahweh nga atong Dios; ug soblia sa pagsulti kanamo ang tanan nga isulti ni Yahweh nga atong Dios kanimo; maminaw kami niini ug motuman.' ²⁸ Nadungog ni Yahweh ang inyong mga pulong sa dihang nakigsulti kamo kanako. Miingon siya kanako, 'Akong nadungog ang mga pulong niining mga katawhan, kung unsa ang ilang gisulti kanimo. Kung unsa man ang ilang gisulti nga maayo. ²⁹ O, nga aduna untay kasingkasing diha kanila, nga magadayeg sila kanako ug kanunay nga magtuman sa akong kasugoan, nga kini mahimong makaayo kanila ug sa ilang mga anak hangtod sa hangtod! ³⁰ Lakaw ingna sila,

“Balik sa inyong mga tolda.” ³¹ Apan alang kanimo, barog dinhi sa akong duol, ug sultihan ko ikaw sa tanang kasugoan, sa mga balaod, ug sa tanang mando nga imong itudlo kanila, aron ilang tumanon didto sa yuta nga akong ihatag kanila nga panag-iyahon.’ ³² Busa tumana ninyo ang gisugo ni Yahweh nga inyong Dios; dili kamo motipas sa tuo o sa wala. ³³ Magalakaw kamo sa tanang mga dalan nga gimando ni Yahweh kaninyo nga inyong Dios, aron nga mabuhi kamo, ug makaayo kini kaninyo, ug mahimo pa nga motaas ang inyong mga adlaw didto sa yuta nga inyong panag-iyahon.

6

¹ Mao kini karon ang mga kasugoan, mga balaod, ug mga mando nga gisugo ni Yahweh kanako aron itudlo kaninyo, aron nga inyo kining tumanon sa yuta nga inyong adtoan sa Jordan aron panag-iyahon; ² aron nga inyong pasidunggan si Yahweh nga inyong Dios, aron tumanon ang tanan niya nga kasugoan ug mga mando nga akong gimando kaninyo— kaninyo, ug sa inyong mga anak nga lalaki, ug ang anak nga lalaki sa inyong anak nga lalaki, sa tanang adlaw sa inyong kinabuhi, aron nga motaas pa ang inyong mga adlaw. ³ Busa paminaw kamo niini, Israel, ug tumana kini, aron nga magmauswagon kamo, aron nga modaghan kamo pag-ayo, sa yuta nga nagdagayday ang gatas ug dugos, sumala sa saad nga buhaton ni Yahweh ang Dios sa inyong mga amahan. ⁴ Paminaw, Israel: si Yahweh nga atong Dios

usa ra. ⁵ Higugmaon ninyo si Yahweh nga inyong Dios sa tibuok ninyong kasingkasing, sa tibuok ninyong kalag, ug sa tibuok ninyong kusog. ⁶ Ang mga pulong nga akong gisugo kaninyo karon maanaa sa inyong kasingkasing; ⁷ ug makugihon ninyo kining itudlo sa inyong mga anak; maghisgot kamo niini sa dihang naglingkod kamo sa inyong balay, sa dihang maglakaw kamo, sa dihang mohigda kamo, ug sa inyong pagbangon. ⁸ Ihigot ninyo kini ingon nga ilhanan diha sa inyong mga kamot, ug mahimo kining dayandayan sa tunga sa inyong mga mata. ⁹ Isulat ninyo kini sa pultahan sa inyong balay ug sa inyong mga ganghaan. ¹⁰ Sa dihang dalhon kamo ni Yahweh nga inyong Dios sa yuta nga iyang ihatag kaninyo, nga iyang gisaad sa inyong mga amahan, kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob, uban ang dako ug maayong siyudad nga dili kamo ang nagtukod, ¹¹ ug mga balay nga puno ug bisan unsang maayong mga butang nga dili kamo ang naghimo, atabay nga dili kamo ang nagkalot, kaparasan ug kahoy nga mga olibo nga dili kamo ang nagtanom, mokaon kamo ug matagbaw— ¹² unya siguroha nga dili ninyo malimtan si Yahweh, nga maoy nagpalingkawas kaninyo sa yuta sa Ehipto, pagawas sa balay sa pagkaulipon. ¹³ Pasidunggan ninyo si Yahweh nga inyong Dios; mosimba kamo kaniya, ug manumpa kamo sa iyang ngalan. ¹⁴ Dili kamo mosimba sa ubang dios, ang mga dios sa ubang mga tawo nga anaa taliwala kaninyo— ¹⁵ kay si Yahweh nga inyong Dios nga anaa taliwala

kaninyo abughoan nga Dios—kung buhaton ninyo kana, ang kasuko ni Yahweh nga inyong Dios mosilaob batok kaninyo ug pagalaglagon niya kamo sa ibabaw sa kayutaan. ¹⁶ Ayaw ninyo sulayi si Yahweh nga inyong Dios sama sa inyong pagsulay kaniya sa Massah. ¹⁷ Kanunay ninyong tumanon ang mando ni Yahweh nga inyong Dios, ang iyang maligdong nga kasugoan, ug ang iyang balaod nga iyang gisugo kaninyo. ¹⁸ Buhaton ninyo ang husto ug maayo sa pananaw ni Yahweh, aron nga maayo ang tanan kaninyo, ug moadto kamo ug panag-iyahon ang maayong yuta nga gisaad ni Yahweh sa inyong mga amahan, ¹⁹ ug papahawaon ang inyong mga kaaway, sama sa iyang giingon. ²⁰ Kung ang inyong anak nga lalaki mangutana kaninyo sa umaabot nga panahon, ug moingon, 'Unsa man ang kasabotan nga balaod, ang kasugoan, ug uban pang balaod nga gisugo kaninyo ni Yahweh nga Dios?' ²¹ unya moingon kamo sa inyong mga anak, 'Ulipon kami ni Paraon sa Ehipto; Gipalingkawas kami ni Yahweh sa Ehipto pinaagi sa iyang gamhanang kamot, ²² ug nagpakita siya ug timaan ug katingalahan, dako ug hilabihan, sa Ehipto, kang Paraon ug sa tanan niyang panimalay, sa among atubangan; ²³ ug gipalingkawas niya kita didto, aron nga dad-on kita niya sa yuta nga iyang gisaad sa atong mga Amahan. ²⁴ Gisugo kita ni Yahweh nga kanunay tumanon ang iyang mga balaod, ug mahadlok kang Yahweh alang sa atong kaayohan, aron nga mabuhi pa kita sa dugay, sama karong

adlawa. ²⁵ Kung tumanon nato kining mga kasugoan diha kang Yahweh nga atong Dios, sama sa iyang gisugo kanato, mao kini ang atong pagkamatarong.'

7

¹ Sa dihang dad-on ka ni Yahweh nga imong Dios ngadto sa yuta nga imong panag-iyahon, ug papahawaon ang daghan nga mga nasod sa imong atubangan—ang mga Hetehanon, ang mga Gergesehanon, ang mga Amorehanon, ang mga Canaanhon, ang mga Peresehanon, ang mga Hebehanon, ug ang mga Jebusehanon—pito ka mga nasod nga dagko ug kusgan kay kanimo. ² Ug sa dihang si Yahweh nga imong Dios maghatag kanimo sa kadaogan batok kanila sa dihang mag-abot kamo ngadto sa gubat, kinahanglan nga sulungon mo sila, unya kinahanglan nga hingpit mo silang laglagon. Dili ka maghimo ug kasabotan tali kanila, ni magpakita ug kaluoy ngadto kanila. ³ Ni maghan-ay sa bisan unsa nga pagpakigminyo ngadto kanila; dili mo ihatag ang inyong mga anak nga babaye ngadto sa ilang mga anak nga lalaki, ug dili mo kuhaon ang ilang mga anak nga babaye alang sa inyong mga anak nga lalaki. ⁴ Kay ilang ipahilayo ang imong mga anak nga lalaki gikan sa pagsunod kanako, aron nga mosimba sila sa lahi nga mga dios. Busa ang kasuko ni Yahweh mosilaob nganha kanimo, ug laglagon ka niya dayon. ⁵ Mao kini ang imong pagabuhaton kanila: pagalaglagon mo ang ilang mga halaran, dugmoka ang ilang mga haligi nga bato, putla ang ilang Asera nga

kahoy, ug sunoga ang ilang kinulit nga mga diosdios. ⁶ Kay ikaw ang usa ka nasod nga gitagana ngadto kang Yahweh nga imong Dios. Gipili ka niya nga mahimong katawhan nga maiya, labaw sa tanang katawhan nga anaa sa ibabaw niining kalibotan. ⁷ Wala gigahin ni Yahweh ang iyang gugma kanimo o gipili ka tungod kay labaw ang imong gidaghanon kaysa uban nga katawhan—kay pinakadiyutay ka sa tanan nga katawhan— ⁸ apan tungod kay gihigugma ka niya, ug nanghinaot siya nga tumanon niya ang saad nga iyang gisaad ngadto sa imong mga katigulangan. Maong gipagawas ka ni Yahweh sa iyang gamhanang kamot ug giluwag ka pagawas sa panimalay nga nagbihag, gikan sa kamot ni Paraon, ang hari sa Ehipto. ⁹ Busa hibalo ni si Yahweh nga imong Dios—siya ang Dios, ang matitud-anon nga Dios, nga nagtipig sa mga kasabotan ug sa pagkamatitud-anon alang sa liboan ka mga kaliwatan uban niadtong naghigugma kaniya ug nagtipig sa iyang kasugoan, ¹⁰ apan nagabalos niadtong nagdumot kaniya ngadto sa ilang mga dagway, sa paglaglag kanila; dili siya maglangan niadtong si bisan kinsa nga nagdumot kaniya; magabalos siya kaniya ngadto sa iyang dagway. ¹¹ Busa imo gayong tipigan ang kasugoan, ang mga balaod, ug ang sugo nga akong gisugo kanimo karong adlaw, aron nga imo kining mabuhay kanila. ¹² Kung maminaw ka niini nga mga sugoa, ug tipigan ug buhaton kini, mahitabo kini nga si Yahweh nga imong Dios matipig diha kanimo sa kasabotan ug sa

pagkamatinud-anon nga iyang gisaad sa imong mga katigulangan. ¹³ Higugmaon ka, panalanginan ka, ug padaghanon ka niya; panalangingnan usab niya ang bunga sa imong lawas ug ang bunga sa imong yuta, sa imong lugas, sa imong bag-o nga bino, ug sa imong lana, ang pagpadaghan sa imong baka ug nati sa imong mga karnero, ngadto sa yuta nga iyang gisaad sa imong mga katigulangan nga ihatag kanimo. ¹⁴ Panalanginan ka labaw sa tanan nga mga katawhan; walay nay mahimong dili makaanak nga lalaki o babaye diha kanimo o diha sa imong mga baka. ¹⁵ Kuhaon ni Yahweh gikan kanimo ang tanan nga mga sakit; wala nay daotang mga balatian sa Ehipto nga imong nahibaloan ang ibutang kanimo, apan ibutang niya kini niadtong tanan nga nagdumot kanimo. ¹⁶ Pagalaglagon mo ang tanang pundok sa katawhan diin si Yahweh nga imong Dios maghatag kanimo ug kadaogan, ug ang imong mata dili maluoy kanila. Ug dili ka magsimba sa ilang mga dios, kay kana mahimong lit-ag alang kanimo. ¹⁷ Kung moingon ka sa imong kasingkasing, 'Kining mga nasora mas daghan pa kay kanako; unsaon man nako sila pagpapahawa?'— ¹⁸ ayaw kahadlok kanila; imong hinumdoman kung unsa ang gibuhay ni Yahweh nga imong Dios kang Paraon ug ngadto sa tanang Ehipto; ¹⁹ ang hilabihang mga pag-antos nga nakita sa imong mga mata; ang mga timaan; ang mga kahibulongan, ang kusgan nga kamot, ug ang gituy-od nga buktion nga pinaagi ni Yahweh nga imong Dios sa pagpagawas kanimo. Pagabuhaton ni Yahweh

nga imong Dios ang susama ngadto sa tanang katawhan nga imong gikahadlok. ²⁰ Dugang pa niana, magpadala si Yahweh nga imong Dios ug tambuboan ngadto kanila, hangtod nga kadtong nabilin ug kadtong nanago mawala gikan sa imong atubangan. ²¹ Dili ka mahadlok kanila, kay si Yahweh nga imong Dios anaa sa imong taliwa, ang bantogan ug kahadlokang nga Dios. ²² Sa hinayhinay si Yahweh nga imong Dios magaabog niadto nga mga kanasoran sa imong atubangan. Dili mo sila mapildi tanan sa makausa lamang, o basin hilabihan ka daghan ang ihalas nga mga mananap nga magpalibot kanimo. ²³ Apan si Yahweh nga imong Dios maghatag kanimo ug kadaogan batok kanila sa dihang mag-abot ka sa gubat; pagalibogon gayod niya sila hangtod nga malaglag sila. ²⁴ Ibutang niya ang ilang mga hari ilalom sa imong gahom, ug imong walaon ang ilang mga ngalan ilalom sa langit. Walay usa nga makatindog sa imong atubangan, hangtod nga malaglag nimo sila. ²⁵ Pagasunogon nimo ang kinulit nga hulagway sa ilang mga dios—ayaw pangandoya ang plata ug ang bulawan nga nagtabon kanila, tungod kay kung imo kining buhaton, malit-ag ka niini—tungod kay gikasilagan kini ni Yahweh nga imong Dios. ²⁶ Dili ka magdala ug bisan unsa nga gikasilagan ngadto sa imong balay ug magsugod sa pagsimba niini. Hingpit gayod nimo kining kasilagan, kay gitagana kini alang sa kalaglagan.

8

¹ Kinahanglan nga tipigan mo ang tanang

mga sugo nga akong ihatag kanimo karong adlaw, aron nga mabuhi ug managhan ka, ug molakaw ug panag-iyahon ang yuta nga gisaad ni Yahweh sa imong mga katigulangan. ² Hinumdomi ang tanang mga dalanon diin naggiya si Yahweh nga imong Dios sa 40 ka tuig didto sa kamingawan, aron matudloan ka niya sa pagpaubos, sulayan ka niya aron mahibaloan kung unsa ang anaa sa imong kasingkasing, kung imo bang gitipigan ang iyang kasugoan o wala. ³ Gipaubos ka, ug gipagutman ka, ug gipakaon ka niya ug manna, diin wala nimo nahibaloan ug wala usab nahibalo-i sa imong mga katigulangan. Gibuhat niya kana aron nga mahibaloan nimo nga dili lamang pinaagi sa tinapay mabuhi ang mga tawo; hinunoa, mabuhi ang tawo pinaagi sa tanan nga mogawas sa baba ni Yahweh. ⁴ Ang imong mga bisti wala madunot ug mahukas gikan kanimo, ug ang imong mga tiil wala naghubag panahon niadtong 40 ka tuig. ⁵ Magahunahuna ka niini sa imong kasingkasing, sa unsang paagi, nga ang usa ka amahan nagpanton sa iyang anak nga lalaki, sa sama usab nga paagi nga si Yahweh nga imong Dios magpanton kanimo. ⁶ Pagatipigan nimo ang kasugoan ni Yahweh nga imong Dios, aron nga makalakaw ka sa iyang mga dalan ug pasidunggan siya. ⁷ Kay si Yahweh nga imong Dios magdala kanimo ngadto sa maayong yuta, ang yuta sa gamay nga kasapaan, sa mga busay ug sa mga tuboran, nagdagayday ngadto sa kawalogan ug kabukiran; ⁸ ang yuta sa trigo ug sibada, sa mga ubas, mga kahoy nga iger, ug mga granada;

ang yuta sa kahoy nga olibo ug dugos. ⁹ Mao kini ang yuta diin magakaon ka ug tinapay nga walay makulang, ug dili ka magalakaw nga walay dala bisan unsa; usa ka yuta nga ang mga bato hinimo sa puthaw, ug gikan niadtong mga kabukiran makakalot ka ug tumbaga. ¹⁰ Magakaon ka ug mabusog, ug pagadaygon mo si Yahweh nga imong Dios tungod sa maayong yuta nga iyang gihatag kanimo. ¹¹ Pag-amping nga dili mo malimtan si Yahweh nga imong Dios, ug dili mo ibaliwala ang iyang kasugoan, ang iyang mga ordinansa, ug ang iyang mga balaod nga akong gisugo kanimo karong adlaw. ¹² Pag-amping nga, sa dihang mokaon ug mabusog ka, ug sa dihang magtukod ka ug maayong mga balay ug magpuyo niini. ¹³ Ug pag-amping sa dihang managhan ang imong mga baka ug mga karnero, ug sa dihang managhan ang imong mga plata ug ang imong mga bulawan, ug ang tanan nga anaa kanimo managhan, ¹⁴ basin unya ang imong kasingkasing matuboy, ug malimtan mo si Yahweh nga imong Dios—nga nagpagawas kanimo gikan sa yuta sa Ehipto, paggawas sa panimalay nga nagbihag. ¹⁵ Ayaw siya kalimti nga naggiya kanimo agi sa dako ug makalilisang nga kamingawan, diin adunay malalang bitin ug mga tanga, ug agi sa giuhaw nga yuta diin walay tubig, nga nagpabugwak ug tubig agi sa buak nga bato alang kanimo, ¹⁶ nga nagpakaon kanimo ug manna ngadto sa kamingawan nga wala mailhi sa imong mga katigulangan, aron nga matudloan ka niya sa pagpaubos, ug aron nga masulayan ka niya, ug magbuhat ug maayo alang kanimo

sa kataposan— ¹⁷ ug makaingon ka sa imong kasingkasing, 'Ang akong gahom ug ang kusog sa akong mga kamot nakabaton niining tanang katigayonan.' ¹⁸ Apan imong hinumdoman si Yahweh nga imong Dios, tungod kay siya ang naghatag kanimo ug gahom aron maangkon ang katigayonan; aron nga iyang matukod ang iyang kasabotan nga iyang gisaad sa imong mga katigulangan, sama sa iyang gibuhat karong adlaw. ¹⁹ Mahitabo kini nga, kung kalimtan nimo si Yahweh nga imong Dios ug magasunod sa uban nga mga dios, ug magsimba kanila, ug magtahod kanila, magpamatuod ako batok kanimo karong adlaw nga mahanaw ka gayod. ²⁰ Sama sa kanasoran nga laglagon ni Yahweh sa imong atubangan, busa mahanaw ka, tungod kay dili ka maminaw sa tingog ni Yahweh nga imong Dios.

9

¹ Paminaw, Israel; hapit ka na motabok ngadto sa Jordan karong adlaw, aron sa pagkuha sa mga nasod nga mas dako ug mas kusgan sa imong kaugalingon, ug ang mga siyudad nga dagko ug lig-on ngadto sa langit, ² mga tawo nga dagko ug taas, mga anak nga lalaki ni Anakim, nga imong nailhan, ug imong nadunggan nga gihisgotan sa mga tawo, 'Kinsa man ang makabarog sa atubangan sa mga anak nga lalaki ni Anak?' ³ Busa karong adlaw hibalo nga si Yahweh nga imong Dios maoy mouna kanimo sama sa molamoy nga kalayo; iya silang pagalaglagon, ug pagapildihon niya sila sa imong

atubangan; busa papahawaa sila ug ipakalaggiw sila dayon, sama sa giingon ni Yahweh nganha kanimo. ⁴ Ayaw pagsulti sa imong kasingkasing, human sila isalikway ni Yahweh nga imong Dios gikan sa imong atubangan, 'Tungod kini sa akong pagkamatarong nga gidala ako ni Yahweh aron panag-iyahon kining yutaa,' kay tungod kini sa pagkadaotan niining kanasoran nga gipagawas sila ni Yahweh gikan sa imong atubangan. ⁵ Dili kini tungod sa pagkamatarong ug pagkamatul-id sa imong kasingkasing nga mapanag-iyahan nimo ang ilang yuta, apan tungod kini sa pagkadaotan niining kanasoran nga ang imong Dios nagpagawas kanila gikan sa imong atubangan, ug aron matuman niya ang pulong nga iyang gisaad ngadto sa imong mga katigulangan, ngadto kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob. ⁶ Busa hibalo, nga si Yahweh nga imong Dios wala maghatag kanimo niining maayong yuta aron imong panag-iyahon tungod sa imong pagkamatarong, kay ikaw nga tawo gahig ulo. ⁷ Hinumdomi ug ayaw kalimti kung giunsa nimo paghagit si Yahweh nga imong Dios aron masuko ngadto sa kamingawan; gikan sa adlaw nga mibiya ka sa yuta sa Ehipto hangtod sa pag-abot nimo niining dapita, masinupakon ka batok kang Yahweh. ⁸ Didto usab sa Horeb gihagit nimo si Yahweh sa kasuko, ug suko na kaayo si Yahweh kanimo nga mahimo ka na niya nga laglagon. ⁹ Sa dihang mitungas ako sa bukid aron sa pagdawat sa papan nga bato, ang papan sa kasabotan nga gibuhat ni Yahweh tali kanimo, mipuyo ako ngadto sa bukid sulod sa

40 ka adlaw ug 40 ka gabii; wala ako mikaon ug tinapay ni miinom ug tubig. ¹⁰ Gihatag ni Yahweh kanako ang duha ka papan nga bato nga gisulat pinaagi sa iyang tudlo; ngadto kanila gisulat ang tanang mga butang sama sa tanang mga pulong nga gipahibalo ni Yahweh kanimo sa bukid sa tungatunga sa kalayo sa adlaw sa panagtigom. ¹¹ Nahitabo kini sa kataposan niadtong 40 ka adlaw ug 40 ka gabii nga gihatag ni Yahweh kanako ang duha ka papan nga bato, ang papan sa kasabotan. ¹² Miingon si Yahweh kanako, 'Tindog, lugsong dayon gikan dinhi, kay ang imong katawhan, nga imong gidala gikan sa Ehipto, ilang gihugawan ang ilang mga kaugalingon. Dali lang silang nitipas sa dalan nga akong gimando kanila. Nagbuhat sila alang sa ilang mga kaugalingon ug usa ka tinunaw nga larawan.' ¹³ Dugang pa niana, nakig-istorya si Yahweh kanako ug miingon, 'Nakita ko kining mga tawhana; mga katawhan sila nga gahig ulo. ¹⁴ Pasagdi ako, aron malaglag ko sila ug wagtangon ang ilang mga ngalan ilalom sa langit, ug magbuhat ako gikan kanimo nga mas kusgan ug mas dako kay kanila.' ¹⁵ Busa mitalikod ako ug milugsong gikan sa bukid, ug ang bukid nagkalayo. Ang duha ka papan sa kasabotan nga anaa sa akong mga kamot. ¹⁶ Akong gitan-aw, ug ania, nakasala ka batok kang Yahweh nga imong Dios. Naghulma ka alang sa imong kaugalingon ug usa ka baka. Dali lamang kang mitipas gikan sa dalan nga gimando ni Yahweh kanimo. ¹⁷ Akong gikuha ang duha ka papan nga bato ug gilabay gikan sa akong mga kamot. Gidugmok ko

kini atubangan sa imong mga mata. ¹⁸ Nagyukbo ako pag-usab sa atubangan ni Yahweh sulod sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii; wala ako mikaon sa tinapay ni miinom ug tubig, tungod sa tanang sala nga imong nabuhat, sa pagbuhat niana diin daotan sa panan-aw ni Yahweh, nga nakahagit kaniya diha sa kasuko. ¹⁹ Kay nahadlok ako sa kasuko ug sa wala pagkahimuot ni Yahweh batok kanimo aron laglagon ka. Apan naminaw usab si Yahweh kanako niadto nga higayon. ²⁰ Nasuko pag-ayo si Yahweh kang Aaron aron nga laglagon na unta siya; nag-ampo usab ako alang kang Aaron sa samang higayon. ²¹ Gikuha ko ang imong sala, ang baka nga imong gibuhay, ug gisunog kini, gibunal, ug gidugmok kini pag-ayo, hangtod napino kini sama sa abog. Gilabay ko ang abog ngadto sa sapa nga midagayday gikan sa bukid. ²² Didto sa Tabera, didto sa Massa, ug didto sa Kibroth Hataaba, gihagit nimo si Yahweh diha sa kapungot. ²³ Sa dihang gipadala ka ni Yahweh gikan sa Kadesh Barnea ug miingon, 'Tungas ug panag-iyahi ang yuta nga akong gihatag kanimo,' unya nagmasinupakon ka batok sa gisugo ni Yahweh nga imong Dios, ug wala ka mituo o naminaw sa iyang tingog. ²⁴ Nagmasinupakon na kang daan batok kang Yahweh gikan pa sa adlaw nga nailhan ko ikaw. ²⁵ Busa mihapa ako sa atubangan ni Yahweh niadtong 40 ka adlaw ug 40 ka gabii, tungod kay miingon siya nga pagalaglagon ka niya. ²⁶ Nag-ampo ako ngadto kang Yahweh ug miingon, 'O Yahweh nga Ginoo, ayaw laglaga ang imong mga katawhan o ang imong panulondon nga imong

giluwas pinaagi sa imong pagkabantogan, diin imong gipagawas sa Ehipto inubanan sa kusgan nga kamot. ²⁷ Hinumdomi ang imong sulugoon nga si Abraham, si Isaac, ug si Jacob; ayaw tan-awa ang pagkagahig ulo niining mga tawhana, ni ang ilang pagkadaotan, ni ang ilang sala, ²⁸ aron ang yuta diin asa mo kami gikuha magasulti, “Tungod kay wala man sila nadala ni Yahweh ngadto sa yuta nga iyang gisaad kanila, ug tungod kay gidumtan niya sila, iya silang gidala aron patyon ngadto sa kamingawan.” ²⁹ Sanglit katawhan mo sila ug imong panulondon, nga imong gipagawas pinaagi sa imong dakong kusog ug pinaagi sa pagpasundayag sa imong gahom.'

10

¹ Nianang panahona miingon si Yahweh kanako, 'Pagkulit ug duha ka papan nga bato sama sa una, ug tungas nganhi kanako sa bukid, ug pagbuhat ug arka nga kahoy. ² Isulat ko sa mga papan ang mga pulong nga anaa sa unang mga papan nga imong gibuak, ug isulod nimo kini sa arka.' ³ Busa naghimo ako ug arka gikan sa acacia nga kahoy, ug nagkulit ako ug duha ka papan nga bato sama sa una, ug mitungas ako ngadto sa bukid nga adunay duha ka papan nga bato sa akong kamot. ⁴ Misulat siya sa mga papan, sama sa unang sinulat, ang Napulo ka mga Sugo nga gisulti ni Yahweh kaninyo didto sa bukid taliwala sa kalayo sa adlaw sa panagtigom; unya gihatag kini ni Yahweh kanako. ⁵ Mipauli ako ug milugsong gikan sa bukid, ug gibutang ang mga papan didto sa

arka nga akong gibuhat; atua kini didto sama sa gisugo ni Yahweh kanako.” ⁶ (Ang katawhan sa Israel nagpanaw gikan sa Beeroth Bene Jaakan paingon sa Mosera. Didto namatay si Aaron, ug didto siya gilubong; nag-alagad ang iyang anak nga si Eliazar sa lawak sa mga pari puli kaniya. ⁷ Gikan didto mipanaw sila paingon sa Gudgoda, ug gikan sa Gudgoda paingon sa Jotbatha, usa ka yuta nga adunay mga sapa. ⁸ Nianang panahona gipili ni Yahweh ang tribo ni Levi nga maoy modala sa arka sa kasabotan ni Yahweh, sa pagbarog sa atubangan ni Yahweh sa pag-alagad kaniya, ug sa pagpanalangin sa katawhan pinaagi sa iyang ngalan, sama karong adlaw. ⁹ Busa walay bahin si Levi ni panulondon sa yuta uban sa iyang mga igsoon; si Yahweh maoy iyang panulondon, sumala sa pagpakigsulti ni Yahweh nga inyong Dios ngadto kaniya.) ¹⁰ “Nagpabilin ako sa bukid sama sa unang higayon, 40 ka adlaw ug 40 ka gabii. Naminaw usab si Yahweh kanako nianang panahona; wala nagtinguha si Yahweh sa paglaglag kaninyo. ¹¹ Miingon si Yahweh kanako, 'Barog, adto sa katawhan ug pangulohi sila sa ilang panaw; moadto sila ug manag-iya sa yuta nga akong gisaad sa ilang mga katigulangan nga ihatag kanila.' ¹² Karon, Israel, unsa man ang gipangayo ni Yahweh kanimo, gawas sa pagbaton ug kahadlok kang Yahweh nga imong Dios, sa paglakaw diha sa tanan niyang mga dalan, sa paghigugma kaniya, ug sa pagsimba kang Yahweh nga imong Dios sa tibuok nimong kasingkasing ug sa tibuok nimong kalag, ¹³ sa pagtipig sa mga sugo ni Yahweh,

ug sa iyang mga balaod, nga gisugo ko kanimo karon alang sa imong kaayohan? ¹⁴ Tan-awa, nahisakop kang Yahweh nga imong Dios ang langit ug ang langit sa kalangitan, ang kalibotan, uban sa tanan nga anaa niini. ¹⁵ Nagakalipay lamang si Yahweh sa imong mga katigulangan sa paghigugma kanila, ug gipili kamo niya, nga ilang kaliwat, sunod kanila, labaw pa kaysa ubang katawhan, sama sa iyang gibuhat karon. ¹⁶ Busa tulia ang panit sa inyong kasingkasing, ug ayaw na pagmasinupakon. ¹⁷ Kay si Yahweh ang inyong Dios, siya ang Dios sa mga dios ug Ginoo sa mga agalon, ang bantogan nga Dios, ang gamhanan ug ang gikahadlokan, nga walay gidapigan ug dili masuholan. ¹⁸ Gipatunhay niya ang hustisya alang sa mga ilo ug sa balo, ug nagpakita siya ug gugma sa langyaw pinaagi sa paghatag kaniya ug pagkaon ug bisti. ¹⁹ Busa higugmaa ang langyaw; kay mga langyaw kamo sa yuta sa Ehipto. ²⁰ Kahadlokan nimo si Yahweh nga imong Dios; magasimba ka kaniya. Kaniya ka lamang makighiusa, ug manumpa ka pinaagi sa iyang ngalan. ²¹ Siya ang imong pagdayeg, ug siya ang imong Dios, nga nagbuhat alang kanimo niining dagko ug kahadlokan nga mga butang, nga nakita sa imong mga mata. ²² Ang imong mga katigulangan miadto sa Ehipto nga mga 70 lamang ka tawo; karon si Yahweh nga imong Dios naghimo kanimo nga sama kadaghan sa kabituonan sa kalangitan.

11

¹ Busa higugmaon ninyo si Yahweh nga inyong

Dios ug tipigan kanunay ang iyang pagpanudlo, ang iyang mga balaod, ang iyang mga sugo, ug ang iyang mga kasugoan. ² Hibaloi nga wala ako nakigsulti sa inyong mga anak, nga wala nasayod ni nakakita sa pagsilot ni Yahweh nga inyong Dios, sa iyang pagkabantogan, sa iyang makagagahom nga kamot, o sa iyang gituy-od nga bukton, ³ sa mga timaan ug mga buhat nga iyang gihimo taliwala sa Ehipto ngadto kang Paraon, ang Hari sa Ehipto, ug ngadto sa tibuok niyang yuta. ⁴ Ni ilang nakita unsa ang iyang gibuhat sa kasundalohan sa Ehipto, sa ilang mga kabayo, o sa ilang mga karwahi; kung giunsa niya sila pagtabon ug tubig sa Pulang Dagat samtang migukod sila kaninyo, ug kung giunsa sila paglaglag ni Yahweh hangtod karong adlawa; ⁵ o kung unsa ang iyang gibuhat alang kaninyo didto sa kamingawan hangtod nga nakaabot kamo niining dapita. ⁶ Wala nila nakita kung unsa ang gibuhat ni Yahweh kang Datan ug kang Abiram, ang mga anak ni Eliab nga anak ni Ruben; kung giunsa pagbuka sa yuta ang baba niini ug mitulon kanila, sa ilang panimalay, sa ilang mga tolda, ug sa tanang buhing binuhat nga misunod kanila, diha taliwala sa tanang Israelita. ⁷ Apan nakita sa inyong mga mata ang tanang dagkong mga butang nga gihimo ni Yahweh. ⁸ Busa tipigi ang tanang kasugoan nga akong gisugo kaninyo karong adlawa, aron mahimo kamong kusgan, ug moadto ug manag-iya sa yuta, diin inyong adtoon aron sa pagpanag-iya niini; ⁹ ug aron motaas ang inyong mga adlaw sa yuta nga gisaad ni Yahweh sa inyong mga katigulangan

nga ihatag kanila ug sa ilang mga kaliwatan, ang yuta nga adunay nagadagayday nga gatas ug dugos. ¹⁰ Kay ang yuta, nga inyong adtoon aron panag-iyahan, dili sama sa yuta sa Ehipto nga inyong gigikanan, diin nagpugas kamo sa inyong mga binhi ug nagbisbis niini pinaagi sa inyong mga tiil, sama sa tanaman sa lagotmon; ¹¹ apan ang yuta, nga inyong adtoon aron sa pagpanag-iya niini, usa ka yuta sa kabungtoran ug kawalogan, ug nagainom sa tubig sa ulan sa kalangitan. ¹² Usa ka yuta nga giatiman ni Yahweh nga inyong Dios; ang mga mata ni Yahweh nga inyong Dios kanunay anaa niini, gikan sa sinugdanan sa tuig ngadto sa kataposan sa tuig. ¹³ Mahitabo kini, kung maminaw kamo pag-ayo sa akong mga kasugoan nga akong gisugo kaninyo karong adlaw sa paghigugma kang Yahweh nga inyong Dios, ug sa pag-alagad kaniya sa tibuok ninyong kasingkasing ug sa tibuok ninyong kalag, ¹⁴ nga maghatag ako ug ulan sa inyong yuta sa panahon niini, ang unang ulan ug ang kataposang ulan, aron matigom ninyo ang inyong trigo, ang inyong bag-o nga bino, ang inyong bag-o nga lana. ¹⁵ Magahatag ako ug kasagbotan sa inyong kaumahan alang sa inyong mga baka, ug mangaon kamo ug mangabusog. ¹⁶ Bantayi ang inyong kaugalingon, aron dili malimbongan ang inyong kasingkasing, ug motalikod kamo ug magsimba sa laing mga dios, ug moyukbo ngadto kanila; ¹⁷ aron ang kasuko ni Yahweh dili mosilaob batok kaninyo, ug aron dili niya isira ang kalangitan, aron walay ulan nga mahitabo, ug ang yuta dili na maghatag

ug bunga, ug aron mangahanaw kamog dali gikan sa maayong yuta nga igahatag ni Yahweh kaninyo. ¹⁸ Busa ipahimutang ang akong mga pulong sa inyong kasingkasing ug kalag; ihigot sila ingon nga timaan sa inyong kamot, ug tugoti nga mahimo kining timaan sa inyong agtang tungatunga sa inyong mga mata. ¹⁹ Itudlo ninyo kini sa inyong mga anak ug magsulti mahitungod niini sa dihang maglingkod kamo diha sa inyong panimalay, sa dihang maglakaw kamo sa dalan, sa dihang maghigda kamo, ug sa dihang mobangon kamo. ²⁰ Isulat ninyo kini sa mga haligi sa pultahan sa inyong balay ug sa mga ganghaan sa inyong siyudad, ²¹ aron motaas pa gayod ang inyong mga adlaw ug ang mga adlaw sa inyong mga anak sa yuta nga gisaad ni Yahweh sa inyong mga katigulangan nga ihatag kanila, hangtod nga ang kalangitan anaa pa ibabaw sa kalibotan. ²² Kay kung matinumanon kamong magatipig sa mga kasugoan nga akong gisugo kaninyo, ug sa pagbuhat niini, sa paghigugma kang Yahweh nga inyong Dios, sa paglakaw diha sa tanan niyang mga dalan, ug sa pagpakighiusa kaniya, ²³ unya palayason ni Yahweh kining tanan nga kanasoran gikan sa inyong atubangan, ug inyong pagahinginlan ang kanasoran nga mas dagko ug gamhanan pa kay kaninyo. ²⁴ Ang matag dapit nga pagatamakan sa lapalapa sa inyong tiil mainyo; gikan sa kamingawan paingon sa Lebanon, gikan sa suba, ang suba sa Eufrates, ngadto sa dagat sa kasadpan mahimong inyong utlanan. ²⁵ Walay tawo nga makahimo

sa pagbarog sa inyong atubangan; ipahimutang ni Yahweh nga inyong Dios ang kahadlok ug kalisang ninyo ngadto sa tanang yuta nga inyong pagalaktan, sumala sa iyang gisulti kaninyo. ²⁶ Tan-awa, ipahimutang ko karong adlaw ang panalangin ug tunglo alang kaninyo; ²⁷ ang panalangin, kung maminaw kamo sa kasugoan ni Yahweh nga inyong Dios nga akong gisugo kaninyo karong adlaw; ²⁸ ug ang tunglo, kung dili kamo maminaw sa kasugoan ni Yahweh nga inyong Dios, apan motalikod sa dalan nga akong gisugo kaninyo karong adlaw, sa pagadto sa laing mga dios nga wala ninyo mailhi. ²⁹ Mahitabo kini, sa dihang si Yahweh nga inyong Dios magdala kaninyo didto sa yuta nga inyong panag-iyahon, nga ipahimutang ninyo ang panalangin didto sa Bukid sa Gerizim, ug ang tunglo didto sa Bukid sa Ebal. ³⁰ Dili ba atua man kini tabok sa Jordan, kasadpan sa dalan sa kasadpan, sa yuta sa mga Canaanhon nga nagpuyo sa Araba, nga atbang sa Gilgal, kilid sa kakahoyan sa More? ³¹ Kay motabok kamo sa Jordan ug moadto aron panag-iyahon ang yuta nga igahatag kaninyo ni Yahweh nga inyong Dios, ug mapanag-iyahon ninyo kini ug magpuyo didto. ³² Pagatipigan ninyo ang tanang mga balaod ug kasugoan nga akong gipahimutang sa inyong atubangan karong adlaw.

12

¹ Mao kini ang mga balaod ug kasugoan nga inyong pagatipigan sa yuta nga gihatag ni Yahweh kaninyo aron panag-iyahon, ang Dios sa inyong

mga katigulangan, sa tanang adlaw nga magapuyo kamo niining kalibotana. ² Pagagubaon gayod ninyo ang mga dapit diin ang mga nasod nga inyong pagahinginlan nagasimba sa ilang dios, ngadto sa habog nga kabukiran, ngadto sa kabungtoran, ug ilalom sa matag lunhaw nga kahoy. ³ Ug inyong bungkagon ang ilang mga halaran, pagadugmokon ang ilang mga haliging bato, ug sunogon ang ilang mga haligi nga Ashera; pagaputlon ninyo ang kinulit nga mga larawan sa ilang dios ug laglagon ang ilang ngalan sa maong dapit. ⁴ Dili ninyo simbahon si Yahweh nga inyong Dios sama niana. ⁵ Apan sa dapit nga pilion ni Yahweh nga inyong Dios sa tanan ninyong tribo nga butangan sa iyang ngalan, mao kana ang dapit nga iyang puy-an, ug mangadto kamo didto. ⁶ Didto ninyo dad-on ang sinunog nga mga halad, ang inyong mga halad, ang inyong ikapulo, ug ang mga halad nga gikan sa inyong kamot, ang inyong halad sa pagpanumpa, ang inyong kinabubut-ong mga halad, ug ang unang anak sa inyong kahayopan. ⁷ Magkaon kamo didto sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios ug maglipay kamo sa tanang butang nga gihagoan sa inyong kamot, kamo ug ang inyong panimalay, diin gipanalanginan kamo ni Yahweh. ⁸ Dili ninyo pagabuhaton ang atong ginabuhat dinhi karong adlaw; karon ang matag-usa nagabuhat kung unsa ang maayo sa iyang panan-aw; ⁹ kay wala pa kamo nakaabot sa kapahulayan, ngadto sa panulondon nga igahatag kaninyo ni Yahweh nga inyong Dios.

¹⁰ Apan sa dihang makatabok na kamo sa Jordan ug magpuyo na sa yuta nga inyong mapanunod kang Yahweh nga inyong Dios, ug sa dihang hatagan niya kamo ug kapahulayan gikan sa tanan ninyong nagpalibot nga mga kaaway, aron nga magpuyo kamo nga luwas, ¹¹ unya mahitabo kini ngadto sa dapit diin pilion ni Yahweh nga inyong Dios aron magpuyo ang iyang ngalan, pagadad-on ninyo didto ang tanan nga akong gisugo kaninyo: ang inyong sinunog nga halad, ang inyong mga halad, ang inyong ikapulo, ang mga halad nga gihalad sa inyong kamot, ug ang tanan ninyong pinili nga mga halad alang sa panumpa nga inyong ipanumpa kang Yahweh. ¹² Maglipay kamo sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios—kamo, inyong mga anak nga lalaki, inyong mga anak nga babaye, inyong mga sulugoon nga lalaki, inyong sulugoon nga babaye, ug mga Levita nga anaa sulod sa inyong ganghaan, tungod kay wala siyay bahin o panulondon taliwala kaninyo. ¹³ Bantayi ang inyong kaugalingon nga dili ninyo ihalad ang inyong sinunog nga mga halad sa matag dapit nga inyong makita; ¹⁴ apan didto lamang sa dapit nga pilion ni Yahweh sa usa sa inyong mga tribo nga maghalad kamo ug sinunog nga mga halad, ug buhaton ninyo didto ang tanan nga akong gisugo kaninyo. ¹⁵ Bisan paman niini, makahimo kamo sa pag-ihaw ug pagkaon ug mga mananap sulod sa inyong mga ganghaan, sumala sa inyong gipangandoy, sa pagdawat sa panalangin ni Yahweh nga inyong Dios alang sa tanan nga iyang gihatag kaninyo; ang hugaw ug

hinlo nga mga tawo mahimong mokaon niini, mga mananap sama sa lagsaw ug binaw. ¹⁶ Apan dili ninyo kaonon ang dugo; ibubo ninyo kini sa yuta sama sa tubig. ¹⁷ Dili kamo makahimo sa pagkaon sulod sa inyong mga ganghaan gikan sa ikapulo sa inyong trigo, sa inyong bag-ong bino, sa inyong lana, o sa unang anak sa inyong kahayopan; ug dili kamo makahimo sa pagkaon sa bisan unsa nga karne sa inyong ihalad uban sa mga panumpa nga inyong himoon, niadtong inyong kinabubut-ong mga halad, ni kadtong halad nga inyong gihalad pinaagi sa inyong kamot. ¹⁸ Hinuon, kan-on ninyo kini sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios sa dapit nga iyang pilion—kamo, inyong mga anak nga lalaki ug babaye, inyong mga sulugoon nga lalaki ug babaye, ug Levita nga anaa sa inyong mga ganghaan; maglipay kamo sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios mahitungod sa tanang butang diin inyong gibutang sa inyong kamot. ¹⁹ Bantayi ang inyong kaugalingon aron nga dili ninyo isalikway ang Levita hangtod nga nagpuyo kamo sa inyong yuta. ²⁰ Sa dihang padakoon ni Yahweh ang inyong mga utlanan, sumala sa iyang gisaad kaninyo, ug moingon kamo, “Mokaon kog karne,” tungod sa inyong tinguha nga mokaon ug karne, makahimo kamo sa pagkaon ug karne, sumala sa gitinguha sa inyong kalag. ²¹ Kung ang dapit nga pilion ni Yahweh nga inyong Dios aron butangan sa iyang ngalan layo kaayo gikan kaninyo, makahimo kamo sa pag-ihaw ug pipila sa inyong kahayopan nga gihatag ni Yahweh kaninyo, sumala

sa akong gisugo kaninyo; makahimo kamo sa pagkaon sulod sa inyong mga ganghaan, sumala sa gitinguha sa inyong kalag. ²² Sama nga makaon ang lagsaw ug binaw, busa mokaon kamo niini; ang hugaw ug hinlo nga mga tawo managsamang mokaon niini. ²³ Siguroha lamang gayod nga dili ninyo kan-on ang dugo, kay ang dugo mao ang kinabuhi; dili ninyo kan-on ang kinabuhi uban sa karne. ²⁴ Dili ninyo kini kan-on; ibubo ninyo kini sa yuta sama sa tubig. ²⁵ Dili ninyo kini kan-on, aron mamaayo kini alang kaninyo, ug sa inyong mga anak sunod kaninyo, sa dihang buhaton ninyo kung unsa ang husto sa mga mata ni Yahweh. ²⁶ Apan ang mga butang nga iya ni Yahweh nga anaa kaninyo ug ang mga halad alang sa inyong mga panumpa—pagadad-on ninyo kini sa dapit nga pillion ni Yahweh. ²⁷ Didto magahalad kamo sa inyong sinunog nga mga halad, ang karne ug ang dugo, ngadto sa halaran ni Yahweh nga inyong Dios; ang dugo sa inyong mga halad igabubo ngadto sa halaran ni Yahweh nga inyong Dios, ug inyong kan-on ang karne. ²⁸ Tumana ug paminawa ang tanang pulong nga akong gisugo kaninyo, aron mamaayo kini alang kaninyo ug sa inyong mga anak sunod kaninyo hangtod sa kahangtoran, sa dihang buhaton ninyo kung unsa ang maayo ug husto sa mga mata ni Yahweh nga inyong Dios. ²⁹ Sa dihang pamutlon ni Yahweh nga inyong Dios ang mga nasod gikan sa inyong atubangan, sa dihang mosulod kamo ug hinginlan sila, ug hinginlan ninyo sila, ug

magpuyo sa ilang yuta, ³⁰ bantayi ang inyong kaugalingon nga dili kamo malit-ag ngadto sa pagsunod kanila, human sila malaglag sa inyong atubangan—malit-ag sa pagsusi sa ilang mga dios, sa pagpangutana, 'Giunsa pagsimba niini nga mga nasod ang ilang dios? Mao usab ang akong buhaton.' ³¹ Dili ninyo kana buhaton isip pagtahod kang Yahweh nga inyong Dios, kay ang tanang butang nga gikasilagan ni Yahweh, mga butang nga iyang gidumtan—gibuhat nila kini sa ilang dios; gisunog pa gani nila ang ilang mga anak nga lalaki ug babaye sa kalayo alang sa ilang dios. ³² Bisan unsa nga akong gisugo kaninyo, tumana kini. Ayaw pagdugang niini o pagkuha gikan niini.

13

¹ Kung adunay motungha taliwala kaninyo nga propeta o magdadamgo, ug kung mohatag siya kaninyo ug ilhanan o kahibulongan, ² ug kung ang ilhanan ug kahibulongan mahitabo, nga iyang gisulti kaninyo nga nag-ingon, 'Moadto kita sa laing mga dios, nga wala ninyo mailhi, ug simbahon nato sila,' ³ ayaw paminawa ang mga pulong niana nga propeta, o niana nga magdadamgo; tungod kay si Yahweh nga inyong Dios nagsulay kaninyo aron masayran kung nahigugma ba gayod kamo kang Yahweh nga inyong Dios sa tibuok ninyong kasingkasing ug sa tibuok ninyong kalag. ⁴ Magalakaw kamo sunod kang Yahweh nga inyong Dios, tahora siya, tipigi ang iyang kasugoan, ug tumana ang iyang tingog, ug simbaha siya ug kupot ngadto kaniya.

⁵ Kana nga propeta o magdadamgo pagapatyon, tungod kay nagsulti siya nga masinupakon batok kang Yahweh nga inyong Dios, nga nagpagawas kaninyo gikan sa yuta sa Ehipto, ug naglukat kaninyo pagawas gikan sa panimalay nga nagbihag. Buot niana nga propeta nga ipalayo kamo sa dalan nga buot palakwan ni Yahweh nga inyong Dios. Busa wagtanga ang daotan gikan kaninyo. ⁶ Pananglitan ang imong igsoon, ang anak nga lalaki sa imong inahan, o imong anak nga lalaki, o imong anak nga babaye, o ang asawa sa imong dughan, o imong higala nga sama sa imong kaugalingong kalag, magdani kanimo sa tago nga moingon, 'Mangadto kita ug mosimba sa ubang dios nga wala pa nimo mailhi, ni ikaw o ang imong mga katigulangan— ⁷ bisag unsa sa mga dios sa katawhan nga nagpalibot kanimo, duol kanimo, o layo gikan kanimo, gikan sa pikas nga kinatumyan sa kalibotan ngadto sa lahi nga kinatumyan sa kalibotan.' ⁸ Ayaw pakig-uyon o paminaw kaniya. Ni ang imong mata maluoy kaniya, ni mopalingkawas o tagoan siya. ⁹ Hinuon, kinahanglan patyon mo siya; ang imong kamot maoy mangunag dala kaniya ngadto sa kamatayon, ug pagkahuman ang kamot sa tanang katawhan. ¹⁰ Batohon mo siya hangtod sa iyang kamatayon, tungod kay misulay siya sa pagpahilayo kanimo gikan kang Yahweh nga imong Dios, nga nagpagawas kaninyo sa yuta sa Ehipto, pagawas gikan sa panimalay nga nagbihag. ¹¹ Ang tanang Israelita makadungog ug mahadlok, ug dili na magpadayon sa pagbuhat niining matang sa pagkadaotan tali-

wala kaninyo. ¹² Kung makadungog kamo ni bisan kinsa nga magsulti mahitungod sa usa sa inyong mga siyudad, nga gihatag ni Yahweh kaninyo nga inyong Dios aron puy-an: ¹³ Ang pipila ka mga daotan mogula gikan kaninyo ug mopatipas sa mga lumulopyo sa ilang siyudad ug moingon, 'Mangadto kita ug mosimba sa ubang dios nga wala ninyo mailhi.' ¹⁴ Kinahanglan susihon ninyo ang pamatuod, pangutana, ug susiha gayod kini. Sa dihang masayran ninyo nga kini tinuod ug matuod gayod nga ang maong gikasilagang butang nahitabo taliwala kaninyo, busa paghimo kamo ug lakang. ¹⁵ Kinahanglan gayod nga inyong hasmagan ang mga lumolupyo niana nga siyudad pinaagi sa espada, laglaga kini sa hingpit ug ang tanang tawo nga anaa niini, uban ang mananap, sa tumoy sa espada. ¹⁶ Tigomon ninyo ang tanang inilog gikan niini ngadto sa tungatunga sa dalan ug sunogon ang siyudad, ingon usab ang tanang inilog— alang kang Yahweh nga inyong Dios. Ang siyudad mahimong tipun-og sa pagkaguba hangtod sa hangtod; dili na kini angay nga tukoron pag-usab. ¹⁷ Kinahanglan nga wala niadtong mga butanga nga nakatagana alang sa kalaglagan ang motapot sa inyong kamot. Mao kini ang hinungdan, aron ipalayo ni Yahweh ang kaligutgot sa iyang kasuko, magpakita kaninyo ug kaluoy, magmahigugmaon diha kaninyo, ug mopadaghan kaninyo, sama sa iyang gisaad ngadto sa inyong mga katigulangan. ¹⁸ Buhaton niya kini tungod kay naminaw man kamo sa tingog ni Yahweh nga inyong Dios, nga nagtipig

sa tanan niyang kasugoan nga akong gisugo kaninyo karong adlawa, nagbuhat kung unsa ang maayo sa panan-aw ni Yahweh nga inyong Dios.

14

¹ Kamo ang katawhan ni Yahweh nga inyong Dios. Ayaw samari ang inyong mga kaugalingon, o kiskisan ang bisan asang bahin sa inyong nawong alang sa patay. ² Kay kamo ang nasod nga gitagana alang kang Yahweh nga inyong Dios, ug gipili kamo ni Yahweh nga mahimo niyang katawhan alang sa iyang kaugalingong gipanag-iyahan, labaw sa tanang tawo nga anaa ibabaw sa kalibotan. ³ Kinahanglan nga dili kamo mokaon sa mahugaw nga mga butang. ⁴ Mao kini ang mga mananap nga inyong mahimong kan-on: ang baka, karnero, ug kanding, ⁵ ang binaw, lagsaw, ang toro nga binaw, ang ihalas nga kanding, ug laing matang sa binaw, ang ihalas nga karnero. ⁶ Mahimo ninyong kan-on ang bisan unsang mananap nga natunga ang kuko, mao ang, kuko nga nabahin sa duha, ug mag-usap sa kinaon. ⁷ Apan, kinahanglan nga dili kamo mokaon sa pipila ka mga mananap nga mag-usap sa kinaon o adunay kuko nga nabahin sa duha: ang kamelyo, ang rabbit, ug ang ilaga; tungod kay mag-usap sila sa ilang kinaon apan wala matunga ang kuko, makahugaw sila alang kaninyo. ⁸ Ang baboy usab hugaw alang kaninyo tungod kay natunga ang iyang kuko apan dili mag-usap sa kinaon: makahugaw siya alang kaninyo. Ayaw pagkaon sa karne sa baboy, ug

ayaw paghikap sa patay nilang lawas. ⁹ Mao kini ang mga butang nga anaa sa tubig nga mahimo ninyong kan-on: bisag unsa nga adunay mga kapay ug mga himbis; ¹⁰ apan bisag unsa nga walay mga kapay ug mga himbis kinahanglan nga dili ninyo kan-on; hugaw sila alang kaninyo. ¹¹ Ang tanang hinlo nga mga langgam mahimo ninyong kan-on. ¹² Apan mao kini ang mga langgam nga kinahanglan dili ninyo kan-on: ang agila, ang boitre, ang sikop, ¹³ ang pula ug itom nga banog, bisag unsang matang sa banog. ¹⁴ Kinahanglan nga dili kamo mokaon sa bisan unsang matang sa uwak, ¹⁵ ug ang ostrits, ug ang pungak, ang cuclillo, bisan unsang matang sa banog, ¹⁶ ang gagmay nga ngiwngiw, ang dagko nga ngiwngiw, ang puti nga ngiwngiw, ¹⁷ ang pilicano, ang carrion nga boitre, ug ang cormorant. ¹⁸ Kinahanglan nga dili ninyo kan-on ang ciquenña, bisag unsang matang sa lapay, ang abubilla, ug ang kabog. ¹⁹ Tanang pak-an, ang magpanon nga mga mananap makapahugaw alang kaninyo; kinahanglan nga dili sila pagakan-on. ²⁰ Mahimo ninyong kan-on ang tanang hinlo nga molupad nga mga mananap. ²¹ Kinahanglan nga dili kamo mokaon sa bisan unsang mananap nga nahikog; mahimo ninyo kining ihatag ngadto sa mga langyaw nga anaa sa inyong mga lungsod, aron iya kining kan-on; o ibaligya ninyo kini ngadto sa mga langyaw. Kay kamo usa ka nasod nga gitagana kang Yahweh nga inyong Dios. Kinahanglan nga dili kamo magpabukal ug nating kanding sa gatas

sa iyang inahan. ²² Kinahanglan gayod nga mohatag kamo ug ikapulo sa tanang abot sa inyong binhi, nga nagagikan sa uma matag tuig. ²³ Kinahanglan nga mokaon kamo atubangan ni Yahweh nga inyong Dios, sa dapit diin iyang pagapilion ingon nga iyang balaang dapit, ang ikapulo sa inyong trigo, ang inyong bag-ong bino, ug sa inyong lana, ug ang panganay sa inyong baka ug sa inyong karnero; aron makat-onan ninyo ang pagtahod kanunay kang Yahweh nga inyong Dios. ²⁴ Kung ang panaw layo kaayo alang kaninyo aron nga dili kamo makahimo sa pagdala niini, tungod kay ang dapit nga gipili ni Yahweh nga inyong Dios ingon nga iyang balaang dapit layo kaayo gikan kaninyo, unya, sa dihang panalanginan kamo ni Yahweh nga inyong Dios, ²⁵ mahimo ninyong ilisan ang halad ngadto sa kuwarta, kupti ang kuwarta sa inyong kamot, ug adto sa dapit nga gipili ni Yahweh nga inyong Dios. ²⁶ Didto gamiton ninyo ang kuwarta sa bisan unsa nga inyong gusto: alang sa baka, o alang sa karnero, o alang sa bino, o alang sa isog nga ilimnon, o alang sa bisan unsa nga inyong gusto; magkaon kamo didto atubangan ni Yahweh nga inyong Dios, ug magmaya kamo, kamo ug ang inyong panimalay. ²⁷ Ang Levita nga anaa sa inyong ganghaan— ayaw siya pasagdai, kay wala siyay bahin ni panulondon kaninyo. ²⁸ Sa kataposan sa matag tulo ka tuig igahatag ninyo ang tanang ikapulo sa inyong abot sa samang tuig, ug inyong ibutang kini sa inyong ganghaan; ²⁹ ug ang Levita, tungod kay wala siyay bahin o panulondon kanimo, ug

ang langyaw, ug ang ilo, ang balo nga anaa sa inyong mga ganghaan, moabot ug magkaon ug mangabusog. Buhata kini aron nga si Yahweh nga inyong Dios mopanalangin kaninyo sa tanang buhat sa inyong mga kamot nga inyong pagabuhaton.

15

¹ Sa kataposan sa matag pito ka tuig, kinahanglan walaon ninyo ang mga utang. ² Mao kini ang pamatasan sa pagwagtang: walaon sa tigpautang ang iyang gipautang sa iyang silingan; dili siya makapugos sa pagkuha gikan sa iyang silingan o sa iyang igsoon tungod kay gimantala na ni Yahweh ang pagwala sa utang. ³ Gikan sa langyaw mahimo ninyo kining kuhaon; apan kung unsa man ang imoha nga anaa sa imong igsoon kinahanglan pagawagtangon sa imong kamot. ⁴ Apan, kinahanglan wala nay kabos taliwala kaninyo (kay panalanginan gayod kamo ni Yahweh sa yuta nga iyang gihatag kaninyo ingon nga inyong panag-iyahan isip panulondon), ⁵ kung kugihan lamang kamo maminaw sa tingog ni Yahweh nga inyong Dios, magtuman sa tanan niining mga kasugoan nga akong gisugo kaninyo karong adlaw. ⁶ Kay si Yahweh nga inyong Dios mopanalangin kaninyo, sumala sa iyang gisaad kaninyo; magpautang kamo ngadto sa daghang mga nasod, apan dili kamo manghulam; magdumala kamo sa daghang mga nasod, apan dili sila magadumala kaninyo. ⁷ Kung adunay kabos nga tawo taliwala kaninyo, usa sa inyong mga kaigsoonan, sa bisan asa sa inyong ganghaan sa

yuta nga gihatag kaninyo ni Yahweh nga inyong Dios, kinahanglan dili ninyo pagahion ang inyong kasingkasing ni kumkumon ang inyong kamot gikan sa kabos ninyong igsoon; ⁸ apan siguradoha nga ibukhad ninyo ang inyong kamot ngadto kaniya ug pahulamon gayod siya sumala sa iyang gikinahanglan. ⁹ Pag-amping nga walay daotang hunahuna sa inyong kasingkasing, nga magsulti, 'Ang ikapito nga tuig, ang tuig sa pagwagtang, haduol na,' aron nga dili kamo magdinalo ngadto sa inyong kabos nga igsoon ug walay ihatag kaniya; basin magpakitabang siya ngadto kang Yahweh mahitungod kaninyo, ug mahimo kining sala alang kaninyo. ¹⁰ Kinahanglan nga maghatag kamo ngadto kaniya, ug kinahanglan nga dili gayod magbasol ang inyong kasingkasing sa dihang maghatag kamo ngadto kaniya, tungod kay ang balos niini, si Yahweh nga inyong Dios magapanalangin kaninyo sa tanan ninyong buhat ug sa tanan nga ibutang ninyo sa inyong kamot. ¹¹ Kay ang mga kabos dili moundang sa paglungtad sa yuta; busa gisugo ko kamo sa pag-ingon, 'Kinahanglan nga bukharon gayod ninyo ang inyong kamot ngadto sa inyong igsoon, ngadto sa nanginahanglan, ug ngadto sa kabos sa inyong yuta.' ¹² Kung ang inyong igsoon, usa ka Hebreohanon nga lalaki, o usa ka Hebreohanon nga babaye, nga gibaligya kaninyo ug nag-alagad kaninyo sulod sa unom ka tuig, sa ikapito ka tuig kinahanglan nga inyo na siyang hatagan ug kagawasan gikan kaninyo. ¹³ Sa dihang pagawson na ninyo siya gikan kaninyo, kinahanglan nga dili ninyo siya tugotan nga molakaw

nga walay dala. ¹⁴ Kinahanglan madagayaon kamong mohatag kaniya gikan sa panon sa inyong karnero, gikan sa inyong giokanan, ug gikan sa pug-anan sa inyong mga ubas. Ingon nga si Yahweh nga inyong Dios nagpanalangin kaninyo, kinahanglan maghatag kamo ngadto kaniya. ¹⁵ Kinahanglan inyong hinumdoman nga naulipon kamo sa yuta sa Ehipto, ug gilukat kamo ni Yahweh nga inyong Dios; busa nagsugo ako kaninyo karong adlaw sa pagbuhat niini. ¹⁶ Mahitabo kini kung magsulti siya kaninyo, 'Dili ako mopalayo gikan kaninyo,' tungod kay nahigugma siya kaninyo ug sa inyong panimalay, ug tungod kay maayo siya kaninyo, ¹⁷ busa mokuha ka ug pangbangag ug itusok sa iyang dalunggan nga anaa sa pultahan, ug mahimo mo siyang sulugoon sa walay kataposan. Ug pagabuhaton mo usab kini ngadto sa imong sulugoon nga babaye. ¹⁸ Dili kini lisod alang kaninyo sa pagpalingkawas kanila gikan kaninyo, tungod kay nag-alagad siya kaninyo sulod sa unom ka tuig ug naghatag sa duha ka pilo nga kantidad sa usa ka sinuholan. Si Yahweh ang inyong Dios magapanalangin kaninyo sa tanan ninyong buhaton. ¹⁹ Ang tanang panganay nga mga lalaki sa inyong mga baka ug sa inyong mga karnero kinahanglan igahin ninyo ngadto kang Yahweh nga inyong Dios. Wala kamoy pagabuhaton sa panganay sa inyong baka, ni gupitan ang panganay sa inyong karnero. ²⁰ Kinahanglan pagakan-on ninyo ang panganay sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios matag tuig didto sa dapit nga pagapilion ni Yahweh, kamo ug

ang inyong panimalay. ²¹ Kung kini adunay ikasaway—pananglitan, kung kini kiang o buta, o adunay bisan unsang ikasaway—kinahanglan nga dili gayod ninyo kini ihalad ngadto kang Yahweh nga inyong Dios. ²² Pagakan-on ninyo kini sulod sa inyong ganghaan; ang hugaw ug ang hinlo nga mga tawo mahimong makakaon niini, ingon nga nagkaon kamo sa lagsaw o sa binaw. ²³ Kinahanglan nga dili ninyo pagakan-on ang dugo niini; kinahanglan paagason ninyo ang dugo niini sa yuta sama sa tubig.

16

¹ Bantayi ang bulan sa Abib ug tipigi ang Pagsaylo ngadto kang Yahweh nga inyong Dios, kay sa bulan sa Abib gikuha kamo ni Yahweh nga inyong Dios pagawas sa Ehipto panahon sa kagabhion. ² Inyong ihalad ang Pagsaylo ngadto kang Yahweh nga inyong Dios uban ang pipila sa panon sa mga karnero ug panon sa mga baka ngadto sa dapit nga pilion ni Yahweh isip iyang balaang dapit. ³ Kinahanglan mokaon kamo ug tinapay nga walay patubo niini; sulod sa pito ka adlaw, mokaon kamo ug tinapay nga walay patubo niini, ang tinapay sa kasakit; tungod kay mibiya kamo sa yuta sa Ehipto nga nagdali. Buhata kini ninyo sa tanang adlaw sa inyong kinabuhi aron mahinumdoman ninyo ang adlaw nga migula kamo gikan sa yuta sa Ehipto. ⁴ Kinahanglan walay patubo nga makita diha kaninyo sulod sa tanan ninyong utlanan sulod sa pito ka adlaw; ni adunay magpabilin nga bisan gamay nga karne nga

inyong gihalad sa kagabhion sa unang adlaw hangtod sa kabuntagon. ⁵ Dili kamo mahimong maghalad sa Pagsaylo diha sulod sa ganghaan sa inyong siyudad nga ihatag ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo. ⁶ Apan, paghalad sa dapit nga pilion ni Yahweh nga inyong Dios nga mahimong iyang balaang dapit. Didto, maghalad kamo sa Pagsaylo sa kagabhion sa pagsalop sa adlaw, sa panahon sa tuig nga migawas kamo gikan sa Ehipto. ⁷ Kinahanglan inyo kining lutoon ug kaonon sa dapit nga pilion ni Yahweh; pagkabuntag, mamalik kamo ug manguli sa inyong mga tolda. ⁸ Mokaon kamo ug tinapay nga walay patubo sulod sa unom ka adlaw; ug sa ika-pito ka adlaw adunay ligdong nga panagtigom alang kang Yahweh nga inyong Dios; niana nga adlaw kinahanglan dili kamo magtrabaho. ⁹ Mag-ihap kamo sa inyong kaugalingon ug pito ka semana; magsugod kamo pag-ihap ug pito ka semana gikan sa higayon nga midapat ang garab sa inyong mga trigo. ¹⁰ Kinahanglan nga magsaulog kamo sa Pista sa mga Semana alang kang Yahweh nga inyong Dios uban ang inyong bahin sa kinabubut-ong halad nga inyong ihatag gikan sa inyong mga kamot, sumala sa pagpanalangin ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo. ¹¹ Magmaya kamo sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios—kamo, inyong anak nga lalaki, anak nga babaye, sulugoon nga lalaki, sulugoon nga babaye, ang Levita nga anaa sa sulod sa ganghaan sa inyong siyudad, sa langyaw, sa ilo ug sa biyuda nga anaa uban kaninyo, sa dapit nga pilion ni Yahweh nga inyong Dios nga mahimong iyang

balaang dapit. ¹² Hinumdoman ninyo nga mga ulipon kamo sa Ehipto kaniadto; kinahanglan hinumdoman ug buhaton ninyo kini nga mga balaod. ¹³ Kinahanglan tipigan ninyo ang Pista sa Pasilonganan sulod sa pito ka adlaw human ninyo matigom ang abot gikan sa inyong giokanan ug gikan sa inyong pug-anan sa ubas. ¹⁴ Kinahanglan magmaya kamo sa panahon sa kapistahan—kamo, inyong mga anak nga lalaki, anak nga babaye, sulugoon nga lalaki, sulugoon nga babaye, Levita, langyaw, ilo ug biyuda nga anaa sa sulod sa inyong mga ganghaan. ¹⁵ Sulod sa pito ka adlaw, kinahanglan saulogon ninyo ang kapistahan alang kang Yahweh nga inyong Dios sa dapit nga pilion ni Yahweh, tungod kay panalanginan kamo ni Yahweh nga inyong Dios sa tanan ninyong abot ug sa tanang buhat sa inyong mga kamot, ug kinahanglang magmalipayon kamo sa hingpit. ¹⁶ Katulo sa usa ka tuig kinahanglan nga ang tanan ninyong mga kalalakin-an moatubang kang Yahweh nga inyong Dios sa dapit nga iyang pilion: sa Pista sa Tinapay nga Walay Patubo, sa Pista sa mga Semana ug sa Pista sa mga Pasilonganan; ug dili sila mahimong moatubang kang Yahweh nga walay dala; ¹⁷ hinuon, ang matag-usa ka lalaki mohatag sumala sa iyang makaya, aron mahibaloan ninyo ang panalagin nga gihatag ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo. ¹⁸ Kinahanglan magpili kamo ug mga maghuhukom ug opisyaes diha sulod sa tanan ninyong ganghaan sa siyudad nga ihatag ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo; maggikan sila sa matag tribo nga anaa kaninyo,

ug kinahanglan maghukom sila sa katawhan sa matarong nga paghukom. ¹⁹ Kinahanglan dili ninyo kuhaon ang hustisya sa pinugsanay nga paagi; kinahanglan nga wala kamoy dapigan ni modawat ug suhol, kay ang suhol makabuta sa mata sa maalamon ug makapausab sa mga pulong sa matarong. ²⁰ Kinahanglan sundon ninyo ang katarong, sa katarong lamang, aron makapuyo kamo ug mapanag-iyahan ang yuta nga ihatag ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo. ²¹ Kinahanglan dili kamo magtukod ug Asherah alang sa inyong kaugalingon, bisan unsang poste, tupad sa halaran ni Yahweh nga inyong Dios nga inyong himoon alang sa inyong kaugalingon. ²² Ni magtukod alang sa inyong kaugalingon ug sagrado nga haliging bato, nga gidumtan ni Yahweh nga inyong Dios.

17

¹ Kinahanglan dili kamo maghalad ngadto kang Yahweh ug torong baka o karnero nga adunay ikasaway o bisan unsa nga daot, tungod kay gikasilagan kana sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios. ² Kung adunay makaplakan diha kaninyo, sulod sa ganghaan sa siyudad nga ihatag ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo, bisan si kinsang lalaki o babaye nga nagabuhat ug daotan sa panan-aw ni Yahweh nga inyong Dios ug milapas sa iyang kasabotan— ³ si bisan kinsa nga milakaw ug misimba sa laing mga dios ug miyukbo ngadto kanila, kung sa adlaw, bulan o bisan unsa man nga anaa sa kalangitan—nga wala nako gimando, ⁴ ug kung

nasuginlan kamo niini, o nakadungog kamo mahitungod niini—kinahanglan maghimo kamo ug mainampingong pagtuki. Kung kini tinuod ug sigurado nga adunay gabuhat niining gikasilagang butang sa Israel—⁵—busa kinahanglang dad-on ninyo kining lakiha o bayhana, nga nagbuhat niining daotang butang, sa sulod sa ganghaan sa inyong siyudad, kana gayong lakiha o bayhana, kinahanglang batohon ninyo siya hangtod mamatay. ⁶ Pinaagi sa baba sa duha o tulo ka mga saksi, siya nga kinahanglang mamatay pagapatyon; apan kung pinaagi lamang sa baba sa usa ka saksi dili siya mahimong patyon. ⁷ Ang kamot sa mga saksi ang unang mopatay kaniya unya ang kamot sa tanang katawhan; ug inyong walaon ang daotan gikan diha kaninyo. ⁸ Kung adunay motungha nga butang nga maglisod kamo paghukom—kung pangutana kini mahitungod sa pagpatay o wala gituyo nga kamatayon, kung mahitungod sa katungod sa usa ka tawo o katungod sa lahing tawo, o pangutana sa kadaot nga gibuhat sa usa, o lahing mga butang—kung mahitungod kini sa panaglalis diha sulod sa ganghaan sa inyong mga siyudad, kinahanglan nga moadto kamo sa dapit nga pilion ni Yahweh nga inyong Dios nga mahimong iyang balaang dapit. ⁹ Kinahanglan nga moadto kamo sa mga pari, mga kaliwat ni Levi, ug ngadto sa maghuhukom nga mag-alagad nianang taknaa; pangayoon ninyo ang ilang tambag, ug hatagan nila kamo sa ilang hukom. ¹⁰ Kinahanglan sundon ninyo ang balaod nga gihatag kaninyo, sa dapit nga pilion ni Yahweh nga

mahimong iyang balaang dapit. Kinahanglan maampingon ninyong matuman ang tanang butang nga ilang gitudlo nga ipabuhat kaninyo. ¹¹ Sunda ang balaod nga gitudlo nila kaninyo, ug pagbuhat sumala sa hukom nga ilang ihatag kaninyo. Ayaw pagtipas sa ilang gisulti kaninyo, sa tuong kamot o ngadto sa wala. ¹² Si bisan kinsa nga mapahitas-on, sa dili pagpaminaw sa pari nga nagtindog sa pag-alagad sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios, o sa dili pagpaminaw sa maghuhukom—kanang tawhana mamatay; kinahanglan nga walaon ninyo ang daotan gikan sa Israel. ¹³ Ang tanang katawhan kinahanglan makadungog ug mahadlok, ug moundang na sa pagkamapahitas-on. ¹⁴ Sa dihang moabot kamo sa yuta nga ihatag ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo, ug kung mapanag-iyahan na ninyo kini ug magsugod na sa pagpuyo niini, ug unya moingon kamo, 'Magtuboy ako ug hari ibabaw sa akong kaugalingon, sama sa tanang mga nasod nga nagpalibot kanako,' ¹⁵ busa kinahanglang magtuboy kamo ug hari ibabaw kaninyo nga pilion ni Yahweh nga inyong Dios. Kinahanglan nga magtuboy kamo ug hari ibabaw kaninyo nga gikan sa inyong mga kaigsoonan. Dili kamo mahimong magtuboy ug hari ibabaw kaninyo nga usa ka langyaw, nga dili ninyo igsoon. ¹⁶ Apan kinahanglan nga dili siya magpadaghan ug mga kabayo alang sa iyang kaugalingon, o mahimong hinungdan nga mobalik sa Ehipto ang katawhan aron makapadaghan siya sa iyang kabayo, tungod kay misulti si Yahweh diha kaninyo, 'Sukad karon kinahanglang dili na

kamo mobalik niana nga dalan pag-usab.' ¹⁷ Ug kinahanglan dili siya magpadaghan sa iyang mga asawa alang sa iyang kaugalingon, aron ang iyang kasingkasing dili motalikod kang Yahweh; dili gani siya angay magpadaghan sa mga plata ug bulawan alang sa iyang kaugalingon. ¹⁸ Sa dihang maglingkod na siya sa trono sa iyang gingharian, kinahanglan magsulat siya diha sa linukot nga kopya niini nga balaod alang sa iyang kaugalingon, gikan sa balaod nga anaa sa atubangan sa mga pari, nga mga Levita. ¹⁹ Ang linukot kinahanglan anaa kaniya, ug kinahanglan basahon niya kini sa tanang mga adlaw sa iyang kinabuhi, aron makakat-on siya sa pagpasidungog kang Yahweh nga iyang Dios, ug aron tumanon kining tanang pulong niini nga balaod ug niini nga mga sugo aron pagbantay niini. ²⁰ Kinahanglang buhaton niya kini aron nga dili mabayaw ang iyang kasingkasing labaw sa iyang mga kaigsoonan, ug aron dili siya motalikod sa mga kasugoan, sa tuo o sa wala nga kamot; aron motaas pa ang mga adlaw sa iyang kinabuhi sa iyang gingharian, siya ug iyang mga anak, diha sa Israel.

18

¹ Ang mga pari, nga mga Levita, ug ang tibuok tribo ni Levi, dili makaangkon ug bahin ni panulondon sa Israel; kinahanglan kaanon nila ang mga halad nga sinunog alang kang Yahweh isip ilang panulondon. ² Kinahanglang dili sila makaangkon ug panulondon diha sa ilang mga kaigsoonan; si Yahweh ang ilang panulondon,

sama sa iyang gisulti ngadto kanila. ³ Mao kini ang bahin sa pari gikan sa katawhan, gikan niadtong maghalad, kung baka man kana o karnero: kinahanglan ihatag nila sa pari ang abaga, ang duha ka aping ug ang tungol. ⁴ Kinahanglan nga ihatag kaniya ang unang bahin sa inyong abot sa trigo, sa bag-ong bino, sa inyong lana ug sa unang bahin sa balahibo sa inyong karnero. ⁵ Kay gipili siya ni Yahweh nga inyong Dios gikan sa tanan ninyong tribo aron mobarog sa pag-alagad sa ngalan ni Yahweh, siya ug ang iyang mga anak sa kahangtoran. ⁶ Kung adunay Levita nga maggikan sa bisan asa sa inyong mga lungsod gikan sa Israel kung asa siya nagpuyo, ug nagtinguha sa bug-os niyang kalag nga moadto sa dapit nga pilion ni Yahweh, ⁷ kinahanglan nga mag-alagad siya sa ngalan ni Yahweh nga iyang Dios sama sa ginabuhat sa iyang kaisang mga Levita, nga nagbarog didto atubangan ni Yahweh. ⁸ Kinahanglan nga managsama lamang ang bahin nga ilang kaanon, gawas sa unsa ang halin sa panulondon sa iyang pamilya. ⁹ Sa dihang moabot na kamo sa yuta nga ihatag ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo, kinahanglan dili ninyo sundogon ang mga gikasilagang butang nga ginabuhat niana nga mga nasod. ¹⁰ Kinahanglan walay makaplagnan diha kaninyo nga si bisan kinsa nga magbutang sa iyang anak nga lalaki o sa iyang anak nga babaye ngadto sa kalayo, si bisan kinsa nga gapanagna, si bisan kinsa nga gapanghimalad, o anting-antingan, o diwatahan, ¹¹ si bisan kinsa nga manglumay, o bisan kinsa nga makig-istorya

sa mga patay, o makig-istorya sa mga espiritu. ¹² Kay si bisan kinsa nga gabuhat niining mga butanga gikasilagan ni Yahweh; tungod niining gikasilagang mga butang maong gipapahawa sila ni Yahweh nga inyong Dios gikan kaninyo. ¹³ Kinahanglan putli kamo sa atubangan ni Yahweh nga inyong Dios. ¹⁴ Kay kini nga mga nasod nga inyong papahawaon nagapaminaw niadtong nagabuhat sa diwatahan ug gapanagna; apan alang kaninyo, wala kamo gitugotan ni Yahweh nga inyong Dios nga magbuhat niining mga butanga. ¹⁵ Magtuboy si Yahweh nga inyong Dios gikan diha kaninyo ug iyang propeta, usa sa inyong mga kaigsoonan, sama kanako. Kinahanglan maminaw kamo kaniya. ¹⁶ Mao kini ang inyong gipangayo kang Yahweh nga inyong Dios didto sa Horeb sa adlaw sa panagtigom, nga nag-ingon, 'Dili na gayod kita angay nga makadungog sa tingog ni Yahweh nga atong Dios, ni makakita niining dakong kalayo, o mangamatay gayod kita.' ¹⁷ Misulti si Yahweh kanako, 'Maayo ang ilang gisulti. ¹⁸ Magtuboy ako ug propeta alang kanila gikan sa ilang kaigsoonan, sama kanimo. Ibutang ko ang akong mga pulong sa iyang baba, ug isulti niya kanilang tanan nga gisugo ko siya. ¹⁹ Mahitabo kini nga kung adunay si bisan kinsa nga dili maminaw sa akong mga pulong nga iyang gisulti sa akong ngalan, paninglan ko siya. ²⁰ Apan ang propeta nga garbosong manulti sa akong ngalan, pulong nga wala nako gisugo kaniya nga isulti, o manulti sa ngalan sa ubang dios, kana gayod nga propeta kinahanglan

mamatay.' ²¹ Mao kini ang inyong isulti sa inyong kasingkasing: 'Unsaon man namo pag-ila sa mensahe nga wala gisulti ni Yahweh?' ²² Mahibaloan ninyo ang mensahe nga wala gisulti ni Yahweh sa dihang ang propeta manulti sa ngalan ni Yahweh. Kung kana nga butang wala matuman o mahitabo, kana nga butang wala gisulti ni Yahweh ug gipanulti lamang kana sa propeta diha sa garbo, ug dili kamo angay nga mahadlok kaniya.

19

¹ Sa dihang si Yahweh nga inyong Dios magwagtang sa mga kanasoran, niadtong mga yuta nga ihatag ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo, ug sa dihang moabot kamo puli kanila ug mopuyo sa ilang mga siyudad ug mga balay, ² magpili kamo ug tulo ka mga siyudad alang sa inyong kaugalingon sa tungatunga sa inyong yuta nga gihatag kaninyo ni Yahweh nga inyong Dios nga panag-iyahon. ³ Magbuhat kamo ug dalan ug bahinon ang utlanan sa inyong yuta sa tulo ka mga bahin, ang yuta nga ihatag kaninyo ni Yahweh nga inyong Dios nga panag-iyahon, aron ang tanan nga makapatay ug laing tawo mokalagiw paingon didto. ⁴ Mao kini ang balaod alang sa usa ka nakapatay ug tawo ug sa tawo nga mikalagiw didto aron mabuhi: bisan si kinsa nga nakapatay sa iyang isigkatawo nga wala gituyo, ug walay kasuko kaniya kaniadto - ⁵ ingon nga sa dihang ang usa ka tawo miadto sa kalasangan uban sa iyang isigkatawo aron mamutol ug kahoy, sa dihang giatsa na niya ang kahoy aron

putlon kini, ug ang tumoy niini nahuslo ug naigo ang iyang isigkatawo mao nga namatay siya- kadtong tawhana mokalagiw paingon sa usa niining mga siyudara ug mabuhi. ⁶ Kondili, ang tawong manimalos alang sa dugo mahimong mangita niadtong mikuha sa kinabuhi, ug sa kainit sa iyang kasuko maabtan siya tungod kay kini usa ka layo nga panaw. Ug patyon niya siya, bisan dili angay mamatay kadtong tawhana; ug dili angayan sa kamatayon tungod wala siyay kasuko sa iyang isigkatawo sa wala pa kini nahitabo. ⁷ Busa, gimandoan ko kamo nga magpili ug tulo ka mga siyudad alang kaninyo. ⁸ Kung si Yahweh nga inyong Dios magapadako sa inyong mga ginsakopan, nanumpa siya sama sa iyang gipanumpa nga buhaton ngadto sa inyong katigulangan, ug magahatag kaninyo sa tanang yuta nga iyang gisaad nga ihatag sa inyong mga katigulangan; ⁹ kung tumanon ninyo kining tanan nga mga kasugoan, nga akong gisugo kaninyo karon - ang mga sugo nga higugmaon si Yahweh nga inyong Dios ug kanunay nga magalakaw sa iyang mga dalan, busa angay kamo nga magdugang ug tulo pa ka mga siyudad alang sa inyong kaugalingon, gawas niining tulo. ¹⁰ Buhata kini aron walay motulo nga dugo nga dili sad-an taliwala sa yuta nga gihatag ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo ingon nga panulondon, aron walay sala sa dugo diha kaninyo. ¹¹ Apan kung adunay tawo nga nagdumot sa iyang isigkatawo, magatang kaniya, magatindog batok kaniya, ug samaran siya aron mamatay siya, ug unya kung

mokalagiw siya paingon ngadto sa usa niining mga siyudara— ¹² busa, ang katigulangan kinahanglan magdala ug magakuha kaniya gikan didto, ug itugyan siya sa kamot sa masaligan nga paryenti, aron mamatay siya. ¹³ Dili angay nga maluoy ang inyong mata kaniya; kondili, kinahanglan ninyong wagtangon ang sad-an sa dugo gikan sa Israel, nga mahimo kining maayo alang kaninyo. ¹⁴ Dili ninyo angay ibalhin ang muhon sa inyong silingan nga ilang gibutang sa dugay na nga panahon, sa inyong mga panulondon nga inyong mapanunod, sa yuta nga gihatag ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo aron panag-iyahon. ¹⁵ Ang usa ka bugtong saksi dili angay magatindog batok sa tawo alang sa bisan unsang kasal-anan, o sa mga nabuhat nga sayop, ni sa unsang matang nga siya nakasala; sa baba sa duha ka mga saksi, o sa baba sa tulo ka mga saksi, kinahanglan ang bisan unsang butang angay pamatud-an. ¹⁶ Pananglitan ang usa ka dili matarong nga saksi motindog batok sa bisan kinsang tawo aron sa pagsaksi batok kaniya sa mga daotang binuhatan. ¹⁷ Kinahanglan nga ang duha ka mga tawo, ang mga tawo taliwala niadtong gihisgotan angay motindog sa atubangan ni Yahweh, sa atubangan sa mga pari ug mga maghuhukom nga nag-alagad niadtong mga panahona. ¹⁸ Ang mga maghuhukom kinahanglan maghimo ug matukion nga mga pangutana; tan-awa, kung ang saksi usa ka bakakon nga saksi ug nagpamatuod sa bakak batok sa iyang igsoon, ¹⁹ kinahanglan buhaton nimo kaniya, ang iyang pangandoy nga buhaton

niya sa iyang igsoon, ug walaon ninyo ang daotan gikan kaninyo. ²⁰ Unya kadtong nagpabilin makadungog ug mahadlok, ug gikan dinhi dili na magbuhat pag-usab ug daotan taliwala kaninyo. ²¹ Dili angay maluoy ang inyong mga mata; ang kinabuhi magbayad ug kinabuhi, mata sa mata, ngipon sa ngipon, kamot sa kamot, tiil sa tiil.

20

¹ Sa dihang magmartsa kamo paingon sa gubat batok sa inyong mga kaaway, ug makakita kamog mga kabayo, mga karwahe, ug mga tawo nga mas daghan pa kay kaninyo, ayaw kamo kahadlok kanila; kay si Yahweh nga inyong Dios magauban kaninyo, siya nga nagdala kaninyo pagawas gikan sa yuta sa Ehipto. ² Sa dihang paingon na kamo mosulod sa gubat, ang pari moduol ug makig-istorya sa mga tawo. ³ Moingon siya kanila, 'Paminaw, Israel, moadto kamo sa gubat batok sa inyong mga kaaway. Ayaw tugoti nga maluya ang inyong mga kasingkasing. Ayaw kamo kalisang o pangurog. Ayaw kamo kahadlok kanila. ⁴ Kay si Yahweh nga inyong Dios mao ang makig-uban kaninyo aron makig-away alang kaninyo batok sa inyong mga kaaway ug aron pagluwas kaninyo.' ⁵ Ang mga opisyaes makig-istorya sa mga tawo ug moingon, 'Kinsa ba nga tawo ang nagbuhat ug bag-ong balay ug wala nagpahinungod niini? Palakwa siya ug papaulia sa iyang balay, aron dili siya mamatay sa pakiggubat ug laing tawo ang mopahinungod niini. ⁶ Aduna bay tawo nga

magtanom ug kaparasan ug wala nakapahimulos sa prutas niini? Papaulia siya sa balay, aron dili siya mamatay sa pakiggubat ug laing tawo ang makapahimulos sa prutas niini. ⁷ Kinsa ba nga tawo nga minyoonon sa usa ka babaye apan wala pa nakigminyo kaniya? Papaulia siya sa balay aron dili siya mamatay sa pakiggubat ug laing tawo ang makaminyo kaniya.' ⁸ Ang mga opisyales makig-istorya ug dugang sa mga tawo ug moingon, 'Kinsa ba nga tawo ang mahadlokon o luyag kasingkasing? Palakwa siya ug papaulia sa iyang balay, aron ang kasingkasing sa iyang igsoon nga lalaki dili matunaw sama sa iyang kasingkasing.' ⁹ Sa dihang mahuman na ug pakig-istorya ang mga opisyales sa mga tawo, magpili ug mga magdumala kanila. ¹⁰ Sa dihang magmartsa kamo aron pagsulong sa usa ka siyudad, pagdalit kamo ug kalinaw sa katawhan. ¹¹ Kung ilang dawaton ang inyong gitanyag, ug ilang pagaablihan ang mga ganghaan alang kaninyo, ang tanang tawo nga makaplagnan didto kinahanglan pugson sa pagtrabaho alang kaninyo ug mag-alagad kaninyo. ¹² Apan kung kini dili magdalit ug kalinaw kaninyo, apan makiggubat batok kaninyo, unya palibotan ninyo kini, ¹³ ug sa dihang si Yahweh nga inyong Dios magahatag kaninyog kadaogan ug magabutang kanila ilalom sa inyong katungod, kinahanglan nga patyon ninyo ang matag lalaki diha sa lung-sod. ¹⁴ Apan ang mga babaye, mga gagmayng bata, mga baka, ug tanan nga anaa niadto nga siyudad, ug tanan niining inilog, inyong kuhaon ingon nga dinaog alang sa inyong kaugalingon.

Inyong pagagamiton ang dinaog sa inyong mga kaaway, nga gihatag ni Yahweh nga inyong Dios kaninyo. ¹⁵ Pagbuhat kamo niini nga paagi ngadto sa tanang mga siyudad nga hilabihan kalayo kaninyo, nga dili mga siyudad niining mosunod nga mga nasod. ¹⁶ Sa mga siyudad niining mga katawhan nga gihatag ni Yahweh nga inyong Dios ingon nga panulondon, wala kamoy ibilin nga nagginhawa pa. ¹⁷ Hinuon, laglagon ninyo sila sa hingpit: ang mga Hitihanon, mga Amorianon, mga Canaanhon, mga Perizihanon, mga Hibihanon, ug mga Jebusihanon, sama sa gisugo kamo ni Yahweh nga inyong Dios. ¹⁸ Buhata kini aron dili kamo nila tudloan sa pagbuhat sa mga gikasilagan nga mga butang, nga ilang ginabuhat sa ilang mga dios. Kung magbuhat kamo niana, makasala kamo batok kang Yahweh nga inyong Dios. ¹⁹ Sa dihang palibotan ninyo ang siyudad sa hataas nga panahon, ingon nga nakigbatok kamo niini aron makuha kini, dili ninyo pagaputlon ang mga kahoy pinaagi sa pag-atsa niini. Kay makakaon kamo gikan niini, mao nga dili ninyo kini angay putlon. Kay tawo ba ang kahoy sa tanaman nga inyong palibotan? ²⁰ Ang mga kahoy lamang nga inyong nahibaloan nga dili alang sa pagkaon, mahimo ninyong tumbahon ug putlon; magatukod kamo ug kahimanan batok sa siyudad nga makiggubat kaninyo, hangtod mapukan kini.

21

¹ Kung adunay usa ka tawo nga hikaplagnan nga gipatay sa yuta nga gihatag kanimo ni Yahweh

nga imong Dios aron panag-iyahan, nga nagbuyod sa uma, ug wala masayri kung kinsa ang nagpatay kaniya; ² nan kinahanglan moadto ang inyong mga kadagkoan ug mga maghuhukom, ug sukdon nila ang mga siyudad nga nagpalibot sa gipatay nga tawo. ³ Ug ang siyudad nga labing duol sa gipatay nga tawo—kinahanglan mokuha ang mga kadagkoan niini ug baye nga nating baka gikan sa panon, nga wala pa gayod magamit, ug wala pa gayod kasangoni sa yugo. ⁴ Ang mga kadagkoan niadtong siyudara kinahanglan magdala sa baye nga nating baka ngadto sa usa ka walog nga may nagdagayday nga tubig, usa ka walog nga wala pa gayod madaro ni mapugsi, ug lunggoan nila ang baye nga nating baka didto sa walog. ⁵ Kinahanglan moduol ang mga pari, nga kaliwatan ni Levi; kay gipili sila ni Yahweh nga imong Dios aron moalagad kaniya ug mopanalangin sa katawhan sa ngalan ni Yahweh; paminawa ang ilang tambag, kay ang ilang pulong mao ang mohukom sa matag panagbingkil ug sa pagdagmal. ⁶ Ang tanan nga kadagkoan sa siyudad nga mao ang labing duol sa gipatay nga tawo kinahanglan manghunaw sa ilang mga kamot ibabaw sa baye nga nating baka nga gilunggoan didto sa walog; ⁷ ug kinahanglan motubag sila sa sumbong ug moingon, 'Ang among mga kamot wala miula niining dugo, ni nakakita ang among mga mata niini. ⁸ Pasayloa, O Yahweh, ang imong katawhan sa Israel, nga imong giluwes, ug ayaw pakasad-a ang pag-ula sa dugo taliwala sa katawhan sa Israel.' Unya ang pag-ula sa dugo mopasaylo kanila. ⁹ Sa niini

nga paagi mawala kanimo ang dugo nga walay sala diha sa taliwala, sa pagbuhat nimo sa husto sa mga mata ni Yahweh. ¹⁰ Sa pag-adto nimo aron sa pagpakiggubat sa imong mga kaaway ug gihatag ni Yahweh nga imong Dios ang kadaogan ug ibutang sila sa imong pagdumala, ug bihagon nimo sila, ¹¹ kung makakaplag ka taliwala sa mga binihag ug usa ka maanyag nga babaye, ug aduna kay tinguha kaniya ug buot nimo siyang mahimong asawa, ¹² nan dad-on mo siya didto sa imong panimalay; pakiskisan niya ang iyang ulo ug putlan ang iyang mga kuko. ¹³ Unya hukason niya ang mga bisti nga iyang gisul-ob sa pagkabihag ug magpuyo siya sa imong balay ug magbangutan alang sa iyang amahan ug sa iyang inahan sa tibuok bulan. Pagkahuman niana makadulog ka na kaniya ingon nga iyang bana, ug mamahimo mo na siyang asawa. ¹⁴ Apan kung wala ka malipay kaniya, nan mamahimo mo na siyang palakwon kung asa niya gusto moadto. Apan dili mo gayod siya ibaligya alang lamang sa salapi, ug kinahanglan dili nimo siya tagdon sama sa usa ka ulipon, tungod kay napakaulawan mo na siya. ¹⁵ Kung ang usa ka lalaki adunay duha ka asawa ug ang usa iyang gihigugma ug ang usa iyang gidumtan, ug silang duha nanganak alang kaniya—ang iyang gihigugma ug ang iyang gidumtam nga asawa—kung ang kamagulangang anak nga lalaki anak sa iyang gidumtan, ¹⁶ nan sa adlaw nga buhaton na sa lalaki nga mapanunod na sa iyang mga anak nga lalaki ang iyang katigayonan, dili niya mamahimong buhaton nga kamagulangan ang

anak nga lalaki sa hinigugmang asawa kay sa anak nga lalaki sa gidumtan nga asawa, nga mao gayod ang tinuod nga kamagulangan. ¹⁷ Kondili, kinahanglan nga ilhon niya nga kamagulangang anak, ang anak nga lalaki sa iyang gidumtan nga asawa, pinaagi sa paghatag kaniya sa duha ka bahin sa tanan niyang katigayonan; kay kadto nga anak nga lalaki maoy sinugdanan sa iyang kusog; ang katungod sa pagkamagulang iya man. ¹⁸ Kung ang tawo adunay anak nga lalaki nga masupilon ug masinupakon nga dili motuman sa tingog sa iyang amahan o sa iyang inahan ug bisan gibadlong na nila siya, dili gayod siya maminaw kanila; ¹⁹ nan magkupot kaniya ang iyang amahan ug ang iyang inahan ug modala kaniya ngadto sa mga kadagkoan ug sa ganghaan sa iyang siyudad. ²⁰ Kinahanglan mosulti sila sa mga kadagkoan sa iyang siyudad, 'Kining among anak nga lalaki masupilon ug masinupakon; dili siya motuman sa among tingog; hakog siya ug palahubog.' ²¹ Unya ang tanang mga tawo sa siyudad mobato kaniya hangtod nga siya mamatay; ug pagawagtangon mo ang kadaotan gikan sa inyong taliwala. Tibuok Israel magpatalinghog niini ug mangahadlok. ²² Kung ang tawo nakasala nga angay sa kamatayon ug pagapatyon siya, ug pagabitayon siya sa kahoy, ²³ nan ang iyang lawas kinahanglan dili magpabilin sa kahoy tibuok gabii. Kondili, kinahanglan gayod ninyo siya ilubong nianang adlaw; kay si bisan kinsa nga gibitay tinunglo sa Dios. Tumana kini nga sugo aron nga dili nimo mahugawan ang yuta nga gihatag ni Yahweh nga imong Dios

ingon nga panulondon.

22

¹ Kinahanglan nga dili nimo tan-awon lamang ang baka sa imong isigka-Israelita o ang iyang karnero nga nahisalaag ug molikay ka gikan kanila; kinahanglan dad-on nimo kini pagbalik kaniya. ² Kung ang imong isigka-Israelita dili duol kanimo, o kung wala ka makaila kaniya, nan kinahanglan dad-on mo ang mananap sa imong pinuy-anan, ug magpabilin kini kanimo hangtod pangitaon niya kini, ug unya iuli mo kini kaniya. ³ Kinahanglan susama usab ang buhaton mo sa iyang asno; susama usab ang buhaton mo sa iyang bisti; susama usab ang buhaton mo sa matag butang nga nangawala sa imong isigka-Israelita, sa bisan unsang nangawala kaniya ug imong nakaplagan; kinahanglan dili nimo ilikay ang imong kaugalingon. ⁴ Kinahanglan dili lamang nimo tan-awon ang asno sa imong isigka-Israelita o ang iyang baka nga natumba sa dalan ug molikay ka gikan kanila; tabangan mo gayod siya sa pagpatindog niini pag-usab. ⁵ Kinahanglan ang babaye dili magsul-ob sa bisti nga iya sa lalaki ni ang lalaki mosul-ob sa bisti nga iya sa babaye; kay si bisan kinsa nga mobuhat niining mga butanga dulumtanan alang kang Yahweh nga imong Dios. ⁶ Kung mahitabo nga ang usa ka salag sa langgam imong makaplagan diha sa dalan, sa bisan unsang kahoy o sa yuta, nga adunay mga pispis o mga itlog niini, ug gilumloman sa inahan ang pispis o ang mga itlog, ayaw gayod kuhaa ang inahan

uban sa mga pispis. ⁷ Kinahanglan buhian mo ang inahan, apan ang mga pispis mahimo nimong kuhaon alang sa imong kaugalingon. Tumana kini nga sugo aron mamaayo ang imong kahimtang, ug malugwayan pa ang imong mga adlaw sa hataas nga panahon. ⁸ Kung magtukod ka ug bag-ong balay, kinahanglan magbuhat ka ug babag alang sa imong atop aron nga dili ka magdala ug dugo sa imong balay kung gikan niini adunay mahulog nga tawo. ⁹ Dili ka magpugas sa imong kaparasan sa duha ka matang sa binhi, aron nga ang tibuok ani dili mahiadto pinaagi sa balaang dapit, ang binhi nga imong gitanom ug ang bunga sa kaparasan. ¹⁰ Dili nimo dunganon ang baka ug ang asno sa pagdaro. ¹¹ Dili ka magsul-ob sa panapton nga gisagol sa paghimo gikan sa balahibo ug sa lino. ¹² Kinahanglan buhatan ug mga borlas ang upat ka sidsid nga isul-ob mo sa imong kaugalingon. ¹³ Pananglitan ang lalaki mangasawa, makigdulog kaniya, ug unya magdumot kaniya, ¹⁴ ug magbutangbutang kaniya sa makauulaw nga mga butang magabutyag ug dili maayong kadungganan kaniya, ug moingon, 'Gipangasawa ko kining bayhana, apan sa pagpakigdulog ko kaniya, wala ko hikaplagi kaniya ang ilhanan sa pagkaulay.' ¹⁵ Unya ang amahan ug inahan sa babaye kinahanglan ipakita ang timaan sa iyang pagkaulay ngadto sa mga kadagkoan didto sa ganghaan sa siyudad. ¹⁶ Moingon ang amahan sa babaye sa mga kadagkoan, 'Gihatag ko ang akong anak nga babaye niining tawhana aron

maasawa, ug nagdumot siya kaniya. ¹⁷ Tan-awa, gibutangbutangan siya sa makauulaw nga mga buhat ug miingon, “Wala ko hikaplagi sa imong anak nga babaye ang ilhanan sa pagkaulay”—apan ania ang timaan sa pagkaulay sa akong anak nga babaye.’ Ug unya bukharon nila ang bisti sa atubangan sa mga kadagkoan didto sa ganghaan sa siyudad. ¹⁸ Ang mga kadagkoan niana nga siyudad mokuha nianang tawhana ug mosilot kaniya; ¹⁹ ug pamultahon nila siya ug 100 ka salapi nga plata, ug ihatag kini ngadto sa amahan sa babaye, tungod kay gibutyag man niya ang dili maayong kadunggan sa ulay sa Israel. Siya mahimo gayod nga iyang asawa; dili niya siya isalikway sa tanan niyang mga adlaw. ²⁰ Apan kung matuod kining mga butanga, nga ang ilhanan sa pagkaulay wala makaplagi sa babaye, ²¹ unya kinahanglan pagawason nila ang babaye sa pultahan sa balay sa iyang amahan, ug ipabato siya sa mga tawo nga anaa sa iyang siyudad hangtod mamatay, tungod kay nakabuhat siya ug makauulaw nga binuhatan sa Israel, sa pakighilawas sulod sa balay sa iyang amahan; ug wagtangon mo ang kadaotan taliwala kaninyo. ²² Kung nakaplagan ang lalaki nga nakigdulog sa usa ka babaye nga minyo na sa laing lalaki, nan mangamatay silang duha, ang lalaki nga nakigdulong sa babaye ug ang babaye mismo; ug wagtangon mo ang kadaotan taliwala kaninyo. ²³ Kung adunay usa ka babayeng ulay nga kaslonon sa usa ka lalaki, ug makaplagan siya sa laing lalaki sulod sa siyudad ug nakigdulong kaniya, ²⁴ dad-

on silang duha ngadto sa ganghaan sa siyudad, ug batoon sila hangtod nga mamatay. Batoon gayod ninyo ang maong babaye tungod kay wala man siya misinggit bisan kung anaa siya sa siyudad. Batoon usab ninyo ang lalaki tungod kay gipakaulawan man niya ang asawa sa iyang isigka-tawo; ug wagtangon mo ang kadaotan taliwala kaninyo. ²⁵ Apan kung makaplagaan sa usa ka lalaki ang babayeng kaslonon nga anaa sa uma, ug kung pugson niya siya ug makigdulog kaniya, nan ang lalaki lamang nga nakigdulog kaniya ang patyon. ²⁶ Apan sa babaye wala kay buhaton; tungod kay walay sayop ang babaye nga angay sa kamatayon. Kay kini nga panghitabo sama sa usa ka tawo nga midagmal sa iyang silingan ug mipatay kaniya. ²⁷ Kay nakaplagaan man niya siya sa uma; misinggit ang babayeng kaslonon, apan walay bisan usa nga makaluwas kaniya. ²⁸ Kung ang usa ka lalaki makakaplag ug babayeng ulay nga dili pa kaslonon, ug kung kuhaon niya siya ug makigdulog kaniya, ug kung masayran man sila, ²⁹ nan ang lalaki nga nakigdulog sa babaye kinahanglan mohatag ug 50 ka salapi nga plata ngadto sa amahan sa babaye, ug maasawa na niya siya, tungod kay gipakaulawan na niya ang babaye. Dili niya siya isalikway sa tanan niyang mga adlaw. ³⁰ Ang usa ka tawo dili gayod mokuha sa asawa sa iyang amahan; dili gayod niya kuhaon ang katungod sa kaminyoon gikan sa iyang amahan.

23

¹ Dili makasulod sa panagtigom ni Yahweh ang tawong nasamaran pinaagi sa pagdugmok o pagputol. ² Walay anak sa gawas ang makaapil sa panagtigom ni Yahweh; hangtod sa ikana-pulo sa iyang kaliwatan, dili sila makasulod sa panagtigom ni Yahweh. ³ Ang usa ka Amonihanon o ang Moabihanon dili makaapil sa panagtigom ni Yahweh; bisan hangtod sa ikana-pulo nga kaliwatan sa iyang mga kaliwat, dili sila makasulod sa panagtigom ni Yahweh. ⁴ Tungod kay wala sila mosugat kanimo uban sa tinapay ug sa tubig diha sa dalan sa paggawas nimo sa Ehipto, ug tungod kay nagsuhol hinuon sila kang Balaam sa pagbatok kanimo, nga anak nga lalaki ni Beor nga taga-Petor sa Aram Naharaim, aron sa pagtunglo kanimo. ⁵ Apan si Yahweh nga imong Dios dili gayod magpatalinghog kang Balaam; kondili, gihimo ni Yahweh nga imong Dios ang tunglo ngadto sa panalangin alang kanimo, tungod kay nahigugma kanimo si Yahweh nga imong Dios. ⁶ Ayaw gayod tinguhaa ang ilang kalinaw o ang kauswagan sa tanan mong mga adlaw. ⁷ Ayaw dumti ang Edumihanon, kay igsoon mo siya; ayaw kasilagi ang Ehiptohanon, tungod kay langyaw ka lamang sa iyang yuta. ⁸ Ang kaliwatan sa ikatulo nga kaliwat nga mangatawo kanila makasulod sa panagtigom ni Yahweh. ⁹ Sa dihang magmartsa ka ingon nga sundalo batok sa imong mga kaaway, nan ilikay mo ang imong kaugalingon gikan sa tanang daotan nga mga butang. ¹⁰ Kung adunay bisan kinsa kaninyo nga dili hinlo tungod sa nahitabo

kaniya sa gabii, kinahanglan mopahawa siya sa kampo sa kasundalohan; dili na gayod siya makasulod sa kampo. ¹¹ Sa pag-abot sa kagabhion, kinahanglan maligo siya; sa dihang mosalop na ang adlaw, makasulod na siya sa kampo. ¹² Kinahanglan aduna ka usab usa ka dapit sa gawas sa kampo nga imong kaadtoan; ¹³ ug pagbaton ug usa ka butang nga pangkalot diha sa imong mga butang; sa paglingkod nimo aron sa paghupay sa imong kaugalingon, kinahanglan mokalot ka gamit niini ug ibutang dayon ang yuta ug taboni ang migawas kanimo. ¹⁴ Kay si Yahweh nga imong Dios magalakaw taliwala sa imong kampo aron sa paghatag kanimo ug kadaogan ug pagtugyan sa imong mga kaaway diha kanimo. Busa kinahanglan nga balaan ang imong kampo, aron wala siyay makita nga bisan unsang mahugaw nga butang diha kanimo ug mobiya kanimo. ¹⁵ Dili mo gayod iuli sa iyang agalon ang usa ka ulipon nga milayas na gikan sa iyang agalon. ¹⁶ Pasagdi siya nga magpuyo uban kanimo, sa bisan asang lungsod nga iyang pilion. Ayaw siya daogdaoga. ¹⁷ Kinahanglan nga walay mamaligya ug dungog taliwala sa bisan kinsang anak nga babaye sa Israel, ni kinahanglan nga walay mamaligya ug dungog sa mga anak nga mga lalaki sa Israel. ¹⁸ Dili ka gayod magdala sa suhol sa mamaligya ug dungog o ang suhol sa iro ngadto sa pinuy-anan ni Yahweh nga imong Dios alang sa bisan unsang panaad; kay managsama kining dulumtanan alang kang Yahweh nga imong Dios. ¹⁹ Kinahanglan dili

ka magpautang nga may tubo sa imong isigka-Israelita—tubo sa salapi, tubo sa makaon, o tubo sa bisan unsang butang nga gipautang nga gipatuboan. ²⁰ Makapautang ka nga may tubo sa mga langyaw; apan sa imong isigka-Israelita dili ka makapautang nga may tubo, aron panalanginan ni Yahweh nga imong Dios ang tanang buhaton sa imong kamot, didto sa yuta nga imong adtoan aron mapanag-iya. ²¹ Sa pagbuhat nimo ug panaad kang Yahweh nga imong Dios, kinahanglan dili ka maglangan sa pagtuman niini, kay paninglan ka gayod niini ni Yahweh nga imong Dios; mahimo kining imong sala. ²² Apan kung maglikay ka sa pagbuhat ug panaad, dili kini mahimong sala alang kanimo. ²³ Ang gipamulong sa imong mga ngabil kinahanglan matngonan ug buhaton mo; sumala sa imong gipanaad kang Yahweh nga imong Dios, ang bisan unsang gisaad pinaagi sa imong baba. ²⁴ Kung moadto ka sa kaparasan sa imong isigka-tawo makakaon ka sa daghang mga ubas hangtod matagbaw ka, apan dili ka magbutang ug bisan unsa sa imong panudlanan. ²⁵ Kung moadto ka sa anihonon sa imong isigka-tawo, makakutlo ka sa uhay gamit ang imong kamot, apan ayaw garaba ang anihonon sa imong isigka-tawo.

24

¹ Sa dihang ang lalaki mangita ug pangasawonon ug mangasawa kaniya, kung wala siya makakaplag ug kaluoy sa iyang mga mata tungod kay adunay siyay nakaplagnan nga pipila ka

dili maayong butang kaniya, nan magsulat ang lalaki alang kaniya ug sulat sa pagpakigbulag, ug ihatag kini sa iyang kamot, ug pagawason siya sa iyang pinuy-anan. ² Sa paggawas niya sa pinuy-anan sa lalaki, makalakaw na siya ug mahimong asawa sa laing lalaki. ³ Kung ang ikaduhang bana magdumot na usab kaniya ug magsulat kaniya ug sulat sa pagpakigbulag, ug ihatag kini sa iyang kamot, ug paggawason siya sa iyang pinuy-anan; o kung mamatay ang ikaduhang bana, ang lalaki nga nangasawa kaniya— ⁴ nan ang iyang unang bana, nga nagpagawas kaniya, dili na makapangasawa kaniya pag-usab, kay human na siya mahugawi; kay dulumtanan kana kang Yahweh. Kinahanglan nga dili ka mahimong hinungdan nga masad-an ang yuta, ang yuta nga gihatag kanimo ni Yahweh nga imong Dios ingon nga panulundon. ⁵ Kung ang lalaki bag-o lamang mangasawa, dili siya moadto sa panggubatan uban ang kasundalohan, ni sa pagsugo kaniya nga moadto sa pinugsanay nga katungdanan; gawasnon siya nga magpuyo sa iyang panimalay sulod sa usa ka tuig ug maglipay sa iyang asawa nga iyang gipili. ⁶ Walay tawo nga magprenda sa usa ka galingan o sa lingin nga ligsanan sa galingang bato, kay mao kana ang pagprenda sa kinabuhi sa tawo. ⁷ Kung may tawo nga hikaplagaan nga mangdagit sa iyang mga igsoon taliwala sa katawhan sa Israel, ug buhaton niya ingon nga ulipon ug ibaligya siya, kanang kawatana kinahanglan mamatay; ug wagtangon mo ang kadaotan diha sa imong taliwala. ⁸ Magmatngon ka mahitungod sa bisan

unsang sakit nga sanla, aron mapanid-an mo pag-ayo ug masunod ang tanang gitudlo kanimo nga gihatag sa mga pari, nga mga Levita; sumala sa akong gisugo kanila, nga inyong buhaton.

⁹ Hinumdomi kung unsa ang gibuhat ni Yahweh nga inyong Dios kang Miriam niadtong migawas kamo sa Ehipto. ¹⁰ Sa dihang magpautang ka sa bisan unsang matang nga pautang sa imong isigkatawo, ayaw pagsulod sa iyang pinuy-anan aron sa pagkuha sa iyang bayad. ¹¹ Maghulat ka lamang sa gawas, ug ang tawo nga nakautang magdala sa bayad alang kanimo ngadto sa gawas. ¹² Kung usa siya ka kabos nga tawo, dili ka matulog uban sa iyang giprenda nga anaa kanimo. ¹³ Kinahanglan gayod nga iuli mo kaniya ang giprenda sa dili pa mosalop ang adlaw, aron nga matulog siya sa iyang kupo ug magpanalangin kanimo; mao kini ang pagkamatarong nga alang kanimo sa atubangan ni Yahweh nga imong Dios. ¹⁴ Kinahanglan nga dili nimo daogdaogon ang sinuholang ulipon nga kabos ug nanginahanglan, bisan siya imong isigka-Israelita, o sa mga dumuduong nga anaa sa imong yuta sulod sa imong mga ganghaan sa siyudad; ¹⁵ sa matag adlaw suholan mo siya; kinahanglan nga sa dili pa masalopan sa adlaw kining wala pa masulbad nga buluhaton, kay kabos siya ug nanginahanglan niini. Buhata kini aron nga dili siya motuaw batok kanimo ngadto kang Yahweh, ug dili kini mahimong sala nga buhat diha kanimo. ¹⁶ Kinahanglan nga dili angay pagapatyon ang ginikanan tungod sa ilang mga anak, ni pagapatyon ang mga anak tungod

sa ilang ginikanan. Kondili, pagapatyon ang matag-usa sumala sa iyang kaugalingong sala. ¹⁷ Dili nimo ihikaw ang kaangayan nga alang sa mga dumuduong o sa mga ilo, ni dawaton ang kupo ingon nga prenda sa mga babayeng balo. ¹⁸ Kondili, hinumdomi nga naulipon ka sa Ehipto, ug giluwes ka gikan didto ni Yahweh nga imong Dios. Busa nagsugo ako kanimo sa pagtuman niini nga sugo. ¹⁹ Sa pag-ani nimo sa imong kaumahan, ug aduna kay nakalimtan nga usa ka bugkos nga uhay didto sa uma, ayaw na kini baliki pa aron kuhaon; alang na kini sa mga dumuduong, sa mga ilo, o sa mga babayeng balo, aron nga si Yahweh nga imong Dios magpanalangin kanimo sa tanang buhaton sa imong mga kamot. ²⁰ Sa dihang magauyog ka sa imong kahoy nga olibo, ayaw na hagdawi ang mga sanga; alang na kini sa mga dumuduong, sa mga ilo, ug sa mga babayeng balo. ²¹ Sa dihang magapamupo ka sa mga ubas sa imong kaparasan, ayaw na kini panghagdawi; alang na kini sa mga dumuduong, sa mga ilo, ug sa mga babayeng balo. ²² Hinumdomi nga naulipon ka kaniadto sa yuta sa Ehipto; busa nagsugo ako kanimo sa pagtuman niini nga sugo.

25

¹ Kung adunay panaglalis tali sa mga tawo ug mangadto sila sa hukmanan, ug ang mga maghuhukom mohukom kanila, nan pagabuhian nila ang matarong ug silotan ang daotan. ² Kung ang tawong sad-an angay nga latuson, nan

ang maghuhukom magpatikubo kaniya ug latuson sa iyang atubangan sumala sa gisugo nga gidaghanon sa mga latos, sa iyang daotang binuhatan. ³ Pagalatuson siya sa maghuhukom sa 40 ka latos, apan dili siya magpalabaw niini; kay kung palabwan niya ang gidaghanon ug molatos pa kaniya sa makadaghan, nan mapakaulawan ang imong isigka-Israelita diha sa inyong mga mata. ⁴ Dili nimo pagbusalan ang baka kung mogiok kini sa trigo. ⁵ Kung ang managsoong lalaki mag-ipon sa pagpuyo ug mamatay ang usa kanila, nga wala makabaton ug anak nga lalaki, nan ang asawa sa namatay nga tawo kinahanglan dili maminyo ngadto sa laing lalaki sa gawas sa pamilya. Kondili, ang igsoon sa iyang bana kinahanglan makigdulog kaniya ug mangasawa kaniya, ug buhaton ang katungdanan isip igsoon sa iyang bana. ⁶ Kini aron nga ang panganay nga iyang ipanganak mopabangon sa ngalan sa namatay nga igsoon sa lalaki, aron ang iyang ngalan dili mawala sa Israel. ⁷ Apan kung ang lalaki dili buot modawat sa asawa sa iyang igsoon, nan ang asawa sa iyang igsoon moadto sa ganghaan sa mga kadagkoan ug moingon, 'Ang igsoon sa akong bana nagdumili sa pagpabangon sa ngalan sa iyang igsoon sa Israel; dili niya buot buhaton kanako ang katungdanan ingon nga igsoong lalaki sa akong bana.' ⁸ Unya ang mga kadagkoan sa iyang siyudad mopatawag kaniya ug makigsulti kaniya. Apan kung magdumili gayod siya ug moingon, 'Dili nako gusto nga mangasawa kaniya.' ⁹ Nan moduol kaniya ang asawa sa iyang igsoon sa atubangan sa mga kadagkoan,

tangtangan ang iyang sandalyas gikan sa iyang tiil, ug luwaan ang iyang nawong. Motubag siya kaniya ug moingon, 'Mao kini ang pagabuhaton sa lalaki nga dili motukod sa pinuy-anan sa iyang igsoon nga lalaki.' ¹⁰ Paganganlan siya sa Israel, 'Ang balay niadtong tinangtangan sa sandalyas.' ¹¹ Kung mag-away ang duha ka tawo, ug moabot ang asawa sa usa aron moluwas sa iyang bana gikan sa kamot sa nagsamad kaniya, ug kung sa pagtuy-od sa iyang kamot didto ug naigo sa kinatawo sa lalaki, ¹² nan kinahanglan imong putlon ang iyang kamot; ang imong mata dili gayod maluoy. ¹³ Dili ka magbutang diha sa imong puntil sa nagkalainlain nga timbangan, usa ka dako ug usa ka gamay. ¹⁴ Dili ka magbaton sa imong balay sa nagkalainlaing taksanan, usa ka dako ug usa ka gamay. ¹⁵ Magbaton ka ug timbangan nga hingpit ug insakto; magbaton ka ug taksanan nga hingpit ug insakto, aron nga lugwayan pa ang imong mga adlaw diha sa yuta nga ihatag kanimo ni Yahweh nga imong Dios. ¹⁶ Kay ang tanan nga nagabuhat nianang mga butanga, ang tanan nga mobuhat ug dili matarong, maoy usa ka dulumtanan kang Yahweh nga imong Dios. ¹⁷ Hunahunaa kung unsa ang gibuhat kanimo ni Amalek didto sa dalan paggawas mo sa Ehipto, ¹⁸ kung giunsa ka niya pagsugat didto sa dalan ug milaglag niadtong naulahi, ang tanang mahuyang nga naulahi kanimo, sa dihang naluya ka na ug gikapoy; wala siyay pagpasidungog sa Dios. ¹⁹ Busa, sa dihang gihatag na ni Yahweh nga

imong Dios ang kapahulayan gikan sa tanan nimong mga kaaway nga mialirong, diha sa yuta nga gihatag kanimo ni Yahweh nga imong Dios nga panag-iyahan ingon nga panulundon, kinahanglan dili nimo hikalimtan nga papason mo ang handomanan ni Amalek sa ilalom sa langit.

26

¹ Sa dihang makasulod ka na sa yuta nga gihatag kanimo ni Yahweh nga imong Dios ingon nga panulundon, ug mapanag-iyahan mo na kini ug mopuyo na niini, ² nan kinahanglan kuhaon mo ang pipila sa kina-unahan sa tanan nimong mga ani sa imong yuta nga imong gidala gikan sa yuta nga gihatag kanimo ni Yahweh nga imong Dios. Ibutang mo kini sa usa ka bukag ug adto sa dapit nga gipili ni Yahweh nga imong Dios ingon nga iyang balaang pinuy-anan. ³ Kinahanglan moadto ka sa pari nga mialagad niadtong mga adlaw ug sultih siya, 'Ipahayag ko karong adlaw kang Yahweh nga imong Dios nga ania na ako sa yuta nga gipanumpa ni Yahweh sa atong mga katigulangan nga ihatag kanato.' ⁴ Kuhaon sa pari ang bukag gikan sa imong kamot ug ibutang kini sa atubangan sa halaran ni Yahweh nga imong Dios. ⁵ Mosulti ka sa atubangan ni Yahweh nga imong Dios, 'Ang akong katigulangan usa ka Arameanhon. Milug-song siya sa Ehipto ug mipuyo didto, ug diyutay lamang ang iyang katawhan. Ug didto nahimo siyang usa ka nasod nga dako, gamhanan, ug ni daghan. ⁶ Gidaogdaog ug gisakit kami sa

mga Ehiptohanon. Gipabuhat nila kanamo ang buluhaton sa mga ulipon. ⁷ Nagpakitabang kami kang Yahweh, ang Ginoo sa among mga amahan, ug nadungog niya ang among tingog ug nakita ang among pag-antos, ang among kahago, ug ang pagdaogdaog kanamo. ⁸ Gikuha kami ni Yahweh gikan sa Ehipto uban ang gamhanang kamot, ug binayaw nga bukton, tumang kahadlok, mga ilhanan, ug mga katingalahan; ⁹ ug gidala niya kami niining dapita ug naghatag kanamo niining yutaa, yuta nga nagdagayday ang gatas ug dugos. ¹⁰ Karon tan-awa, nagdala ako sa unang abot sa yuta nga imong gihatag kanako, O Yahweh.' Kinahanglan ibutang mo kini sa atubangan ni Yahweh nga imong Dios ug simbaha siya; ¹¹ ug maglipay ka sa tanang kaayo nga nabuhat ni Yahweh nga imong Dios alang kanimo, sa imong pinuy-anan—ikaw, ug sa mga Levita, ug sa mga dumuduong nga anaa sa imong taliwala. ¹² Sa dihang mahuman ka na sa paghatag sa tanan mong ikapulo sa imong abot sa ikatulong tuig, nga mao ang tuig sa paghatag sa ikapulo, nan ihatag mo kini sa mga Levita, sa mga dumuduong, sa mga ilo, ug sa mga babayeng balo, aron nga makakaon sila sulod sa imong mga ganghaan sa siyudad ug mangabusog. ¹³ Mosulti ka kang Yahweh nga imong Dios, 'Gipagawas ko sa akong pinuy-anan nga anaa ang tanang butang nga iya kang Yahweh, ug gihatag kini ngadto sa mga Levita, sa mga dumuduong, sa mga ilo, ug sa mga babayeng balo, sumala sa tanan mong mga sugo nga gihatag mo kanako. Wala ako maglapas sa bisan unsa sa imong mga sugo, ni gikalimtan ko

kini. ¹⁴ Wala ako makakaon sa bisan unsa niini sa akong pagbangotan, ni magbutang ako niini sa bisan asa sa dihang hugaw ako, ni maghatag ako ug bisan unsa niini sa pagpasidungog sa mga patay. Nagpatalinghog ako sa tingog ni Yahweh nga akong Dios; nagtuman ako sa tanan nga imong gisugo nga akong pagabuhaton. ¹⁵ Pagtanaw gikan sa imong balaang dapit kung hain ka nagpuyo, gikan sa langit, ug panalangini ang imong katawhan nga Israel, ug ang yuta nga imong gihatag kanamo, sumala sa imong gipanumpa sa among mga amahan, yuta nga nagdagayday ang gatas ug ang dugos.' ¹⁶ Karong adlaw nagpugay kanimo si Yahweh nga imong Dios sa pagtuman niini nga mga balaod ug mga kasugoan; busa bantayi kini ug buhata kini sa tibuok mong kasingkasing ug sa tibuok mong kalag. ¹⁷ Gipamatud-an mo karong adlaw nga si Yahweh mao ang imong Dios, ug naglakaw ka diha sa iyang dalan ug magabantay sa iyang mga balaod, sa iyang mga sugo, ug sa iyang mga tulumanon, ug nipatalinghog sa iyang tingog. ¹⁸ Ug karong adlaw nagpamatuod si Yahweh nga ikaw mao ang katawhan nga iyang gipanagiyahan, sumala sa iyang gisaad nga buhaton kanimo, ug bantayan mo gayod ang tanan niyang mga sugo. ¹⁹ Karong adlaw nagpamatuod si Yahweh nga himoon ka niyang labaw sa tanang kanasoran nga iyang gihimo, sa pagsimba, sa kadungganan, ug sa pagpasidungog. Mahimo kang katawhan nga gigahin alang kang Yahweh nga imong Dios, sumala sa iyang giingon.”

27

¹ Gisugo ni Moises ug sa mga kadagkoan sa Israel ang katawhan ug miingon, “Bantayi ang tanang kasugoan nga akong gisugo kaninyo karong adlaw. ² Sa adlaw sa pagtabok ninyo sa Jordan padulong sa yuta nga gihatag kaninyo ni Yahweh nga inyong Dios, kinahanglan magpatindog kamo ug pipila ka mga dagkong bato ug buliti kini sa apog. ³ Kinahanglan isulat ninyo niini ang tanang mga pulong sa kasugoan kung makatabok na kamo; sa pagsulod ninyo sa yuta nga gihatag ni Yahweh nga inyong Dios, usa ka yuta nga nagdagayday ang gatas ug dugos, sama sa gisaad ni Yahweh, ang Dios sa inyong mga katigulangan. ⁴ Sa dihang makatabok na kamo sa Jordan, patindoga kining mga bato nga gisugo ko kaninyo karong adlaw didto sa Bukid sa Ebal, ug bulita kini sa apog. ⁵ Ug didto kinahanglan buhatan ninyo ug halaran si Yahweh nga inyong Dios, ang halaran nga mga bato; apan dili ka mogamit sa galamiton nga puthaw sa pagtukod sa mga bato. ⁶ Kinahanglan tukoron mo ang halaran alang kang Yahweh nga inyong Dios sa dili sinapsapang mga bato; kinahanglan maghalad ka ug halad sinunog ibabaw niini alang kang Yahweh nga inyong Dios, ⁷ ug maghalad ka ug halad sa pakigdait ug mangaon didto; magmaya ka atubangan ni Yahweh nga inyong Dios. ⁸ Ug imong isulat sa mga bato nga tataw gayod ang tanang mga pulong niining kasugoan. ⁹ Nakigsulti si Moises ug ang mga pari nga mga Levita sa tibuok Israel ug miingon, “Paghilom ug pagpatalinghog, O Israel: Karong

adlawang nahimo kang katawhan ni Yahweh nga inyong Dios. ¹⁰ Busa tumana gayod ang tingog ni Yahweh nga inyong Dios ug tumana ang iyang kasugoan ug ang mga balaod nga akong gisugo kanimo karong adlawang.” ¹¹ Nagsugo usab si Moises sa katawhan nianang adlawang ug miingon, ¹² “Kini nga mga tribo kinahanglan mobarog ibabaw sa Bukid sa Gerizim aron sa pagpanalangin sa katawhan human kamo makatabok sa Jordan: si Simeon, si Levi, si Juda, si Isacar, si Jose ug si Benjamin. ¹³ Ug kini nga mga tribo ang kinahanglan mobarog sa Bukid sa Ebal aron sa pagtunglo: si Ruben, si Gad, si Aser, Zabulon, si Dan, ug si Neptali. ¹⁴ Ang mga Levita motubag ug mosulti sa tanang katawhan sa Israel sa makusog nga tingog: ¹⁵ 'Matinunglo ang tawo nga maghimo ug kinulit o tinunaw nga larawan, nga dulomtanan alang kang Yahweh, ang buhat sa mga kamot sa usa ka batid nga magbubuhat, ug siya nga magpahimutang niini sa tago.' Ug ang tibuok katawhan motubag ug moingon, 'Amen.' ¹⁶ 'Matinunglo ang tawong dili magtahod sa iyang amaham o sa iyang inahan.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' ¹⁷ 'Matinunglo ang tawo nga magbalhin sa utlanan sa iyang isigkatawo.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' ¹⁸ 'Matinunglo ang tawong magpahisalaag sa buta gikan sa dalan.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' ¹⁹ 'Matinunglo ang tawong mosakmit sa kaangayan nga alang sa usa ka langyaw, sa mga ilo, o sa mga babayeng balo.' Ug ang tibuok

katawhan moingon, 'Amen.' ²⁰ 'Matinunglo ang tawong makigdulog sa asawa sa iyang amahan, tungod kay gikuhaan niya sa katungod ang iyang amahan.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' ²¹ 'Matinunglo ang tawong motipon pagtulog sa bisan unsang matang sa mapintas nga mananap.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' ²² 'Matinunglo ang tawong makigdulog sa iyang igsoong babaye; nga anak nga babaye lamang sa iyang amahan o anak nga babaye lamang sa iyang inahan.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' ²³ 'Matinunglo ang tawong makigdulog sa iyang ugangan nga babaye.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' ²⁴ 'Matinunglo ang tawong mopatay sa iyang isigkatawo sa tago.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' ²⁵ 'Matinunglo ang tawong magpasuhol aron sa pagpatay sa tawong walay sala.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.' ²⁶ 'Matinunglo ang tawong dili mouyon sa mga pulong niini nga kasugoan aron sa pagtuman niini.' Ug ang tibuok katawhan moingon, 'Amen.'

28

¹ Kung maminaw ka pag-ayo sa tingog ni Yahweh nga inyong Dios ug sa pagbantay sa tanan niyang mga sugo nga akong gisugo kanimo karong adlaw, ipataas ka ni Yahweh nga inyong Dios labaw sa tanang kanasoran sa kalibotan. ² Kining tanan nga mga panalangin moabot ug modangat kanimo, kung paminawon nimo ang tingog ni Yahweh nga inyong Dios. ³ Mabulahan

ka dinhi sa siyudad, ug panalanginan ka diha sa kaumahan. ⁴ Mabulahan ang bunga sa imong lawas, ug ang bunga sa imong yuta, ug ang bunga sa imong mga kahayopan, ang pagdaghan sa imong mga baka, ug sa mga nati sa imong panon sa mga karnero. ⁵ Mabulahan ang imong bukag ug ang imong dolang nga masahan. ⁶ Mabulahan ka sa imong pagsulod, ug mabulahan ka usab sa imong paggawas. ⁷ Laglagon ni Yahweh ang imong mga kaaway nga makigbatok kanimo diha sa imong atubangan; makig-away sila batok kanimo sa usa ka dalan apan mokalagiw sila gikan kanimo sa pito ka dalan. ⁸ Mandoan ni Yahweh ang panalangin nga moabot diha sa imong mga kamalig ug sa tanan nga ibutang mo sa imong kamot; magapanalangin siya kanimo diha sa yuta nga gihatag niya kanimo. ⁹ Kung ilingiw sa tawo ang iyang dalunggan aron dili makapaminaw sa balaod, mahimong kasilagan bisan gani ang iyang pag-ampo. ¹⁰ Kung kinsa man ang modala sa mga matarong ngadto sa kadaotan, maunay ug kahulog sa iyang kaugalingon nga bung-aw, apan ang mga dili sad-an makaangkon gayod ug maayo nga panulondon. ¹¹ Pauswagon pag-ayo ni Yahweh ang bunga sa imong lawas, ang bunga sa imong baka, ang bunga sa imong yuta, diha sa yuta nga iyang gipanumpa sa imong mga amahan nga ihatag kanimo. ¹² Pagaablihan ni Yahweh alang kanimo ang kaban sa kalangitan aron sa pagpaulan sa imong yuta sa tukmang panahon, ug sa pagpanalanginan sa tanang buhat sa imong kamot; magpahulam ka sa daghang kanasoran, apan dili ka manghulam

kanila. ¹³ Pagahimoon ka ni Yahweh nga ulo ug dili ang ikog; maibabaw ka lamang ug dili gayod mailalom, kung patalinghogan mo ang sugo ni Yahweh nga inyong Dios nga akong gisugo kanimo karong adlaw, ingon man sa pagbantay ug sa pagbuhat niini, ¹⁴ ug kung dili ka motipas sa bisan unsang mga pulong nga akong gisugo kanimo karong adlaw, ngadto sa tuong kamot o sa wala, bisan ang pag-alagad sa laing mga dios. ¹⁵ Apan kung dili ka maminaw sa tingog ni Yahweh nga inyong Dios, bisan ang pagtuman sa tanan niyang mga sugo ug sa iyang mga balaod nga akong gisugo kanimo karong adlaw, nan kining tanan nga tunglo moabot ug modangat kanimo. ¹⁶ Matinunglo ka diha sa siyudad ug matinunglo ka didto sa kaumahan. ¹⁷ Matinunglo ang imong bukag ug ang imong dolang nga masahan. ¹⁸ Matinunglo ang bunga sa imong lawas, ang bunga sa imong yuta, ang pagpanaghan sa imong mga baka, ug sa mga nating panon sa imong mga karnero. ¹⁹ Matinunglo ang imong pagsulod, ug matinunglo usab sa imong paggawas. ²⁰ Ipahamtang ni Yahweh kanimo ang mga tunglo, ang mga kalibog, ug ang mga kapakyasan sa tanan nga pagabuhaton sa imong kamot, hangtod nga malaglag ka, ug hangtod nga mawala ka sa makadiyot tungod sa imong mga daotang binuhatan nga tungod niana gibiyahan mo ako. ²¹ Pagahimoon ni Yahweh nga magpabilin kanimo ang mga kasakit hangtod nga malaglag ka gikan sa yuta nga inyong pagaadtoan aron panag-iyahon. ²² Patakboyan

ka ni Yahweh sa makatakod nga mga sakit, sa mga hilanat, sa mga hubag, ug sa hulaw ug sa hilabihan nga kainit, ug sa makapaso nga hangin ug sa mga agup-op sa mga tanom. Magagukod kini kanimo hangtod nga malaglag ka. ²³ Ang kawanangan nga anaa sa ibabaw sa imong ulo mahimong tumbaga ug ang yuta nga anaa sa imong ilalom mahimong puthaw. ²⁴ Pagahimoon ni Yahweh nga abog ug abo ang ulan sa imong yuta; moulan kini gikan sa langit hangtod nga malaglag ka. ²⁵ Pagatugotan ni Yahweh nga malaglag ka atubangan sa imong mga kaaway; makigbatok ka kanila sa usa ka dalan apan mokalagiw ka agi sa pito ka dalan sa ilang atubangan. Mahimo kang ilabay ngadtonganhi taliwala sa tanang gingharian sa kali-botan. ²⁶ Ang imong patay nga lawas maoy pagkaon sa tanang langgam sa kalangitan ug sa tanang mananap sa yuta; walay si bisan kinsa ang makaabog kanila. ²⁷ Ipahamtang ni Yahweh kanimo ang mga sakit sa Ehipto ug ang mga hubag, ang mga nuka, ug ang mga katolkatol, nga dili ka gayod mamaayo gikan niini. ²⁸ Ipahamtang ni Yahweh kanimo ang pagkabuang, ang pagkabuta ug ang pagkalibog sa hunahuna. ²⁹ Mangapkap ka sa kaudtohon sama sa buta nga magpangapkap diha sa kangitngit, ug dili ka magmauswagon sa imong mga dalan; daogdaogon ka ug tulison sa kanunay, ug walay usa nga moluwas kanimo. ³⁰ Magapangasawa ka sa usa ka dalaga, apan ang laing lalaki ang mokuha kaniya ug molugos kaniya. Magatukod ka ug balay apan dili ka makapuyo

niini; magtanom ka ug kaparasan apan dili ka makapahimulos sa bunga niini. ³¹ Pagaihawon ang imong baka diha sa imong atubangan, apan dili ka makakaon sa unod niini, pagailogon ang imong asno gikan sa imong atubangan ug dili na kini iuli kanimo. Ihatag ngadto sa imong mga kaaway ang imong mga karnero, ug walay bisan usa ang makatabang kanimo. ³² Itugyan sa ubang katawhan ang imong mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye; ang imong mga mata magtan-aw lamang kanila sa tibuok adlaw, apan mapakyas ka lamang uban ang paghandom kanila. Wala na gayoy kusog diha sa imong kamot. ³³ Ang abot sa imong yuta ug ang tanan nimong kahago - kaonon sa usa ka nasod nga wala mo mailhi; kanunay kang daogdaogon ug mahugno, ³⁴ sa ingon niana mabuang ka tungod sa makita mo nga mahitabo. ³⁵ Ipahamtang ni Yahweh kanimo ang makalilisang nga kabahong diha sa mga tuhod ug sa mga tiil nga dili ka na mamaayo pa, gikan sa imong lapalapa hangtod sa imong alimpulo. ³⁶ Itugyan ka ni Yahweh ug ang hari nga imong ibutang nga labaw sa imong kaugalingon ngadto sa usa ka nasod nga wala mo mailhi, ikaw ni ang imong mga katigulangan; ug didto magsimba kamo sa lain nga mga dios sa kahoy ug sa bato. ³⁷ Mahimo kang tinubdan sa kalisang, sa pagtumotumo, ug sa mga paglibak taliwala sa tanang katawhan nga gidad-an kanimo ni Yahweh. ³⁸ Magpugas ka sa daghang mga binhi sa kaumahan, apan makatigom ka ug diyutay lamang nga mga binhi, kay ang mga

dulon ang magaut-ot niini. ³⁹ Magtanom ka sa kaparasan ug mag-ugmad niini, apan dili ka makainom sa bisan unsang bino, ni makatigom sa mga ubas, kay pagakaonon man sila sa mga ulod. ⁴⁰ Makabaton ka sa mga kahoy nga olibo diha sa tanan mong mga utlanan, apan dili ka makahaplas sa lana niini sa imong kaugalingon, kay mangatagak man ang bunga sa kahoy nga olibo. ⁴¹ Makabaton ka ug mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye, apan dili sila magpabiling maimo kay mangabihag sila. ⁴² Ang tanan mong kakahoyan ug ang bunga sa imong yuta panagiyahon sa mga dulon. ⁴³ Ang mga dumuduong nga anaa sa imong taliwala mas mouswag pa; ikaw mag-anam ug kaus-os. ⁴⁴ Magpahulam siya kanimo, apan dili ka makapahulam kaniya, mahimo siya nga ulo, ug ikaw mahimong ikog. ⁴⁵ Kining tanan nga mga tunglo moabot kanimo, molutos kanimo ug modangat kanimo hangtod nga malaglag ka. Mahitabo kini tungod kay wala ka man magpatalinghog sa tingog ni Yahweh nga inyong Dios, ingon man ang pagbantay sa iyang mga sugo ug sa iyang mga balaod nga gisugo niya kanimo. ⁴⁶ Kini nga mga tunglo moabot kanimo ingon nga mga ilhanan ug mga katingalahan, ug sa imong mga kaliwatan sa hangtod sa kahangtoran. ⁴⁷ Tungod kay wala mo man simbaha si Yahweh nga inyong Dios uban sa kasadya ug kalipay sa kasingkasing sa dihang anaa pa kamo sa kaharuhay, ⁴⁸ busa mag-alagad ka sa mga kaaway nga ipadala ni Yahweh batok kanimo; mag-alagad ka kanila diha sa kagutom, sa kauhaw, sa kahubo, ug diha

sa kakabos. Ibutang niya ang usa ka yugo nga puthaw diha sa imong liog hangtod nga malaglag ka. ⁴⁹ Magpadala si Yahweh batok kanimo ug usa ka nasod nga gikan sa halayo, gikan sa kinatumyan sa kalibotan, sama sa paglupad sa usa ka agila sa iyang biktima, usa ka nasod nga dili mo masabtan ang pinulongan; ⁵⁰ usa ka nasod nga adunay mapintas nga panagway nga walay pagtahod sa mga tigulang ug dili usab magmaluloy-on sa mga batan-on. ⁵¹ Kaonon nila ang imong mga nating baka ug ang bunga sa imong yuta hangtod nga malaglag ka. Dili ka nila pagabinlan ug trigo, bag-ong bino, o lana, walay mga nati diha sa imong mga baka o sa panon sa imong mga karnero, hangtod nga mahanaw ka. ⁵² Mag-alirong sila kanimo sa tanang ganghaan sa imong siyudad, hangtod nga magun-ob sa bisan asang dapit sa imong yuta ang hataas ug lig-on mong kuta nga imong gisaligan. Mag-alirong sila kanimo sulod sa tanang ganghaan sa imong siyudad sa tibuok kayutaan nga gihatag kanimo ni Yahweh nga inyong Dios. ⁵³ Mokaon ka sa bunga sa imong kaugalingong lawas, sa unod sa imong mga anak nga lalaki ug sa mga anak nga babaye nga gihatag kanimo ni Yahweh nga inyong Dios, sa pag-alirong ug sa kagulangan nga gipahamtang sa imong mga kaaway kanimo. ⁵⁴ Ang lalaki nga malumo ug mahuyang kaayo diha kaninyo - masina sa iyang igsoong lalaki ug sa iyang minahal nga asawa, ug sa mga anak nga mahibilin kaniya. ⁵⁵ Busa dili siya manghatag kang bisan kinsa kanila sa unod sa iyang kaugalingong mga anak nga kaonon

niya, tungod kay wala nay mahibilin alang sa iyang kagulingon sa panahon sa pag-alirong ug sa kagul-anan nga ipahamtang kanimo sa imong kaaway sa tanang ganghaan sa imong siyudad ⁵⁶ Ang malumo ug mahuyang kaayo nga babaye diha kaninyo, nga dili gayod magtiniil sa yuta tungod sa pagkalumo ug pagkaluya - masina sa iyang minahal nga bana, sa iyang anak nga lalaki, ug sa iyang anak nga babaye, ⁵⁷ ug sa iyang bag-o pang nahimugso nga anak nga migawas taliwala sa iyang mga tiil, ug alang sa mga bata nga ipahimugso pa niya. Kaonon niya kini sa tago tungod sa pagkakulang sa bisan unsang butang, sa panahon sa paglikos ug sa kagul-anan nga ipahamtang kanimo sa imong kaaway diha sulod sa mga ganghaan sa imong siyudad. ⁵⁸ Kung dili mo matngonan ang tanang pulong niini nga balaod nga nahisulat niini nga basahon, sa pagpasidungog niining mahimayaon ug makalilisang nga ngalan, si Yahweh nga inyong Dios, ⁵⁹ nan pagahimoon ni Yahweh kanimo nga makalilisang ang imong mga hampak, ug sa imong mga kaliwatan; may dakong kamatay ug mangil-ad nga mga sakit sa hataas nga panahon. ⁶⁰ Ipahamtang niya kanimo pag-usab ang tanang sakit sa Ehipto nga imong gikahadlok; motakboy sila kanimo. ⁶¹ Ug maingon man usab ang matag sakit ug kamatay nga wala nahisulat sa basahon niini nga balaod, ipahamtang ni Yahweh hangtod nga malaglag ka. ⁶² Magkagamay ang imong gidaghanon, bisan tuod nga kaniadto ang imong gidaghanon sama sa mga kabituonan sa kalangitan, tungod

kay wala mo man patalinghogi ang tingog ni Yahweh nga inyong Dios. ⁶³ Ingon nga nagmaya sa makausa si Yahweh kanimo sa pagbuhat ug kaayohan, ug sa pagpadaghan kanimo, mao usab ang iyang pagmaya sa pagpukan ug sa paglaglag kanimo. Lukaton ka sa yuta nga imong adtoan aron panag-iyahon. ⁶⁴ Ipatibulaag ka ni Yahweh taliwala sa tibuok katawhan gikan sa pikas tumoy sa yuta ngadto sa laing tumoy sa yuta; ug didto magasimba ka sa laing mga dios nga wala mo mailhi, ikaw bisan ang imong mga katigulangan, mga dios sa kahoy ug sa bato. ⁶⁵ Taliwala niining kanasoran dili ka makakaplag ug kaharuhay, ug walay kapahulayan alang sa mga lapalapa sa imong tiil; kondili, si Yahweh maghatag kanimo didto ug kasingkasing nga mahinadlok, luya nga mga mata, ug kalag nga magbangotan. ⁶⁶ Magduhaduha ka sa imong kinabuhi; mahadlok ka matag gabii ug matag adlaw ug wala gayoy kasigurohan sa tibuok mong kinabuhi. ⁶⁷ Sa kabuntagon magasulti ka, 'Maayo unta nga magabii na!' ug sa kagabhion magasulti ka, 'Maayo unta nga mabuntag na!' tungod sa kahadlok sa imong kasingkasing ug sa mga butang nga makita sa imong mga mata. ⁶⁸ Dad-on ka pag-usab ni Yahweh didto sa Ehipto sakay sa usa ka sakayan, pinaagi sa dalan nga gisulti ko kanimo, "Dili mo na gayod makita pag-usab ang Ehipto." Ug didto ibaligya ninyo ang inyong kaugalingon ngadto sa inyong mga kaaway ingon nga lalaki ug babayeng ulipon, apan walay bisan usa ang mopalit kaninyo."

29

¹ Mao kini ang mga pulong nga gisugo ni Yahweh kang Moises aron isulti sa katawhan sa Israel didto sa yuta sa Moab, mga pulong nga gidugang sa kasabotan nga iyang gihimo tali kanila didto sa Horeb. ² Gitawag ni Moises ang tibuok katawhan sa Israel ug miingon kanila, “Nakita sa imong mga mata ang tanang gihimo ni Yahweh sa yuta sa Ehipto ngadto sa Paraon, sa tibuok niyang mga sulugoon, ug sa tibuok niyang kayutaan— ³ nakita sa imong mga mata ang hilabihan nga pag-antos, mga ilhanan, ug kadtong mga katingalahan. ⁴ Apan hangtod karong adlaw wala gihapon maghatag kanimo si Yahweh sa kasingkasing aron sa pagsabot, mga mata aron sa pagtan-aw, ug mga dalunggan aron sa pagpatalinghog. ⁵ Gidala ko ikaw sa kamingawan sulod sa 40 katuig; ang imong mga bisti wala mangagisi, ug ang imong sandalyas wala mangaguba sa imong mga tiil. ⁶ Wala ka makakaon sa bisan unsang tinapay, ug wala ka makainom sa bisan unsang bino o mga ilimnon nga isog, aron nga masayran mo nga ako mao si Yahweh nga imong Dios. ⁷ Sa pag-abot mo niining dapita, si Sihon nga hari sa Hesbon, ug si Og nga hari sa Basan, mibatok kanato aron sa pagpakig-away, ug gilaglag nato sila. ⁸ Gikuha nato ang ilang yuta ug gihatag kini ingon nga panulundon sa mga tribo ni Ruben, sa mga tribo ni Gad, ug ang katunga ngadto sa tribo ni Manases. ⁹ Busa bantayi ang mga pulong niini nga kasabotan ug buhata kini, aron nga mouswag ka sa tanan nimong buhaton.

¹⁰ Nagtindog ka karong adlaw, kamong tanan, sa atubangan ni Yahweh nga imong Dios; ang imong mga labaw, ang imong mga katribo, ang imong mga kadagkoan, ug ang imong mga pangulo—ang tanang kalalakihan sa Israel, ¹¹ ang imong gagmay nga mga kabataan, ang imong mga asawa, ug ang mga langyaw nga anaa taliwala sa imong kampo, gikan sa magpuputol sa imong mga sugnod ug hangtod sa nagakalos sa imong tubig. ¹² Ania ka dinhi aron sa pagsulod sa pagahimuon nga kasabotan ni Yahweh nga imong Dios ug sa panumpa ni Yahweh nga imong Dios tali kanimo karong adlaw, aron himuon ka niya karong adlaw nga iyang katawhan, ¹³ ug mamahimong siya nga Dios alang kanimo, sama sa iyang gisulti kanimo, ug sama sa iyang gipanumpa sa imong mga katigulangan, kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob. ¹⁴ Ug dili lamang kini alang kanimo nga gihimo ko kini nga kasabotan ug kini nga panumpa— ¹⁵ uban sa tanan nga nagbarog dinhi kanato karong adlaw sa atubangan ni Yahweh nga atong Dios—apan lakip usab niadtong wala dinhi karong adlaw nga mga kauban nato. ¹⁶ Nasayod ka kung unsa ang atong pagpuyo sa yuta sa Ehipto, ug giunsa nato paglatas taliwala sa mga nasod nga atong giagian. ¹⁷ Nakita mo ang ilang kahugawan: ang ilang mga diosdios nga kahoy ug bato, plata ug bulawan, nga anaa diha kanila. ¹⁸ Siguroha nga walay bisan kinsa nga lalaki, babaye, panimalay, o tribo kansang kasingkasing mobiya karon gikan kang Yahweh nga atong Dios, nga moadto aron sa pagsimba sa mga dios

niadtong mga nasora. Siguroha nga walay usa taliwala kaninyo nga adunay gamot nga pait ug makahilo. ¹⁹ Kay sa pagkadungog nianang tawhana sa mga pulong niini nga tunglo, siya sa iyang kaugalingon magpanalangin sa iyang kasingkasing ug moingon, 'Makabaton ako ug kalinaw, bisan maglakaw ako sa kagahi sa akong kasingkasing.' Pagalaglagon niini ang mga basa uban sa mga uga. ²⁰ Dili siya pasayloon ni Yahweh, apan hinuon, ang kasuko ni Yahweh ug ang iyang pagpangabubho mosilaob batok nianang tawhana, ug ang tanang tunglo nga nahisulat niini nga basahon mopahamtang gayod kaniya, ug papason ni Yahweh ang iyang ngalan gikan sa ilalom sa langit. ²¹ Itagana siya ni Yahweh alang sa katalagman gikan sa tanang tribo sa Israel, sumala sa tanang tunglo nga anaa sa kasabotan nga nahisulat niini nga basahon sa balaod. ²² Ang umaabot nga kaliwatan, sa imong mga kaanakan nga mosunod kanimo, ug sa mga langyaw nga moabot gikan sa halayo nga yuta, magasulti sa pagkakita nila sa mga katalagman niining yutaa ug sa mga sakit nga gihimo ni Yahweh— ²³ ug sa pagkakita nila nga ang tibuok kayutaan nahimong asupre ug asin, nga wala kapugsi o mamunga, diin walay mga tanom nga nanubo, sama sa paglaglag sa Sodoma ug Gomora, Adma ug Zeboim, nga gilaglag ni Yahweh tungod sa iyang kasuko ug kapungot — ²⁴ moingon sila uban ang lain pang mga nasod, 'Nganong gibuhat man kini ni Yahweh niining yutaa? Unsa man ang buot ipasabot sa hilabihang kainit niini nga kapungot?' ²⁵ Unya

motubag ang katawhan, “Tungod kini kay gisalikway nila ang kasabotan ni Yahweh, ang Dios sa ilang mga katigulangan, nga iyang gihimo tali kanila sa pagkuha niya kanila sa yuta sa Ehipto, ²⁶ ug tungod kay nag-adto sila ug nag-alagad sa laing mga dios ug miyukbo kanila, mga dios nga wala nila mailhi ug wala niya gihatag ngadto kanila. ²⁷ Busa misilaob ang kasuko ni Yahweh batok niining yutaa, sa pagpahamtang niini sa tanang tunglo nga nahisulat niini nga basahon. ²⁸ Gipang-ibot sila ni Yahweh gikan sa ilang yuta tungod sa iyang kasuko, sa iyang kaligutgot, ug sa iyang hilabihan nga kapungot, ug gilabay sila ngadto sa laing yuta, hangtod karong adlawa.’ ²⁹ Ang mga butang nga tinago alang lamang kang Yahweh nga atong Dios; apan ang mga butang nga gidayag alang kanatong tanan ug alang sa atong mga kaliwatan hangtod sa kahangtoran, aron mamahimo nato ang tanang mga pulong niini nga balaod.

30

¹ Sa dihang moabot kanimo kining tanang mga butanga, ang mga panalangin ug ang mga tunglo nga gibutang ko sa imong atubangan, ug kung mahinumdoman mo kini taliwala sa ubang kanasoran kung asa ka gipapahawa ni Yahweh nga imong Dios, ² ug kung mobalik ka kang Yahweh nga imong Dios ug motuman sa iyang tingog, mosunod sa tanang gisugo ko kanimo karong adlawa— ikaw ug ang imong mga kaanakan— sa tibuok mong kasingkasing ug uban sa tibuok mong kalag, ³ unya pagabalihon ni Yahweh nga

imong Dios ang imong pagkabihag ug maluoy kanimo; mobalik siya ug tigomon kamo gikan sa tanang katawhan kung asa ka gipatibulaag ni Yahweh nga imong Dios. ⁴ Kung kinsa sa imong katawhan nga gibihag nga atua sa halayong mga dapit ilalom sa kalangitan, gikan didto tigomon kamo ni Yahweh nga imong Dios, ug kuhaon ka niya gikan didto. ⁵ Pabalikon ka ni Yahweh nga imong Dios sa yuta nga gipanag-iyas sa imong mga katigulangan, ug mapanag-iyahan mo kini pag-usab; magbuhat siya ug maayo kanimo ug padaghanon ka labaw pa sa iyang gibuhats sa imong mga katigulangan. ⁶ Pagahinloan ni Yahweh nga imong Dios ang imong kasingkasing ug sa kasingkasing sa imong mga kaliwatan, aron nga higugmaon mo si Yahweh nga imong Dios sa tibuok mong kasingkasing ug sa tibuok mong kalag, aron mabuhi ka. ⁷ Ipahamtang ni Yahweh nga imong Dios kining tanan nga mga tunglo sa imong mga kaaway ug ngadto sa mga nagdumot kanimo, sa mga naglutos kanimo. ⁸ Mobalik ka ug motuman sa tingog ni Yahweh, ug buhaton mo ang tanan niyang mga sugo nga akong gisugo kanimo karong adlawa. ⁹ Padagayaon ni Yahweh nga imong Dios ang tanang buhat sa imong mga kamot, sa bunga sa imong lawas, sa bunga sa imong mga baka, ug sa bunga sa imong yuta, alang sa kauswagan; kay malipay pag-usab si Yahweh kanimo sa kauswagan, sama sa iyang pagkalipay sa imong mga amahan. ¹⁰ Buhaton niya kini kung motuman ka sa tingog ni Yahweh nga imong Dios, sama usab sa pagtuman sa iyang mga sugo ug mga balaod nga nahisulat

niini nga basahon sa balaod, kung mobalik ka kang Yahweh nga imong Dios uban sa tibuok mong kasingkasing ug sa tibuok mong kalag. ¹¹ Kay kining sugo nga akong gisugo kanimo karong adlaw dili lisod alang kanimo, ni layo kaayo alang kanimo sa pagkab-ot. ¹² Wala kini sa langit, aron moingon ka nga, 'Kinsa ba ang moadto sa langit alang kanato ug magdala niini kanato ug magpadungog niini kanato, aron nga ato kining mabuhat?' ¹³ Ni halayo pa sa dagat, aron nga makaingon ka, 'Kinsa man ang motabok sa dagat alang kanato ug dad-on kini alang kanato ug padunggon kita niini, aron nga buhaton nato kini?' ¹⁴ Apan haduol lamang kanimo ang mga pulong, anaa sa imong baba ug sa imong kasingkasing, aron nga mabuhat mo kini. ¹⁵ Tan-awa, karong adlaw gibutang ko sa imong atubangan ang kinabuhi ug kaayohan, ang kamatayon ug ang kadaotan. ¹⁶ Kung tumanon mo ang mga kasugoan ni Yahweh nga imong Dios, nga akong gisugo kanimo karong adlaw nga higugmaon si Yahweh nga imong Dios, nga maglakaw sa iyang dalan, ug motuman sa iyang mga sugo, sa iyang mga tumanon, ug sa iyang mga balaod, mabuhi ka ug modaghan pa, ug panalanginan ni Yahweh nga imong Dios ang yuta nga imong adtoan aron panagiyahan. ¹⁷ Apan kung mopahilayo ang imong kasingkasing, ug dili ka mopatalinghog apan nadani hinuon ug moyukbo sa laing mga dios ug mosimba kanila, ¹⁸ nan ipahibalo ko kanimo karong adlaw nga mahanaw ka gayod; dili na lugwayan ang imong mga adlaw sa yuta

nga imong pagaagian sa Jordan aron adtoan ug panag-iyahan. ¹⁹ Tawgon ko ang langit ug ang yuta sa pagsaksi batok kanimo niining adlaw nga gibutang ko sa imong atubangan ang kinabuhi ug ang kamatayon, ang mga panalangin, ug ang mga tunglo; busa pilia ang kinabuhi aron nga mabuhi ka pa, ikaw ug ang imong mga kaliwatan. ²⁰ Buhata kini sa paghigugma kang Yahweh nga imong Dios, sa pagtuman sa iyang tingog, ug sa pagdudot ngadto kaniya. Kay siya mao ang imong kinabuhi ug ang gitason sa imong mga adlaw; buhata kini aron nga makapuyo ka sa yuta nga gipanumpa ni Yahweh nga ihatag sa imong mga katigulangan, kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob.”

31

¹ Miadto si Moises ug gisugilon kini nga mga pulong ngadto sa katawhan sa Israel. ² Miingon siya kanila, “120 na ka tuig ang akong pangidaron karon; dili na ako makagawas ug makasulod; Miingon si Yahweh kanako, 'Dili ka makatabok niining Jordan'. ³ Si Yahweh nga imong Dios, siya mao ang mag-una kanimo; pagalaglagon niya kining kanasoran gikan sa imong atubangan, ug paga-ilogan mo sila. Si Josue, mao ang magalakaw una kanimo, sumala sa gisulti ni Yahweh. ⁴ Pagabuhaton ni Yahweh kanila ang gibuhat niya kang Sihon ug kang Og, ang mga hari sa mga Amorihanon, ug sa ilang kayutaan, nga iyang gipanglaglag. ⁵ Hatagan ka ni Yahweh sa kadaogan batok kanila sa dihang magtagbo kamo sa panggubatan, ug

pagabuhaton mo kanila ang tanang gisugo ko kanimo. ⁶ Magmalig-on ka ug magmaisugon, ayaw kalisang, ug ayaw kahadlok kanila; kay si Yahweh nga imong Dios, magauban kanimo; dili ka niya pakyason ni isalikway.” ⁷ Gitawag ni Moises si Josue ug miingon kaniya atubangan sa tibuok katawhan sa Israel, 'Magmalig-on ug magmaisugon ka, kay ikaw ang mouban niining katawhan paingon sa yuta nga gipanumpa ni Yahweh nga ihatag sa ilang mga katigulangan; tabangan mo sila aron mapanunod kini. ⁸ Si Yahweh, mao ang maga-una kanimo; magauban siya kanimo; dili ka niya pasagdan ni biyaan; ayaw kahadlok, ug ayaw kawala sa paglaom.” ⁹ Gisulat ni Moises kini nga balaod ug gihatag kini sa mga pari, ang mga anak ni Levi, nga maoy nagdala sa arka sa kasabotan ni Yahweh; gihatagan usab niya niini ang tanang kadagkoan sa Israel. ¹⁰ Gisugo sila ni Moises ug miingon, “Sa kataposan sa matag pito ka tuig, sa kasaulogan sa pagpapas sa mga utang, sa Kasaulogan sa Kabalayan, ¹¹ sa pagduol sa tibuok Israel aron sa pagpangatubang kang Yahweh nga imong Dios sa dapit nga iyang pagapilion alang sa iyang pinuy-anan, pagabasahon mo kini nga balaod atubangan sa tibuok katawhan sa Israel aron ilang madungog. ¹² Tigoma ang katawhan, ang mga lalaki, ang mga babaye, ug ang mga gagmay nga bata, ug ang mga langyaw nga uban kanimo sa sulod sa ganghaan sa imong siyudad, aron nga makadungog sila ug makakat-on, ug mapasidunggan nila si Yahweh nga imong Dios ug motuman sa tanang pulong niini nga balaod.

¹³ Buhata kini aron nga ang ilang kaanakan, nga wala pa masayod, makadungog ug makakat-on sa pagpasidungog kang Yahweh nga imong Dios, hangtod magpuyo ka sa yuta nga imong pagaadtoan tabok sa Jordan aron panag-iyahon.”

¹⁴ Miingon si Yahweh kang Moises, “Tan-awa, nagkaduol na ang takna nga ikaw mamatay; tawaga si Josue ug pag-adto kamo sa tolda sa tigomanan, aron mahatag ko kaniya ang sugo.” Miadto si Moises ug si Josue ug nagpakita sila didto sa tolda sa tigomanan. ¹⁵ Mitungha si

Yahweh didto sa tolda pinaagi sa haligi nga panganod; ang haligi nga panganod nagpahiluna ibabaw sa pultahan sa tolda. ¹⁶ Miingon si Yahweh kang Moises, “Tan-awa, matulog ka uban sa imong mga amahan; kining katawhan motindog ug mamuhat sama sa babaying gabaligya ug dungog nga mosunod sa laing mga dios didto sa yuta nga ilang pagaadtoan. Pagabiyaan nila ako ug bungkagon ang akong kasabotan nga akong gihimo tali kanila. ¹⁷ Unya, nianang adlaw,

mosilaob ang akong kasuko batok kanila, ug isalikway ko sila. Pagatagoan ko ang akong panagway gikan kanila, ug pagaut-uton sila. Daghang mga katalagman ug mga kagulanang ang makakaplag kanila, busa moingon sila nianang adlaw, 'Nakaplagaan ba kanako kining mga katalagman tungod kay ang atong Dios wala na sa akong taliwala?' ¹⁸ Pagatagoan ko gayod gikan niini ang akong panagway nianang adlaw tungod sa tanang daotan nga pagabuhaton niini, tungod kay milingi sila sa laing mga dios. ¹⁹ Busa karon isulat kini nga alawiton alang kanimo

ug itudlo kini ngadto sa katawhan sa Israel. Ibutang kini sa ilang mga baba, aron nga kini nga alawiton mamahimong saksi alang kanako batok sa katawhan sa Israel. ²⁰ Kay sa dihang pagadadon ko na siya sa yuta nga akong gipanumpa nga ihatag sa iyang mga katigulangan, sa yuta nga nagdagayday sa gatas ug dugos, ug sa dihang makakaon na siya ug mabusog ug manambok, unya molingi siya sa laing mga dios ug moalagad siya kanila; pagatamayon niya ako ug supakon ang akong kasabotan. ²¹ Sa dihang moabot sa katawhan ang daghang mga kadaotan ug kagulangan, magpamatuod kini nga alawiton ingon nga saksi; kay dili kini mahikalimtan gikan sa baba sa ilang mga kaliwatan; kay nasayod na ako sa mga laraw nga ilang gihunahuna karong adlawa, bisan sa wala ko pa sila gidala sa yuta nga akong gipanumpa.” ²² Busa gisulat ni Moises kini nga alawiton niadto gayong adlawa ug gitudlo kini sa katawhan sa Israel. ²³ Mihatag si Yahweh ug sugo kang Josue nga anak ni Nun ug miingon, “Magmalig-on ug magmaisugon ka; kay ikaw ang magdala sa katawhan sa Israel ngadto sa yuta nga akong gipanumpa kanila, ug magauban ako kanimo.” ²⁴ Nahitabo kini sa pagkahuman ni Moises pagsulat sa mga pulong niini nga balaod sa usa ka basahon, ²⁵ nga mihatag siya ug sugo sa mga Levita nga nagdala sa arka sa kasabotan ni Yahweh; miingon siya, ²⁶ “Kuhaa kining basahon sa balaod ug ibutang kini sa kiliran sa arka sa kasabotan ni Yahweh nga inyong Dios, aron nga maanaa kini didto ingon nga saksi batok kanimo. ²⁷ Kay nasayod ako sa imong pagkamasupilon ug

kagahi sa imong ulo; tan-awa, bisan gani buhi pa ako karon, nagmasinupakon ka na batok kang Yahweh; unsa nalang kaha kung patay na ako? ²⁸ Tigoma alang kanako ang tanang kadagkoan sa imong mga tribo, ug ang imong mga opisyalis, aron masulti ko kining mga pulong sa ilang mga igdulungog ug tawgon ang langit ug ang yuta aron sa pagsaksi batok kanila. ²⁹ Kay nasayod ako nga human sa akong kamatayon maghugawhugaw gayod ka sa imong kaugalingon ug mosimang sa dalan nga akong gisugo kanimo; moabot kanimo ang mga katalagman sa mosunod nga mga adlaw. Mahitabo kini tungod kay buhaton mo ang daotan sa panan-aw ni Yahweh, sa pagpasuko kaniya pinaagi sa buhat sa imong mga kamot.” ³⁰ Gisaysay ni Moises sa igdulungog sa tanang nagkatigom nga katawhan sa Israel ang mga pulong niini nga alawiton hangtod nga nahuman sila.

32

¹ Paminaw, kamong kalangitan, ug tugoti ako sa pagsulti. Papaminawa ang kalibotan sa mga pulong sa akong baba. ² Tugoti nga magatulo sama sa ulan ang akong pagpanudlo, ang akong mga pagpamulong nga mahimong tinulo sama sa yamog, sama sa taligsik ibabaw sa linghod nga sagbot, ug sama sa pag-ulan sa mga tanom. ³ Kay igamantala ko ang ngalan ni Yahweh, ug ipabantog ang atong Dios. ⁴ Ang Bato, ang iyang buhat hingpit man; kay matarong ang tanan niyang mga dalan. Siya mao ang matinud-anong Dios, nga walay kasaypanan. Makiangayon siya

ug matarong. ⁵ Nagbuhat sila ug daotan batok kaniya. Dili sila iyang mga anak. Mao kini ang ilang kaulawan. Sila ang kaliwatan nga balikong ug hiwi. ⁶ Gantihan ba ninyo si Yahweh sa ingon niini nga paagi, kamong mga buangbuang ug walay pagbati nga katawhan? Dili ba siya man ang inyong amahan, siya nga nagbuhat kaninyo? Siya mao ang nagbuhat kaninyo ug nagtukod kaninyo. ⁷ Hinumdomi ang mga adlaw sa karaang panahon, hunahunaa ang daghang katuigan nga milabay. Pangutana sa imong amahan ug ipadayag niya kanimo, sa imong katigulangan ug magasugilon sila kanimo. ⁸ Sa dihang gihatag sa Labing Halangdon sa kanasoran ang ilang panulundon— sa pagbahinbahin niya sa tanang mga tawo, ug gibutang niya ang mga utlanan sa katawhan, ingon man nga siya usab ang nagsakto sa gidaghanon sa ilang mga dios. ⁹ Kay ang bahin ni Yahweh mao ang iyang katawhan; si Jacob mao ang iyang bahin nga panulundon. ¹⁰ Nakaplagaan niya siya sa disyerto, ug sa umaw ug sa hilabihan ka awaaw; gipanalipdan niya siya ug giampingan, gibantayan niya siya ingon nga kalimotaw sa iyang mata. ¹¹ Sama nga usa ka agila nga nagbantay sa iyang salag ug nagalupadlupad sa pagbantay sa iyang piso. Gibukhad ni Yahweh ang iyang mga pako ug gikuha sila ug gidala sila sa iyang mga pako. ¹² Si Yahweh lamang ang naggiya kaniya; walay laing dios nga uban kaniya. ¹³ Gipatungtong niya siya sa hataas nga mga dapit sa yuta, ug gipakaon niya siya sa mga bunga sa kaumahan; gipabaskog niya siya pinaagi sa dugos nga gikan

sa bato, ug lana nga gikan sa batoon nga pang-pang. ¹⁴ Mikaon siya ug mantikilya gikan sa panon sa mga baka ug miinom sa gatas sa mga karnero, uban sa tambok nga mga karnero, mga lakeng karnero sa Basan ug mga kanding, uban ang mas labing maayong trigo— ug miinom ka sa nagbulabulang bino nga hinimo gikan sa duga sa ubas. ¹⁵ Apan mitambok si Jesurun ug nanipa — mitambok ka, mitambok ka pa gayod ug nanambok pa gayod pag-ayo, ug nagpakabusog ka sa pagkaon— gibiyaan niya ang Dios nga nagbuhat kaniya, ug gisalikway niya ang Bato sa iyang kaluwasan. ¹⁶ Gipasina nila si Yahweh tungod sa ilang mga laing dios; uban ang ilang dulumtanan nga binuhatan gipasuko nila siya. ¹⁷ Naghalad sila ngadto sa mga demonyo, nga dili Dios— mga dios nga wala nila mailhi, mga dios nga bag-o pa lamang mitungha, mga dios nga wala gikahadlok sa inyong mga amahan. ¹⁸ Gibiyaan ninyo ang Bato, nga nahimo ninyong amahan, ug gikalimtan ninyo ang Dios nga nagpakatawo kaninyo. ¹⁹ Nakakita si Yahweh niini ug gisalikway niya sila, tungod kay gihagit man siya sa iyang mga anak nga lalaki ug mga babaye. ²⁰ “Pagatagoan ko ang akong panagway gikan kanila,” miingon siya, “Ug tan-awon ko kung unsa ang ilang dangatan; tungod kay masinupakon sila nga kaliwatan, mga anak nga dili matinumanon. ²¹ Gipasina nila ako pinaagi sa dili dios ug gipasuko ako pinaagi sa ilang mga butang nga walay kapuslanan. Dasigon ko sila nga mangasina niadtong dili katawhan; pinaagi sa mga buangbuang nga kanasoran masuk-on

ko sila. ²² Kay ang kalayo nagdilaab tungod sa akong kasuko ug magasilaob hangtod sa kinaladman sa Seol; magaut-ot kini sa yuta ug sa mga abot niini; magasunog kini sa patukoranan sa kabukiran. ²³ Tapukon ko ang katalagman nganha kanila; ipana ko ang tanan kong udyong kanila; ²⁴ mawad-an silag kapuslanan tungod sa kagutom ug pagalamyon pinaagi sa nagdilaab nga kainit ug mapait nga katalagman; ipadala ko kanila ang mga ngipon sa ihalas nga mga mananap, uban sa malala nga mga mananap nga nagakamang sa abog. ²⁵ Sa gawas makamatay ang espada, ug sa sulod sa higdaanan anaa usab ang kahadlok. Molaglag kini sa tanang mga ulitawo ug mga ulay, sa mga masuso, ug ang tawo nga giuban na. ²⁶ Miingon ako nga pagatibulaagon ko sila sa halayo, wagtangon ko taliwala sa katawhan ang ilang handumanan. ²⁷ Dili sa ingon nga nahadlok ako sa paghagit sa kaaway, ug ang ilang mga kaaway masayop sa paghukom, ug sila magaingon, 'Dalaygon ang among kamot,' nabuhat ko kining tanan. ²⁸ Kay ang Israel usa ka nasod nga nakulangan sa kaalam, ug walay pagsabot diha kanila. ²⁹ O, nga maalamon unta sila, nga makasabot unta sila niini, nga hunahunaon unta nila ang ilang dangatan! ³⁰ Unsaon man paggukod sa isa ang 1, 000, ug kung ang duha nagbutang ug 10, 000 sa pakig-away, gawas kung gibaligya sila sa ilang Bato, ug si Yahweh nagtugyan kanila? ³¹ Kay ang bato sa atong mga kaaway dili sama sa atong Bato, ingon sa giangkong sa atong mga

kaaway. ³² Kay ang ilang paras gikan sa paras sa Sodoma, ug gikan sa kaumahan sa Gomora; ang ilang mga ubas mao ang mga ubas nga makahilo; ang ilang mga tapok mga mapait. ³³ Ang ilang bino mao ang hilo nga gikan sa mga bitin ug ang mapintas nga lala sa gagmay nga mga bitin. ³⁴ Dili ba kini nga laraw gitipigan ko man sa tago, sinilyohan sa taliwala sa akong bahandi? ³⁵ Kay ako ang manimalos, ug mobalos, sa panahon nga madalin-as ang ilang tiil; kay haduol na ang adlaw sa katalagman alang kanila, ug ang mga butang nga moabot kanila mahitabo dayon.” ³⁶ Kay ang katarong ihatag ni Yahweh ngadto sa iyang katawhan, ug maluoy siya sa iyang mga sulugoon. Makita niya nga nawala na ang ilang gahom, ug wala nay usa nga mahibilin, bisan mga ulipon o gawasnong katawhan. ³⁷ Unya moingon siya, “Asa naman ang ilang mga dios, ang bato nga ilang gidangpan? — ³⁸ Ang mga dios nga nagkaon sa tambok sa ilang mga halad ug nag-inom sa bino sa ilang mga halad ilimnon? Pabangona sila ug patabanga kaninyo; papanalipda sila kaninyo. ³⁹ Tan-awa karon nga ako, ako mao lamang, ang Dios, ug walay laing dios gawas kanako; Mopatay ako, ug mobuhi ako; mosamad ako, ug moayo ako, ug walay makaluwas kanimo gikan sa akong gahom. ⁴⁰ Kay ibayaw ko ang akong kamot ngadto sa langit ug moingon, 'Ingon nga buhi ako hangtod sa kahangtoran, magabuhat ako. ⁴¹ Sa dihang bairon ko ang akong masulaw nga espada, ug magsugod na ang akong kamot sa

pagdala sa hustisya, panimaslan ko ang akong mga kaaway, ug panimaslan ko usab kadtong nagdumot kanako. ⁴² Pahubogon ko sa dugo ang akong mga pana, ug pagalamyon sa akong espada sa unod uban ang dugo sa napatay ug sa mga dinakpan, ug gikan sa mga ulo sa mga pangulo sa kaaway.” ⁴³ Pagmaya, kamong kanasoran, uban ang katawhan sa Dios, kay panimaslan niya ang dugo sa iyang mga sulu-goon; manimalos siya sa iyang mga kaaway, ug maghimo siya ug pagtabon sa mga sala alang sa iyang yuta, alang sa iyang katawhan. ⁴⁴ Miabot si Moises ug nagsulti sa tanang mga pulong niining awit sa igdulungog sa katawhan, siya, ug si Josue nga anak nga lalaki ni Nun. ⁴⁵ Unya nahuman si Moises sa pagsulti niining tanang mga pulong ngadto sa tibuok Israel. ⁴⁶ Miingon siya ngadto kanila, “Ibutang sa inyong hunahuna ang tanang mga pulong nga akong gipahayag kaninyo karong adlaw, aron mamandoan ninyo ang inyong mga anak sa pagbantay niini, sa tanang mga pulong niini nga balaod. ⁴⁷ Kay kini dili gamay nga butang alang kaninyo, tungod kay mao kini ang iyong kinabuhi, ug pinaagi niining butanga malugwayan pa ang inyong mga adlaw sulod sa yuta nga inyong tabukon sa Jordan aron panag-iyahaon.” ⁴⁸ Niana usab nga adlaw nakigsulti si Yahweh kang Moises ug miingon, ⁴⁹ “Tungas ngadto sa kabukiran sa Abarim, sa taas sa Bukid sa Nebo, nga mao ang yuta sa Moab, nga atbang sa Jerico. Tan-awa ang yuta sa Canaan, nga igahatag ko sa katawhan sa Israel ingon nga ilang mapanag-iya.

⁵⁰ Mamatay ka sa bukid kung diin ka motungas, ug iipon ka sa imong katawhan, sama kang Aaron nga imong igsoong Israelita nga namatay sa Bukid sa Hor ug giipon usab ngadto sa iyang katawhan. ⁵¹ Mahitabo kini tungod kay wala ka man mituman kanako taliwala sa katawhan sa Israel didto sa tubig sa Meriba sa Cades, sa kamingawan sa Sin; tungod kay wala mo man ako pasidunggi ug gitahod taliwala sa katawhan sa Israel. ⁵² Kay makita mo ang yuta sa imong atubangan, apan dili ka makaadto didto, ngadto sa yuta nga ihatag ko sa katawhan sa Israel.”

33

¹ Mao kini ang panalangin nga gipanalangin ni Moises, ang tawo sa Dios alang sa katawhan sa Israel sa wala pa siya mamatay. ² Miingon siya: Miabot si Yahweh gikan sa Sinai ug mibarog gikan sa Seir ibabaw kanila. Misidlak siya gikan sa Bukid sa Paran, ug miabot siya uban ang 10,000 ka mga balaan. Sa iyang tuong kamot ang mga nagpakidlat nga kilat. ³ Sa pagkatinuod, gihigugma niya ang katawhan; ang iyang tanan nga balaan anaa sa imong kamot, ug nagyukbo sila sa imong tiilan; gidawat nila ang imong mga pulong. ⁴ Gisugo kami ni Moises sa usa ka balaod, usa ka panulundon alang sa katilingban ni Jacob. ⁵ Unya adunay hari sa Jesurun, sa dihang nagtigom ang mga pangulo sa katawhan, uban ang tanang tribo sa Israel. ⁶ Tugoti nga mabuhi si Ruben ug dili mamatay, apan ayaw padaghana ang iyang katawhan. ⁷ Mao kini ang panalangin alang kang Juda. Miingon si

Moises: Paminaw, O Yahweh, sa tingog ni Juda, ug dad-a siya pagbalik sa iyang katawhan. Pakig-away alang kaniya; magtatabang ka batok sa iyang mga kaaway. ⁸ Mahitungod kang Levi, miingon si Moises: Ang imong Thummim ug ang imong Urim iya sa matitud-anon kanimo, siya nga imong gisulayan didto sa Masa, kaniya ikaw nakig-away didto sa tubig sa Meriba. ⁹ Ang tawo nga nag-ingon mahitungod sa iyang amahan ug inahan, “Wala ako makakita kanila.” Ni makaila siya sa iyang mga igsoong lalaki, ni maghunahuna sa iyang kaugalingong mga anak. Tungod kay nagbantay sila sa imong pulong ug nagtuman sa imong kasabotan. ¹⁰ Magtudlo siya kang Jacob sa imong kasugoan ug kang Israel sa imong balaod. Magbutang siya ug insenso sa imong atubangan ug sa tibuok nga halad sinunog sa imong halaran. ¹¹ Panalangini, O Yahweh, ang iyang mga katigayonan, ug dawata ang buhat sa iyang mga kamot. Samari ang hawak niadtong nakigbatok kaniya ug kadtong katawhan nga nagdumot kaniya, aron nga dili na sila makabatok pag-usab. ¹² Mahitungod kang Benjamin, miingon si Moises: Siya nga hinigugma ni Yahweh magpuyo nga may kasigurohan sa iyang kiliran; panalipdan siya ni Yahweh sa tanang adlaw, ug magpuyo siya taliwala sa mga bukton ni Yahweh. ¹³ Mahitungod kang Jose, Miingon si Moises: Hinaot nga panalanginan ni Yahweh ang iyang yuta uban sa bililhong mga butang sa langit, uban ang mga yamog, ug hangtod sa kinahiladman nga anaa sa ilalom niini. ¹⁴ Hinaot nga mapanalanginan ang iyang yuta uban sa

mga bililhong butang sa abot sa adlaw, uban sa bililhong butang nga bunga sa mga bulan, ¹⁵ uban sa mas labing maayong mga butang sa karaang kabukiran, ug uban sa bililhong mga butang sa kabungtoran nga walay kataposan. ¹⁶ Hinaot nga ang iyang yuta mapanalanginan uban ang mga bililhong butang sa yuta ug sa kadagaya niini, ug sa iyang maayong kabubut-on nga anaa sa mga sagbot. Tugoti nga ang panalangin moabot sa ulo ni Jose, ug sa alimpulo nga nahimong prinsipal labaw sa iyang mga igsoong lalaki. ¹⁷ Ang iyang kahalangdon sama sa panganay sa usa ka baka, ang iyang mga sungay mao ang mga sungay sa ihalas nga baka. Uban niini iyang ituklod ang katawhan, ang tanan kanila, ngadto sa kinatumyan sa kalibotan. Mao kini ang 10, 000 ni Efraim; mao kini ang 1000 ni Manases. ¹⁸ Mahitungod kang Zebulun, miingon si Moises: Pagmaya, O Zebulun, sa imong paggawas, ug ikaw, Isacar, sa sulod sa imong mga tolda. ¹⁹ Pagatawagong nila ang katawhan ngadto sa kabukiran. Magahalad sila didto ug halad sa pagkamatarong. Kay pagasuyopon nila ang kadagaya sa kadagatan, ug gikan sa mga balas sa baybayon. ²⁰ Mahitungod kang Gad, miingon si Moises: Bulahan siya nga nagpadako kang Gad. Magapuyo siya didto ingon nga bayeng liyon, ug pagaputlon niya ang bukton o ang ulo. ²¹ Gihatag niya ang pinakamaayong bahin alang sa iyang kaugalingon, kay aduna may bahin sa pangulo sa yuta nga gitagana. Miabot siya uban ang mga pangulo sa katawhan. Gipatuman niya ang kaangayan ug ang kasugoan ni Yahweh diha

sa Israel. ²² Mahitungod kang Dan, miingon si Moises: Si Dan mao ang anak sa liyon nga molukso paggula gikan sa Basan. ²³ Mahitungod kang Neftali, miingon si Moises: O Neftali, pagtagbaw sa kalooy, ug pagpuno sa panalanging ni Yahweh, panag-iyaha ang yuta sa kasadpan ug sa habagatan. ²⁴ Mahitungod kang Aser, miingon si Moises; mabulahan si Aser labaw sa tanang mga anak nga lalaki; tugoti nga kahimut-an siya sa iyang mga igsoong lalaki, ug tugoti nga ituslob niya ang iyang tiil sa lana nga olibo. ²⁵ Hinaot nga ang imong mga siyudad adunay trangka nga hinimo sa puthaw ug sa tumbaga; hangtod sa imong mga adlaw, molungtad ang imong kasigurohan. ²⁶ Walay sama sa Dios, O Jesurun—nga matarong, nga mitungtong sa kalangitan alang sa pagtabang kanimo, ug diha sa iyang pagkagamhanan ibabaw sa kapanganoran. ²⁷ Ang Dios nga walay kataposan mao ang dalangpanan, ug sa ilalom mao ang walay kataposang mga bukton. Gisalibay niya ang kaaway gikan sa imong atubangan, ug miingon siya, “Laglaga!” ²⁸ Magapuyo ang Israel nga luwas. Ang kaliwat ni Jacob nahimong luwas sa yuta sa trigo ug sa bang-ong bino; sa pagkatinuod, tugoti ang iyang kalangitan magahulog sa yamog kaniya. ²⁹ Pagkadaghan sa imong panalanging, O Israel! Kinsa ba ang sama kanimo, ang katawhan nga giluwat ni Yahweh, ang taming sa imong tabang, ug ang espada sa imong pagkahalangdon? Ang imong mga kaaway mangabot nga magakurog nganha kanimo; pagatunobtan mo ang ilang hataas nga mga dapit.

34

¹ Mitungas si Moises gikan sa kapatagan sa Moab padulong sa Bukid sa Nebo, ngadto sa tumoy sa Pisga, nga atbang sa Jerico. Ug didto gipakita ni Yahweh kaniya ang tibuok yuta sa Gilead hangtod sa Dan, ² ug ang tibuok Neftali, ug ang yuta sa Efraim ug Manases, ug ang tibuok yuta sa Juda, paingon sa dagat sa kasadpan, ³ ug ang Negev, ug ang kapatagan sa walog sa Jerico, ang Siyudad sa mga Palmera, hangtod sa Zoar. ⁴ Miingon si Yahweh kaniya, “Mao kini ang yuta nga akong gisaad kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob, nga nag-ingon, 'Igahatag ko kini sa imong mga kaliwatan.' Gipatanaw ko ikaw niini sa imong mga mata, apan dili ka makaadto didto.” ⁵ Busa si Moises nga sulugoon ni Yahweh, namatay didto sa yuta sa Moab, sumala sa pulong nga gisaad ni Yahweh. ⁶ Gilubong siya ni Yahweh sa walog sa yuta sa Moab atbang sa Bet Peor, apan walay tawo nga nasayod kung asa ang iyang lubnganan hangtod niining adlaw. ⁷ 120 ang pangidaron ni Moises sa dihang namatay siya; wala mahalap ang iyang mata, ni mokunhod ang iyang kusog. ⁸ Nagsubo ang katawhan sa Israel alang kang Moises sa kapatagan sa Moab sulod sa 30 ka mga adlaw, ug unya nahuman ang mga adlaw sa pagsubo alang kang Moises. ⁹ Si Josue nga anak ni Nun napuno sa espiritu sa kaalam, tungod kay gitapion man ni Moises ang iyang kamot kaniya. Naminaw kaniya ang katawhan sa Israel ug nagbuhat kung unsa ang gisugo ni Moises. ¹⁰ Sukad kaniadto walay nitungha nga sama kang Moises nga

propeta sa Israel, nga naila ni Yahweh sa nawong ug nawong. ¹¹ Wala na gayoy nahisama kaniya nga propeta sa tanang ilhanan ug kahibulongan nga gipadala kaniya ni Yahweh aron buhaton ngadto sa yuta sa Ehipto, ngadto kang Paraon, ug sa tanan niyang mga sulugoon, ug sa tibuok niyang yuta. ¹² Wala na gayoy propeta nga sama kaniya sa tanang gamhanan, makalilisang nga mga buhat nga gibuhat ni Moises sa panan-aw sa tibuok Israel.

Balaan nga Bibliya
Unlocked Literal Bible in the Cebuano language of
the Republic of the Philippines

copyright © 2019 Door43 World Missions Community

Language: Cebuano

Translation by: Door43 World Missions Community

Contributor: Aida Espelita, Aira Amaran, Alma Mae Llorca, Amelina Emboc, Analine Tanog, Bernaly Mansiwagan, Carwelene Amper, Chally Lou Lacaran, Charity Guinita, Dan Bongcalas, Darryl Lasquite, Divine Grace Leparto, Elsie Lacubay, Ernilyn Balindong, Gem Lalaan, Helen Thundas, Jerome Resomadero, Jeryl Tumundog, Johnny Ray Lumawan, Loreto Socias Jr., Luther Pulao Jr., Lymae Belle Ednalgan, Marilyn Layum, Mark Kevin Atab, Marth Anthony Atab, Miracle Marcojos, Molly, Noel Dalumatao, Rico Barrios, Ricky Mansabid, Romeo Lumasay, Roselle Layum, Steven Lubosan, Jeffrey, Johanna, Junette, Benny, and Racquel

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-06-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 8 Jun 2020

2df9daf7-60be-5f99-a36b-0eeb22060857